

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

18 ani de la
congresul al IX-lea
al P.C.R.

INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI
ECONOMICE
SALA DE LECTURA

EVENIMENT DE
ÎNSEMNĂTATE DECISIVĂ
ÎN ASCENSIUNEA
SOCIALISTĂ A ȚĂRII

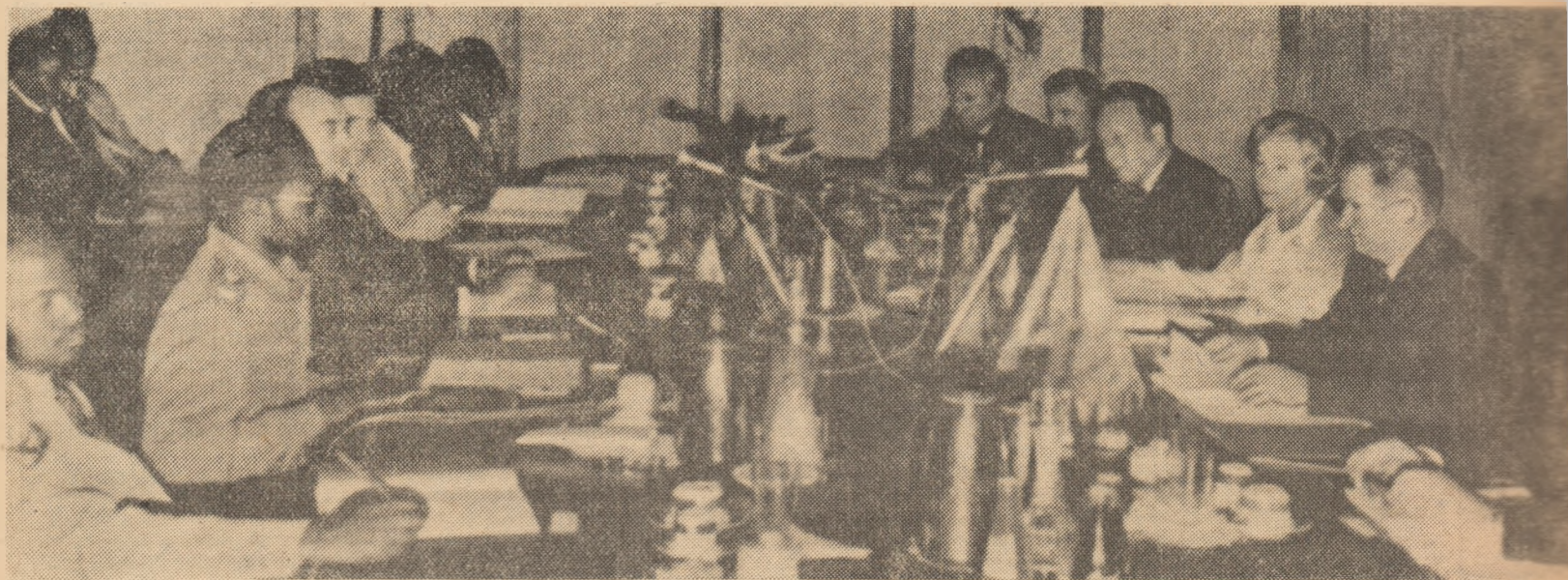
INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI
ECONOMICE
SALA DE LECTURA

A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, ÎN REPUBLICA ZIMBABWE

Dialogul la nivel înalt a pus în evidență largile posibilități pentru extinderea și amplificarea colaborării dintre cele două țări, partide și popoare

**Vizita oficială de prietenie
a tovarășului Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
în Republica Populară Mozambic**

**Vizita oficială de prietenie
a tovarășului Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
în Republica Zambia**

EVENIMENT DE ÎNSEMNĂTATE DECISIVĂ ÎN ASCENSIUNEA SOCIALISTĂ A ȚĂRII

MARILE ALTITUDINI ISTORICE la care evoluează astăzi poporul român sînt marcate de momente și înfăptuiri pe măsură, veritabili pivoți ai abordării pe teren de certitudine și statornicie a datelor înaintării noastre fructuoase în lumea contemporană. În rîndul acestora, Congresul al IX-lea al partidului, ale cărui lucrări s-au desfășurat în urmă cu 18 ani, desemnează un moment de o distincție aparte. S-a produs atunci acea amplă și impunătoare deschidere istorică, acea luminare profundă a orizonturilor devenirii românești care a însemnat o adevărată descătușare și vitalizare — sub semnul spiritului științific novator, cuceritor și la dimensiuni incomparabile — a energiilor națiunii, reliefind cu putere capacitatea de creație a comunistilor, a maselor largi și însuflețind încrederea lor nestrămutată în triumful idealurilor lor socialiste și comuniste, ale progresului continuu, ale libertății și independenței patriei. Căci Congresul a adoptat hotărîri și orientări de vastă perspectivă pentru progresul multilateral al țării și pentru perfecționarea întregii vieți politice și social-economice, pentru asigurarea unei largi participări a oamenilor muncii la elaborarea și la înfăptuirea programelor de dezvoltare a României, pentru afirmarea viguroasă a vocației de pace și colaborare a poporului român.

Pe drept cuvînt, Congresul al IX-lea al partidului se dăruiește în istoria noastră ca eveniment crucial, de însemnătate decisivă în ascensiunea socialistă a României, în dinamizarea procesului revoluționar unic de edificare socialistă a țării, el însemnînd, în toate domeniile, înnoire și perfecționare, o nouă fertilizare a mersului înainte, un climat nou de muncă și creativitate.

Congresul a ales în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, revoluționar și patriot înflăcărat, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești, neobosit luptător pentru triumful idealurilor nobile de independență și libertate, de progres social, colaborare și pace în lume, a cărui gândire înnoitoare și activitate creatoare reprezintă o contribuție deosebită la însăși temelia libertății naționale și sociale a poporului român, a construirii societății socialiste, a progresului și prosperității națiunii noastre.

Purtînd pecetea gândirii și acțiunii tovarășului Nicolae Ceaușescu, Congresul s-a înrădăcinat în cugetul și munca de zi cu zi a întregului nostru popor, a devenit specificul înaintării României pe noi trepte de înfăptuire. Și tocmai de aceea, așa cum avea să prefigureze tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna acestui înalt forum comunist, Congresul s-a relevat, dintru început, ca un ax cardinal al istoriei noi, socialiste a țării. „Cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — va rămîne înscris cu litere de aur în istoria României“.

Anii care au trecut de la Congresul al IX-lea s-au înscris sub semnul complexității și bogăției înfăptuirilor care au transformat întreaga noastră viață economică, socială și culturală. Sînt anii cei mai rodnici din istoria României, ani deschizători de largi perspective spre progres și civilizație socialistă. Pe baza analizei profunde a fenomenelor și schimbărilor din societatea românească și din lumea contemporană, partidul nostru, condus cu înaltă clarviziune de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a abordat și a soluționat în spirit revoluționar, creator, probleme teoretice și practice de mare însemnătate pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea treptată spre comunism, cum sînt: clarificarea etapelor dezvoltării economice și sociale a României; stadiul actual de dezvoltare economică și socială a țării, definirea societății socialiste multilateral dezvoltate; rolul clasei muncitoare și al partidului în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate; rolul statului socialist și raportul dialectic dintre partidul comunist și statul socialist; perfecționarea formelor de proprietate, de producție și de repartiție; adîncirea democrației socialiste; natura contradicțiilor în socialism și modalitățile soluționării lor etc. Contribuții de maximă semnificație la dezvoltarea gândirii teoretice a adus tovarășul Nicolae Ceaușescu în elucidarea raportului dintre general și particular, național și internațional în revoluția și construcția socialistă, a imensului rol progresist care revine națiunii, luptei pentru cucerirea și

afirmarea libertății naționale în epoca noastră. De asemenea, sînt larg apreciate contribuțiile de seamă aduse la analiza științifică a procesului revoluționar mondial, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a evoluției economiei mondiale, a raportului de forțe în lume, la formularea căilor de soluționare a problemelor majore ale contemporaneității, cum sînt pacea, dezarmarea, securitatea, lichidarea subdezvoltării, înfăptuirea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Definitiviu pentru modul în care Partidul Comunist Român, secretarul său general, au abordat problemele complexe ale construcției socialismului, ale contemporaneității este spiritul novator, conceperea teoriei socialismului științific ca știință revoluționară vie și dinamică, a cărei viabilitate constă în permanenta adaptare la dezvoltarea societății, la marile cuceriri ale cunoașterii științifice. „Noi am analizat și am tras o serie de concluzii din activitatea practică a partidului, a poporului nostru în construcția socialistă — arăta secretarul general al partidului nostru la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982. Viața a confirmat multe legități, multe teze generale cu privire la construcția socialistă, dar, totodată, a infirmat o serie de teze, ne-a făcut să înțelegem că unele legități și teze generale nu mai corespund noii etape de dezvoltare a societății socialiste românești. Din aceasta am tras și trebuie să tragem concluziile corespunzătoare“. O asemenea gândire și orientare practică dobîndesc o importanță excepțională în zilele noastre, cînd imensa varietate a condițiilor specifice în care activează partidele comuniste, diversitatea căilor trecerii spre socialism, mutațiile fundamentale și rapide pe care le cunoaște lumea contemporană impun cu acuitate abordarea în spirit creator a problemelor și situațiilor, pe temeiul materialismului dialectic și istoric, al teoriei socialismului științific.

Vasta activitate desfășurată de secretarul general al partidului nostru pe tărîmul gândirii social-politice, al generalizării teoretice și practice revoluționare a înarmat partidul și poporul cu orientări principiale clare, a îmbogățit patrimoniul cunoașterii științifice și creației istorice a epocii noastre.

După cel de-al IX-lea Congres al său, partidul nostru, pornind de la unitatea dialectică dintre socialism și democrație și ținînd seama de schimbările permanente în dezvoltarea forțelor de producție, în relațiile de producție, a acționat și acționează conștient pentru asigurarea conducerii științifice a opereii de edificare a noii orînduiri sociale, pentru perfecționarea permanentă a cadrului organizatoric menit să asigure participarea activă la conducerea societății a clasei muncitoare, tărînimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. Ca urmare, a fost creat un nou cadru democratic, de organizare și conducere a societății de către clasa muncitoare, de către întregul popor, în care se manifestă într-o puternică armonie: Partidul Comunist Român, ca forță politică conducătoare a societății, statul socialist, ca reprezentant suprem al puterii, organizațiile de masă și obștești, unite în Frontul Democrației și Unității Socialiste, organismele autoconducerii muncitorești și alte forme de participare directă a tuturor oamenilor muncii la activitatea de conducere și control. Prin instituționalizarea la toate nivelurile și în întreaga viață economică-socială a principiilor muncii și conducerii colective, prin crearea organismelor autoconducerii muncitorești — adunările generale ale oamenilor muncii și consiliile oamenilor muncii — introducerea autogestunii, a noului mecanism economico-financiar, a fost așezată pe baze profund democratice conducerea întregii activități economice și sociale.

Activitatea organelor și organismelor autoconducerii muncitorești se fundamentează pe îmbinarea conducerii unitare a economiei pe baza planului național unic cu o largă autonomie a unităților economice, cu răspunderea fiecărui colectiv pentru buna gospodărire a mijloacelor financiare și materiale ce-i sînt încredințate, ca parte a avuției generale a întregului popor. Procesul de adîncire a democrației noastre socialiste și-a găsit o pregnantă expresie și în măsurile care au asigurat creșterea rolului și atribuțiilor sindicatelor, organizațiilor de tineret și femei. „Se poate afirma — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul Conferinței Naționale a partidului din decembrie 1982 — că am realizat o concordanță corespunzătoare între dezvoltarea forțelor de producție, a societății socialiste româ-

nești în general și cadrul democratic de participare la conducere. Acum este necesar să acționăm pentru buna funcționare și perfecționarea continuă a formelor democratice de conducere a societății”.

În strinsă concordanță cu perfecționarea continuă a democrației socialiste, Partidul Comunist Român s-a preocupat de creșterea rolului statului în conducerea întregii activități economice și sociale, de buna funcționare a organelor statului, concomitent cu întărirea controlului maselor asupra acestora. În etapa actuală, statul nostru, stat al democrației muncitorești, revoluționare, ca reprezentant al întregului popor, asigură conducerea unitară, planificată a întregii activități economico-sociale, exercită controlul și veghează ca proprietatea întregului popor să fie bine gospodărită și să se dezvolte continuu. Statului socialist îi revin sarcini deosebit de mari în apărarea tuturor valorilor sociale, a tuturor cuceririlor revoluționare, în asigurarea dezvoltării multilaterale și deplinei respectări a drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Între organele statului socialist român și organismele democrației muncitorești există o strinsă concurență ce se desfășoară în cadrul atotcuprinzător și unitar al democrației socialiste. De asemenea, are loc o concurență strinsă între activitatea organelor de stat și cea a organizațiilor de masă și obștești.

Partidul nostru privește dezvoltarea democrației ca un proces istoric, considerând că formele de manifestare și de participare a maselor la conducerea societății se perfecționează continuu, corespunzător dezvoltării forțelor de producție, relațiilor de producție și sociale, se schimbă ca urmare a transformării în structura socială a țării. O astfel de viziune a conducerii procesului de edificare a societății socialiste, a cărei principală parte componentă o constituie legătura strinsă și dialogul permanent cu masele de oameni ai muncii, cu întregul popor, fertilizează întreaga activitate a partidului nostru, generând forme de organizare și de acțiune în pas cu cerințele vieții.

Cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., celelalte congrese care i-au urmat au determinat o puternică dezvoltare economică și socială a României. În perioada 1965—1980, producția industrială a crescut de 5,2 ori, producția agricolă de 1,8 ori, iar venitul național de 3,6 ori. Țara noastră dispune, în prezent, de o avuție națională în bunuri materiale acumulate însumând câteva mii de miliarde lei; din care fondurile fixe au fost în 1982 de peste 2 000 miliarde lei; circa 80 la sută din aceste fonduri au fost puse în funcțiune în ultimii 15 ani. Astăzi, industria participă cu peste 58 la sută la crearea venitului național, iar agricultura cu 16 la sută. Ca urmare, au avut loc schimbări radicale atât în baza materială, în nivelul și calitatea forțelor de producție, în amplasarea lor judicioasă pe tot cuprinsul țării, în creșterea productivității muncii și a eficienței economice, în domeniul științei, învățământului și culturii, cât și în structura socială, în nivelul de conștiință socială și politică a maselor largi populare, asigurându-se consolidarea motului de producție socialist, afirmarea pleneră a personalității umane, ridicarea continuă a gradului de civilizație materială și spirituală a poporului. România a devenit astfel o țară industrial-agrară care dispune de o bază tehnico-materială capabilă să asigure dezvoltarea multilaterală a economiei naționale.

În aprecierea succeselor înregistrate de economia românească în perioada deschisă de cel de-al IX-lea Congres al partidului trebuie să avem în vedere și faptul că ele s-au produs în condițiile existenței unor dificultăți care au influențat dezvoltarea unor sectoare de activitate. Astfel, au fost necesare eforturi deosebite pentru a lichida urmările cutremurului devastator din primăvara anului 1977, care a afectat într-o măsură însemnată activitatea de producție, provocând mari pagube materiale societății noastre. De asemenea, condițiile climatice nefavorabile din ultimii ani și îndeosebi din anul 1980 s-au resimțit în nivelul producției agricole. Totodată, în această perioadă s-a agravat criza economică mondială, în special criza energetică și de materii prime, s-au majorat substanțial prețurile materiilor prime, îndeosebi al petrolului, ceea ce a influențat și economia noastră națională, solicitând eforturi însemnate pentru asigurarea dezvoltării continue a țării.

Experiența României demonstrează că numai prin dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție, prin industrializare, prin dezvoltare armonioasă și echilibrată a întregii economii naționale, pe baza mobilizării eforturilor proprii ale poporului și conjugării lor cu o largă colaborare internațională, a alocării unei rate înalte pentru acumulare, s-a asigurat dezvoltarea multilaterală economico-socială, progresul științei și culturii, creșterea prestigiului țării noastre în lume. Toate acestea își găsesc reflectarea în concluziile de mare însemnătate teoretică și practică, formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care

subliniază: „Acum, în actualele împrejurări ale crizei economice mondiale, putem afirma cu deplină temei că politica partidului nostru de creare a unei industrii puternice, moderne, s-a dovedit și se dovedește pe deplin justă. Fără existența unei asemenea industrii nu am putea face față problemelor grele actuale din economia internațională... Dacă nu am fi realizat o asemenea industrializare a țării, România ar fi rămas pentru o vreme îndelungată într-o stare de împoierie care ar fi afectat grav construcția socialismului, munca și viața poporului nostru”.

Realizările remarcabile obținute de poporul român în perioada marcată de Congresele al IX-lea, al X-lea, al XI-lea și al XII-lea ale partidului, perioadă socotită astăzi, la noi și în lume, drept cea mai fertilă și mai bogată în împliniri din întreaga istorie a patriei, reprezintă cea mai concludentă dovadă a justeții politicii Partidului Comunist Român, caracterizată prin originalitatea soluțiilor adoptate în rezolvarea problemelor de bază ale organizării și conducerii societății, prin aplicarea creatoare a principiilor socialismului științific la condițiile social-istorice din România, prin aprofundarea fenomenelor și aspectelor noi apărute în procesul transformării revoluționare a societății. Faptul că realizările obținute în toate domeniile de activitate sînt rodul muncii creatoare a clasei muncitoare, a țărânilor, a intelectualității, a tuturor oamenilor muncii și o țară și unitate de nezdruccinat națiunii noastre, unității moral-politice a întregului popor în jurul partidului, fiind una dintre forțele motrice de bază ale înaintării țării noastre pe calea progresului social.

Abordînd cu răspundere și angajare revoluționară sarcinile și exigențele sporite ale actualei etape de dezvoltare a țării noastre, clasa muncitoare, întregul nostru popor acționează cu hotărîre pentru îndeplinirea obiectivului strategic stabilit de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului privind trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, realizarea unei calități superioare a muncii și vieții în toate domeniile de activitate, prin aplicarea largă a cuceririlor revoluției științifico-tehnice, prin ridicarea nivelului profesional, tehnic, științific, politic, ideologic și cultural al tuturor oamenilor muncii.

Strategia dezvoltării economice și sociale a țării noastre în etapa actuală se caracterizează printr-un curs înnoitor concretizat în accentuarea rolului factorilor intensivi. În temeiul acestei strategii are loc modernizarea structurii economiei naționale, vizîndu-se asigurarea unei concordanțe corespunzătoare între industrie și agricultură, prin dezvoltarea concomitentă și puternică atât a industriei, cu o structură modernă și cu eficiență ridicată, și îndeosebi a producției de materii prime și energetice, cât și a agriculturii, care, alături de materiile prime, reprezintă baza de neînlocuit pentru dezvoltarea ramurilor industriale, pentru satisfacerea nevoilor mereu crescînde ale oamenilor muncii. Privind în perspectivă, economia națională a țării noastre se va baza pe o industrie modernă, puternic dezvoltată, pe o agricultură avansată, de înaltă productivitate, România continuînd să rămînă și în viitor o țară industrial-agrară. Pe această bază se vor asigura dezvoltarea forțelor de producție, progresul general al societății socialiste românești.

Rolul hotărîtor în consolidarea marilor realizări, asigurarea dinamismului economiei românești și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate revine, în cursul actualului cincinal, întăririi și modernizării bazei tehnico-materiale, dezvoltării puternice a bazei energetice, de materii prime, îndeplinirii noii revoluții agrare, creșterii eficienței economice, ridicării nivelului calitativ al produselor, valorificării maxime a produselor românești pe piața mondială, îndeplinirii integrale a obiectivelor cuprinse în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a patriei spre comunism. Realizării acestor importante obiective îi sînt subordonate și noile măsuri de mare importanță în domeniul perfecționării autoconducerii, a mecanismului economic, a conducerii democratice, precum și în domeniul agriculturii, al transformării naturii și creării condițiilor pentru obținerea unei recolte agricole sigure și stabile, cuprinse în: **Programul și Hotărîrea privind aplicarea fermă a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestivității, perfecționarea mecanismului economico-financiar, a sistemului de retribuire a muncii și creșterea retribuțiilor în acest cincinal; Programul național pentru asigurarea unor producții sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pămîntului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60 la sută din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combaterea ero-**

dr. Gheorghe SURPAT

(Continuare în pag. 17)

Conducerea de către partid-chezășia afirmării și dezvoltării democrației socialiste, muncitorești

SE IMPLINESC 18 ANI de la cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, eveniment ce și-a dovedit prin proba practicii însemnătatea sa istorică pentru dezvoltarea economico-socială a patriei noastre. Moment crucial în viața partidului și a întregii țări, Congresul al IX-lea a debutat prin revitalizarea ideilor socialismului, prin confruntarea teoriei cu practica și stimularea gândirii creatoare generând un profund impuls novator în toate sectoarele de activitate.

Perioada care a trecut, în care poporul nostru a obținut realizări epocale, a evidențiat ca trăsături definitorii ale partidului înalta sa responsabilitate socială conjugată cu o amplă perspectivă istorică, cetezanță revoluționară, realism, spirit înnoitor, dublat de exigența rigurozității științifice.

Activitatea desfășurată de partid în această perioadă este strins legată de valoarea deosebită, determinantă a aportului personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea ca și la aplicarea strategiei și tacticii dezvoltării construcției socialiste. Plecând de la postulatul potrivit căruia făurirea societății noastre socialiste reprezintă un proces complex, un produs al practicii umane călăuzită de teoria revoluționară și că principiile socialismului se realizează printr-o intensă activitate creatoare, transformatoare, desfășurată programatic sub conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat o importanță deosebită modelului în care partidul concepe și realizează conducerea procesului de făurire a noii orînduirii.

Conceptia P.C.R., a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la conducerea vieții sociale în socialism

CONCEPȚIA partidului nostru cu privire la conducerea societății este prezidată de următorul principiu teoretic și practic fundamental, formulat de tovarășul Nicolae Ceaușescu: „**Socialismul îl construim cu oamenii și pentru oameni, și ei sint deci cei ce hotărășe asupra felului cum trebuie să arate socialismul pe care îl realizăm**” (România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 17, Editura politică, București, p. 581). Din acest principiu izvorăște un adevăr puternic înrădăcinat în procesul istoric revoluționar de construire a noii orînduirii, și anume: **socialismul și democrația sint de nedespărțit**. Cu alte cuvinte, democrația socialistă este o latură intrinsecă a procesului de construire a societății socialiste, o necesitate obiectivă, o cerință logică a progresului istoric.

Dar, unitatea dintre socialism și democrație nu se realizează de la sine, în mod automat. Cucerirea puterii politice și apoi făurirea bazei economice și tehnico-materiale a socialismului reprezintă doar cadrul politic și economic, premișele obiective care fac posibilă și necesară făurirea și adîncirea democrației socialiste. Transformarea posibilității în realitate este opera factorului subiectiv, în primul rînd, a partidului comunist, a activității politico-organizatorice și cultural-educative a acestuia în vederea asigurării deplinei manifestări a posibilităților de creație a maselor, transformării poporului în subiectul activ al istoriei, participării sale la conducerea efectivă a societății. Iată de ce, democrația socialistă nu se poate plămădi dintr-odată, ci e rezultatul unui proces îndelungat, a cărei semnificație fundamentală o constituie **realizarea guvernării societății de către poporul însuși, liber și stăpin pe destinele sale**. Inspirînd și îndrumînd îndeaproape acest proces, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pornind de la rolul hotărîtor al maselor în dezvoltarea socială, de la necesitatea făuririi conștiente a istoriei de către popor, a fundamentat teza așezării socialismului pe baze profund democratice, într-un cadru organizatoric minuțios elaborat, care să dea tuturor oamenilor muncii posibilitatea de a-și manifesta plină calitate de producători, proprietari și beneficiari ai rezultatelor muncii lor.

Ca urmare a liniei novatoare imprimate cursului istoriei noastre de către cel de al IX-lea Congres, partidul a întreprins

o tenace și temeinică activitate de perfecționare a ansamblului relațiilor sociale, acordînd o „**atenție de prim ordin dezvoltării democrației socialiste, ca latură esențială a operei de construcție socialistă și comunistă**”. (România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 19, Editura politică, București, 1980, p. 232).

Democrația socialistă este un proces complex, cu determinări calitative, care exprimă însăși esența noii orînduirii. Ea acționează atît în **plan politic**, prin manifestarea neîngrădită a poporului ca titular plenar și legitim al puterii de stat, în **plan economic**, prin asigurarea condițiilor de manifestare a întregului popor ca proprietar, producător și beneficiar al rezultatelor muncii sale, cit și în **plan social** prin crearea unor asemenea relații sociale, și a unui astfel de raport între individ și stat, între individ și societate încît să fie promovate consecvent valorile fundamentale ale societății noastre.

Printre marile aspirații de totdeauna ale umanității au fost cucerirea libertății și egalității sociale și naționale, crearea unei societăți a dreptății și omeniei, în care individul să se poată implini și valorifica multilateral. Este misiunea istorică a democrației socialiste de a crea cadrul și condițiile necesare împlinirii acestor aspirații. Cit privește unele greșeli comise în trecut, acestea nu țin de esența orînduirii, sint fenomene străine socialismului, alterări ale exercitării puterii sale politice.

Partidul Comunist Român pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea celor mai largi drepturi și libertăți democratice ale maselor muncitoare, societatea valorificării plene a înțelepciunii și energiei colective a poporului, a asigurării unor posibilități nelimitate de afirmare multilaterală a personalității umane. Amploarea și efectivitatea drepturilor și libertăților cetățenești depind de nivelul dezvoltării economico-sociale și culturale a societății. Progresul continuu al țării, întărirea și dezvoltarea bazei economice a societății, științei și culturii, ridicarea nivelului de viață al poporului consolidează și lărgesc drepturile și libertățile celor ce muncesc.

Procesul de adîncire și perfecționare a democrației socialiste se corelează, în mod necesar, cu creșterea responsabilității sociale a fiecărui cetățean, cu conștiința înaltelor îndatoriri față de progresul societății, față de interesele generale ale poporului, față de respectarea neabătută a ordinii și legalității. Socialismul este o societate a drepturilor celor mai largi, dar și a îndatoririlor, a obligațiilor și răspunderilor conștiente, asumate deliberat. Democrația socialistă este incompatibilă cu orice manifestare anarhică, cu încălcarea normelor de conviețuire socială și a legilor țării, presupune disciplina conștientă, menită să asigure o strînsă unitate de acțiune în înlăptuirea țelurilor construcției socialiste.

Prin transformările profund revoluționare pe care le determină, socialismul asigură realizarea, pentru prima oară în istoria omenirii, a unei **egalități autentice** în toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale. Desființarea proprietății private asupra mijloacelor de producție, instaurarea unor relații sociale bazate pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și asupra produselor muncii constituie factorul determinant, baza economică și socială a instituirii egalității reale între toți cetățenii.

Promotor al ideii de egalitate, Partidul Comunist Român militază consecvent pentru înlăptuirea **principiilor eticii și echității socialiste**, principii ce decurg din însăși esența orînduirii noastre. În societatea noastră, echitatea și dreptatea socială penetrează ansamblul relațiilor sociale, se constituie ca elemente de bază ale profilului și comportamentului moral al membrilor societății, prin grija și acțiunea permanentă de punere a tuturor domeniilor vieții sociale, a relațiilor dintre oameni, pe temelul acestor valori fundamentale.

Spiritul democratic consecvent este incompatibil cu stagnarea în gândire, cu absolutizarea unor teorii și concepte, a unor forme și metode de organizare și conducere socială. Raportarea continuă la realitate este un imperativ al conducerii sociale, care să țină seama de primatul realității economico-sociale în permanentă mișcare

față de reprezentările și conceptele noastre. O ilustrare vie a acestui consecvent și profund democratic mod de acțiune în planul teoriei și practicii o aflăm în magistrala expunere la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniind necesitatea de a se trage concluziile corespunzătoare din faptul că viața „a înfirmat o serie de teze, ne-a făcut să înțelegem că unele legități și teze generale nu mai corespund noii etape de dezvoltare a societății socialiste românești”, (Expunere prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, Editura politică, București, 1982, p. 55), apreciază, totodată, că una din concluziile majore pentru activitatea partidului este continuarea perfecționării și adâncirii conducerii democratice a societății noastre.

Perfecționarea democratismului socialist în consonanță cu principiile umanismului revoluționar constituie o necesitate permanentă și nicidecum o acțiune conjuncturală sau care poate fi cândva scoțită finită. „Procesul adâncirii și perfecționării democrației socialiste nu poate fi considerat încheiat; el se desfășoară paralel cu dezvoltarea întregii noastre orânduiri”. (Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, Editura politică, București, 1970, p. 308). Amplul proces de dezvoltare a democrației socialiste înfăptuit din inițiativa partidului, în condițiile creșterii rolului său politic-ideologic în toate domeniile de activitate, se realizează în sensul legilor obiective ale socialismului, în sensul necesității istorice. Dezvoltarea democrației socialiste decurge în mod organic din necesitatea perfecționării societății noastre, care conține în sine posibilitatea obiectivă, ca pe măsura dezvoltării sale, să se adâncească în toate laturile vieții sociale trăsăturile democratice și umaniste.

Democrația socialistă este chemată să exercite un rol deosebit de activ în întregul proces de edificare a noii orânduiri și de realizare a personalității umane. Definitiv pentru concepția și practica politică a Partidului Comunist Român este faptul că democrația socialistă constituie factorul determinant al făuririi socialismului și comunismului în România. De aceea, democrația noastră muncitorească trebuie să devină o forță motrice fundamentală a progresului multilateral al societății, să se reflecte într-o activitate creatoare, eficientă și responsabilă a tuturor cetățenilor țării.

Crearea unui sistem original și coerent al democrației socialiste românești

ÎN SOCIETATEA NOASTRĂ puterea clasei muncitoare, a întregului popor se materializează într-un sistem democratic, corespunzător esenței puterii și care obiectivează concepția revoluționară a partidului clasei muncitoare privind organizarea și funcționarea unei societăți fără clase cu interese opuse, bazată pe dreptate socială și națională.

Dezvoltarea consecvent democratică a organismului nostru social constituie unul din domeniile în care, după Congresul al IX-lea al partidului, s-a manifestat în modul cel mai pregnant caracterul original și novator al gândirii tovarășului Nicolae Ceaușescu, funcția de inovație socială exercitată de partid, ca forță politică conducătoare a societății. Rezultatul acestei activități creatoare este realizarea unui sistem unitar, armonios, coerent articulat, al democrației socialiste, care îmbină elementele statale cu cele obștești, democrația reprezentativă cu cea directă, conducerea unitară la nivel societal cu formele autoconducerii muncitorești a oamenilor muncii la toate nivelurile și în toate domeniile activității economico-sociale. „Dezvoltarea societății socialiste este nemijlocit legată de existența unui larg cadru democratic care să asigure participarea tuturor categoriilor sociale, a maselor largi populare, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor, la conducerea diferitelor sectoare de activitate”. (Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R., 16—18 decembrie 1982, Editura politică, București, 1982, p. 41—42).

Așadar, în concepția P.C.R., participarea la conducerea societății constituie esența democrației socialiste și în cele din urmă esența însăși a noii orânduiri. Participarea intruchipează toate dimensiunile democratismului nostru, exprimând posibilitatea practică și reală a tuturor cetățenilor, apți sub raport juridic, de a lua parte la conducerea societății, conducere concepută și aplicată în unitatea dialectică a elementelor sale constitutive: elaborarea și adoptarea deciziilor, traducerea în viață a hotărârilor, controlul asupra felului în care sînt realizate deciziile.

Participarea constituie un proces îndelungat, în cadrul căruia evoluează și se perfecționează permanent atît formele organizatorice, instituționale, cît și subiectul activ — oamenii muncii. Evoluția ascendentă a societății socialiste necesită o

permanentă concordanță între caracterul tot mai social al puterii, cadrul instituțional-organizatoric de care cetățenii dispun pentru participarea plenară și nemijlocită la exercitarea funcțiilor de conducere la toate palierele societății și gradul lor de pregătire și competență, nivelul lor politico-ideologic, de conștiință, de cunoaștere și înțelegere a legilor obiective ale dezvoltării sociale. Asigurînd tuturor claselor și categoriilor sociale, tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, credință religioasă sau sex, participarea în deplină egalitate, libertate și cunoștință de cauză la viața politică, la conducerea societății, statul nostru socialist constituie expresia cea mai democratică a conducerii societății de către popor.

În concepția partidului nostru, așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, chintesența democrației este „participarea directă, democratică, a poporului la conducerea societății”. Conducerea directă a societății de către masele largi populare, de către întregul popor apare ca o necesitate obiectivă a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. De aceea, ca urmare a numeroaselor măsuri luate, în special după cel de-al IX-lea Congres al partidului, procesul afirmării și dezvoltării democrației în țara noastră se caracterizează prin aceea că cetățenii participă la conducerea societății nu numai prin reprezentanții aleși în diversele organe, ci și în mod direct, nemijlocit. Forma cea mai înaltă a participării directe a maselor la conducerea societății o constituie **autoconducerea muncitorească**, expresie a afirmării crescînde a rolului clasei muncitoare de clasă conducătoare în societate.

Devine din ce în ce mai evident faptul că puterea poporului se manifestă în forme multiple, conducerea societății realizîndu-se printr-un larg cadru instituțional-organizatoric denumit **sistemul democrației muncitorești, socialiste**, în centrul căruia se află autoconducerea și autogestiunea muncitorească, compus din: Partidul Comunist Român, avînd rolul conducător, statul socialist cu organele sale, Frontul Democrației și Unității Socialiste, modalitățile de participare directă a maselor largi, a întregului popor, la conducerea societății. Pe lângă formele democrației statale, de partid și obștești a fost creat un sistem de organisme larg democratice de la unitățile de bază economico-sociale pînă la organele cu caracter național. Avem — sublinia în acest sens secretarul general al partidului — consiliile de conducere și adunările generale ale oamenilor muncii, congresele și diferitele consilii naționale de conducere pe plan central care asigură un vast cadru democratic de participare a maselor, a poporului la conducerea societății și dau noi dimensiuni democratice edificării socialiste a patriei noastre.

Nucleul principal de care depinde realizarea acțiunii unitare a tuturor componentelor sistemului este Partidul Comunist Român. Datorită rolului conducător al Partidului Comunist Român sistemul democrației noastre socialiste se constituie într-o unitate bine structurată, care oferă posibilitatea unei strînse conlucrări între elementele componente, asigurînd, în același timp, integrarea organică a partidului și a statului în societate. Un asemenea sistem nu este rigid, ci presupune perfecționarea continuă a formelor și metodelor sale de funcționare, în concordanță cu cerințele legilor obiective de dezvoltare a societății, fiecare parte componentă a sistemului îndeplinind funcții specifice.

Acest ansamblu de organisme care formează un mecanism original de guvernare a societății de către popor comportă încă perfecționări și reasezări, mai ales în ce privește armonizarea elementelor sale componente pentru evitarea paralelismelor și suprapunerilor, pentru întrepătrunderea activității lor potrivit criteriilor eficienței.

În actuala etapă de dezvoltare a democrației socialiste din țara noastră devine nu numai posibilă dar și stringent necesară îmbinarea, întrepătrunderea activității puterii de stat cu a celorlalte forme de organizare și conducere social-economică, punîndu-se capăt astfel înstrăinării milenare a statului de societate. Ideea-forță a perfecționării întregii conduceri și organizării sociale este **îmbinarea formelor democrației reprezentative statale cu formele autoconducerii muncitorești**, bazate, în principal, pe participarea nemijlocită a maselor largi populare la luarea deciziilor la toate nivelurile.

Grație creării acestui sistem larg democratic al conducerii sociale, care îmbină armonios activitatea partidului, statului, organizațiilor de masă și obștești, cu formele de participare nemijlocită a oamenilor muncii la conducerea întregii societăți, s-a creat condiții ca politica partidului și statului, conducerea pe baza planului național unic, să reflecte mai direct și să se înfăptuiască într-un consens deplin cu interesele și voința lu-

Marin NEAGU

(Continuare în pag. 9)

○ concepție profund științifică și realistă

Industrializarea socialistă în strategia dezvoltării economiei românești

CONGRESUL al IX-lea al partidului a deschis o epocă nouă în evoluția societății românești. Întreaga perioadă de 18 ani care a trecut de la Congresul al IX-lea, succesele istorice obținute de poporul nostru în dezvoltarea economico-socială, în ridicarea nivelului de bunăstare materială și spirituală, poartă puternic amprenta unui curent de gândire nou, profund științific, cu adevărat dialectic, promovat cu clarviziune și cătușă revoluționară de întregul nostru partid, gândire inspirată în mod hotărâtor de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Drumul spre o abordare lucidă, creatoare a problemelor edificării societății socialiste este marcat de contribuția decisivă a conducătorului partidului în elaborarea unei noi strategii a dezvoltării economiei românești.

Coordonată fundamentală a dezvoltării

ÎN ACEST CADRU de ansamblu este marele merit al partidului, al liderului său conducător de a fi dezvoltat creator teoria materialist-dialectică despre industrializare, ținând seama de particularitățile specifice României, de stadiul său de dezvoltare economico-socială, aducând o contribuție esențială la îmbogățirea teoriei revoluționare, a gândirii economice contemporane mondiale.

În lumina acestei concepții se relevă teza potrivit căreia realizarea unei industrii moderne constituie coordonata fundamentală a dezvoltării complexului economic național unitar și eficient, în care se îmbină armonios industria și agricultura, se articulează organic subramurile industriei, producția de bunuri materiale cu cea de servicii, pe baza celor mai noi cuceriri tehnico-științifice, sporindu-se caracterul industrial al tuturor ramurilor și asigurându-se o eficiență maximă și un venit național ridicat pe locuitor.

Progresul tuturor ramurilor economiei, valorificarea superioară a resurselor naturale și energetice, utilizarea rațională a potențialului uman al țării, creșterea productivității muncii și a veniului național, amplificarea și diversificarea participării la circuitul economic mondial, ridicarea nivelului material și spiritual al poporului, dezvoltarea științifică, culturală, manifestarea generală a personalității umane, întărirea independenței și suveranității naționale sînt procese fundamentale legate inestructibil de industrializarea socialistă a țării. „Dacă România, trecind pe calea construcției socialiste — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu ar fi acționat pentru dezvoltarea puternică a forțelor de producție, pentru realizarea unei industrii moderne pe baza tehnicii celei mai avansate, am fi rămas în continuare o țară slab dezvoltată, dependentă de țările industrializate”.

Modul în care a fost concepută, orientată și realizată politica de industrializare socialistă a României, îndeosebi de la Congresul al IX-lea încoace, este o dovadă a spiritului original și creator, a înaltei responsabilități cu care partidul abordează problemele ce le presupune procesul înaintării rapide a societății noastre socialiste pe noi trepte ale civilizației materiale și spirituale. Partidul a conceput și înfăptuit industrializarea socialistă a țării ca un proces de durată, cu obiective strategice și orientări tactice riguros definite în fiecare etapă, în corelație cu un ansamblu de împrejurări economice și social-politice interne și internaționale, care influențează procesul industrializării socialiste și la rîndul lor sînt influențate de acesta. Prin obiectivele strategice și orientările tactice ale industrializării s-a urmărit edificarea unei economii cu o industrie puternică, aptă să permită progrese de seamă ale agriculturii, ale întregii economii, deopotrivă cu etapizarea acestui

proces în raport cu logica sa internă și cu sarcinile dezvoltării economiei naționale din fiecare etapă. Pe această bază a fost posibilă transformarea României socialiste într-o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică, modernă, cu o agricultură socialistă avansată.

Ca urmare a aplicării politicii consecvente de industrializare, în perioada 1950-1980 producția industrială a crescut de peste 50 de ori; în anii 1971-1980 aceasta a crescut într-un ritm mediu anual de 11,2%, superior celor realizate, în aceeași perioadă, de Austria, Belgia, Canada, Franța, R.F.G., S.U.A., Japonia, țări în care ritmurile de creștere s-au situat între 2,5-4,3%. Fapt semnificativ, producția industrială a anului 1950 se realizează astăzi numai în 10 zile, iar cea din anul 1965 în circa 60 de zile. Relevant este, de asemenea, că fondurile fixe reprezentau în 1982 peste 2100 miliarde lei, din care circa 300 miliarde au intrat în funcțiune în primii doi ani ai actualului cincinal.

Importante atunci cînd dorim să evidențiem progresul remarcabil înregistrat de industria națională în anii socialismului, comparațiile de ordin cantitativ — deci sub aspectul volumului producției — nu sînt îndeajuns de expresive, nu ilustrează sub toate dimensiunile sale procesul industrializării. Astfel, alături de sporirea numărului de unități de producție deopotrivă cu cuantumul produselor realizate, în ultimele decenii și cu deosebire din 1965 încoace, industria națională a cunoscut un accentuat proces de modernizare structurală. Au cunoscut o evoluție mai rapidă decît media pe economie ramuri de mare eficiență, purtătoare și creatoare de progres tehnic, care asigură o valorificare superioară a tuturor genurilor de resurse existente — materiale, financiare, umane. La un ritm mediu de dezvoltare a industriei în perioada 1951-1981 de 12%, bunăoară, industria construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor a crescut cu un ritm de 16,5% (în cadrul acesteia construcțiile de mașini au avut un ritm de 17,2%, subramura electrotehnică de 20,8%), iar industria chimică cu un ritm de 18,3%.

Relevante, de asemenea, pentru cîmpul larg în care și-a manifestat efectele pozitive procesul de industrializare sînt și realizările din agricultură — care au la temelie și puternica bază tehnico-materială creată de industrie (în anul 1981 parcul de tractoare și mașini agricole cuprindea 155 993 tractoare agricole fizice, 35 241 combine autopropulsate pentru păioase, 49 015 semănători mecanice ș.a.) — din construcții, din domeniul învățămîntului, sănătății, turismului, Practic, de la sfera creației materiale și pînă la procesele educaționale și de creație artistică toate activitățile desfășurate de oamenii muncii au fost și sînt influențate într-o măsură mai mare sau mai mică de suflul puternic și binefăcător al industrializării.

Opțiuni în actualul cincinal

OPȚIUNILE dezvoltării industriei românești în actualul cincinal vizează multiple laturi ale strategiei industrializării socialiste. Strategia și tactica industrializării socialiste a țării noastre, concepută și înfăptuită cu aportul decisiv al conducătorului partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, implică un ansamblu de procese privind metoda, ritmul, sursele și scopul industrializării socialiste, între care subliniem: tipul de progres tehnic și tehnologic ce se realizează, natura și dinamismul salturilor tehnice și structurale ce le pot realiza industria și economia națională; caracterul și factorii corelațiilor dintre diferitele ramuri ale industriei; asigurarea unor configurații optime structurilor industriei naționale; corelația dintre ro-

lul statului și dezvoltarea industriei.; inevitabilitatea și direcțiile restructurării industriei și altele.

În această viziune complexă, profund științifică, în actualul cincinal și în perspectivă, dinamismul economiei românești depinde hotărâtor de materializarea operativă și eficientă a noilor obiective ce alcătuiesc strategia de dezvoltare. Se impune, după cum a subliniat secretarul general al partidului la recenta Conferință Națională, eliminarea unor dezechilibre și disproporții între cerințele în creștere ale economiei și posibilitățile de asigurare a resurselor energetice și de materii prime; creșterea indicilor de valorificare a materiilor prime și energiei; asigurarea unui înalt nivel calitativ și competitiv tuturor produselor; asigurarea unor proporții juste între agricultură și industrie și în cadrul industriei, de promovare cu consecvență a unei politici structurale echilibrate care să conducă la reducerea — în limite raționale — a activității unor subramuri energo și materialo-intensive simultan cu dezvoltarea mai accentuată a acelora care oferă posibilități sporite de valorificare superioară a resurselor.

Un loc aparte în strategia derulării procesului de industrializare în actualul cincinal și în perspectivă îl are dezvoltarea echilibrată a forțelor de producție în teritoriu. Prin dimensionarea judicioasă a ponderii celor două ramuri de bază ale economiei — industria și agricultura —, prin amplasarea în fiecare zonă a acelor activități care permit valorificarea integrală a resurselor locale, prin dezvoltarea industriei mici se asigură condiții superioare de materializare a principiilor autoconducerii și autogestunii în profil teritorial.

Este un merit de inestimabilă importanță al partidului, al secretarului său general că, în condițiile crizei economice ce se manifestă pe plan mondial, au fost găsite modalități de rezolvare a problemelor pe care le implică aceste fenomene nu prin limitarea creșterii economice, ci prin opțiuni vizând restructurări semnificative în direcția accentuării elementelor ei calitative. În acest context, în cel de-al șaptelea cincinal, industria cunoaște o dinamică puternică și un proces de intensă modernizare, având rolul determinant în dezvoltarea complexului economic național românesc, echilibrat și eficient, în profil de ramură și teritorial. O asemenea opțiune își găsește concretizarea în ritmurile susținute de creștere la producția marfă industrială și la producția netă, sub efectul accelerării continue a progresului tehnico-științific, al asimilării realizărilor de vîrf ale științei și tehnicii contemporane.

Între direcțiile prioritare ale dezvoltării industriei se situează industria extractivă, producătoare de materii prime, energie și combustibil, un accent deosebit punîndu-se pe intensificarea valorificării fondului național de rezerve de substanțe minerale utile, mai ales a purtătorilor de energie primară. În ceea ce privește industria prelucrătoare, se acordă o atenție prioritară ramurilor și subramurilor care valorifică la un nivel superior materiile prime, energia și forța de muncă. Astfel, industria constructoare de mașini se dezvoltă în direcții cum sînt acoperirea în mai mare măsură a nevoilor interne cu produse de înaltă tehnicitate, sporirea exportului și a eficienței acestuia. Este relevant faptul că industria constructoare de mașini dă astăzi o treime din producția industrială a țării și tot atît din exportul ei, asigurînd mai mult de 85% din necesarul de echipamente pentru obiectivele de investiții.

În următorii ani ai actualului cincinal se vor realiza creșteri mai mari la industria electronică, mecanică fină, instalații tehnologice de înaltă complexitate, nave maritime specializate, noi tipuri de mașini agricole multifuncționale. În ce privește industria chimică — alt domeniu de mare însemnătate pentru progresul economic general — se pune accentul pe prelucrarea superioară a țiteiului, pe chimia de sinteză fină și de mic tonaj, pe producția de fire și fibre chimice, cauciuc sintetic, anvelope, antidăunători, pe realizarea de noi produse care să contribuie la buna aprovizionare a economiei naționale, la majorarea exportului și reducerea substanțială a importului.

Dezvoltarea calitativă a industriei asigură amplificarea și diversificarea comerțului exterior și a relațiilor de colaborare și cooperare economică internațională, concomitent cu sporirea eficienței lor. Iată creionată, așadar, o imagine sugestivă a puternicului potențial economic al României, efect al politicii

promovate cu consecvență de conducerea partidului, industrie constituind în prezent o forță capabilă să asigure dezvoltarea neîntreruptă a țării.

Modalități eficiente de transpunere în practică

ELEMENTELE la care ne-am referit pînă acum reprezintă direcțiile tactice în funcție de care este orientată activitatea economică. Să ne oprim în continuare asupra căilor, a mijloacelor capabile să transpună aceste orientări în practică, să le materializeze. Un important rol în realizarea strategiei industrializării revine științei, cercetării științifice și tehnologice. Știința cunoaște, precum este știut, o creștere exponențială, devenind un factor endogen esențial al producției. Cercetarea științifică se transformă astfel într-o activitate socială productivă, integrîndu-se organic în toate momentele procesului de producție. Potrivit orientărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din decembrie 1982, cercetarea științifică este chemată să rezolve probleme deosebit de importante pentru industrie legate de producerea de noi materii și tehnologii, de asimilarea unor noi produse, mașini și utilaje cu caracteristici tehnico-economice superioare, de creșterea mai rapidă a bazei proprii energetice și de materii prime. Numai în anul 1983 vor fi asimilate peste 800 de produse noi și modernizate, vor fi aplicate peste 400 de tehnologii noi și perfecționate, se va realiza o microproducție în unitățile de cercetare științifică și inginerie tehnologică în valoare de circa 3,6 miliarde lei.

Rolul și funcțiile tot mai ample ale științei, gradul aplicării ei tehnologice constituie un factor hotărâtor al creșterii eficienței muncii în industrie, contribuind substanțial la îndeplinirea obiectivelor întregii dezvoltări a economiei naționale și la reducerea decalajelor ce ne mai despart de țările avansate economice.

În condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, progresul industrial al țării noastre necesită oameni cu o temeinică pregătire tehnico-profesională și o înaltă conștiință politică. Dezvoltarea producției industriale moderne pe baza extinderii mecanizării, automatizării și cibernetizării implică specialiști cu o calificare solidă, capabili să pună în valoare tehnica și tehnologia avansată, să poată contribui la continuarea perfecționării, la ridicarea calitativă a producției și la creșterea eficienței întregii activități economice și sociale.

Relevant este faptul că procesul de calificare a oamenilor muncii în industria noastră presupune, tot mai mult, nu numai un ansamblu de cunoștințe tehnico-științifice, care determină competența lor tehnico-profesională ci, în același timp, implică un ridicat nivel de conștiință politico-ideologică, ce se reflectă în gradul de responsabilitate comunistă în îndeplinirea sarcinilor de producție. Aceste două laturi se află într-o conexiune strînsă, constituind un tot organic, conturînd cadrul general în care sînt precizate formele de calificare, adică asigurarea unei pregătiri temeinice, a unui larg orizont de cunoștințe științifice, tehnice și culturale, bazate pe însușirea a tot ceea ce este mai înaintat în domeniul cunoașterii. De asemenea, participarea maselor muncitoare la elaborarea, dezvoltarea și adoptarea deciziilor, în cadrul sistemului autoconducerii muncitorești, cu privire la dezvoltarea întreprinderilor, la perfecționarea organizării și conducerii activității lor, la gospodărirea judicioasă a resurselor materiale și financiare, necesită ca fiecare om al muncii să posede profunde cunoștințe economice, ceea ce potențează substanțial aportul lor la procesul de producție.

Strategia dezvoltării industriei românești în actualul cincinal, elaborată cu aportul decisiv al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, se caracterizează, așadar, prin soluții complexe, fundamentate științific, menite să asigure consolidarea marilor realizări, asigurarea unui nou echilibru și dezvoltarea armonioasă a tuturor sectoarelor de activitate, pentru crearea tuturor condițiilor necesare înaintării în continuare a României socialiste spre culmi înalte ale civilizației materiale și spirituale.

dr. Dumitru CIUCUR
dr. Constantin POPESCU

RECONSIDERAREA ROLULUI ȘI FUNCȚIILOR AGRICULTURII

IMPLENIREA a 18 ani de la Congresul al IX-lea al partidului — perioadă de ample și înnoitoare transformări calitative în toate domeniile de activitate, care s-a înscris în istoria poporului nostru ca etapa cea mai rodnică și bogată în realizări — prilejuiește evocarea succeselor pe care le-a obținut agricultura pe calea modernizării și dinamizării producției. Prefacerile cu adevărat istorice care au avut loc în această perioadă poartă puternic amprenta personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care a elaborat o concepție științifică de largă perspectivă privind rolul și funcțiile agriculturii în complexul economiei naționale, a condus direct și a acționat cu consecvență pentru organizarea unei agriculturii moderne, intensive, de înaltă productivitate, indicând direcțiile de acțiune în vederea perfecționării bazei tehnico-materiale, inițiind măsuri de îmbunătățire a conducerii, planificării și organizării producției agricole în concordanță cu noile cerințe ale dezvoltării economico-sociale a patriei.

Agricultura — ramură de bază a economiei naționale

UNUL DIN MERITELE fundamentale ale Congresului al IX-lea și ale celorlalte congrese ce au urmat constă în elaborarea și dezvoltarea unei concepții clare, bine încheiate, armonioase și unitare în legătură cu locul și rolul agriculturii ca ramură de bază a economiei naționale. În întreaga sa politică agrară partidul a pornit de la rolul pe care îl are agricultura în asigurarea securității alimentare a țării și a materiilor prime de bază pentru industrie, pentru dezvoltarea generală a țării. Datorită condițiilor de climă și sol, ca și potențialului material și uman de care dispune, agricultura este o ramură de cea mai mare importanță pentru progresul rapid al întregii economii, pentru ridicarea bunăstării poporului. Definirea științifică, realistă, în deplină concordanță cu particularitățile economiei noastre, a rolului și funcțiilor agriculturii o datorăm gândirii creatoare, clarvăzătoare, dinamice, revoluționare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, fundamentind conceptul privind agricultura ca ramură de bază a producției materiale, a pus în evidență influența dăunătoare a viziunii conservatoare privind caracterul „eminamente agrar” al economiei românești, demonstrând rolul major ce revine acestei ramuri în economia modernă și indicând totodată direcțiile de acțiune pentru sporirea aportului ei la progresul patriei. „Reprezentind un factor de mare importanță în ansamblul economiei naționale, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, agricultura trebuie să aducă un aport cât mai mare la progresul țării, la ridicarea bunăstării poporului”.

Viața, realitățile de fiecare zi au confirmat și confirmă permanent rolul tot mai important pe care îl are agricultura în cadrul complexului economic național. Prin volumul și calitatea produselor create, agricultura a satisfăcut cerințele unei populații în continuă creștere, cu venituri mai mari și un nivel de viață tot mai ridicat de la o etapă la alta. Creșterea producției agricole de aproape două ori în această perioadă a permis sporirea accentuată a consumului populației, care a fost de 2,3 ori mai mare la carne și produse din carne, 1,5 ori la lapte, 2,4 ori la ouă, 1,6 ori la zahăr și de două ori la legume și produse din legume. Agricultura a asigurat independența alimentară, țara noastră autoaprovizionându-se cu marea majoritate a produselor agroalimentare și neimportând decât unele produse tropicale și mediteraneene care nu se pot produce la noi.

De o importanță excepțională este viziunea secretarului general al partidului privind reconsiderarea rolului agriculturii ca ramură producătoare de materii prime de bază, aportul ei la aprovizionarea industriei. „De creșterea mai rapidă a producției vegetale și animale, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, depind satisfacerea deplină a necesarului de produse agroalimentare, asigurarea unor materii prime importante pentru industria națională, indeosebi pentru industria ușoară și alimentară. Dacă avem o agricultură bună și bază de materii prime asigurate, avem și condiții să dezvoltăm orice ramură a industriei. Fără o agricultură și materii prime nu avem baza necesară pentru dezvoltarea ramurilor industriale”.

Posibilitățile oferite de agricultură de a obține materii prime cu consumuri energetice mai reduse prezintă o importanță deo-

sebită în condițiile adâncirii crizei mondiale economice și de materii prime și atestă realismul orientării politicii noastre agrare.

Agricultura este și o mare sursă de fonduri pentru dezvoltarea industriei, avind o contribuție de seamă la asigurarea surselor valutare necesare dezvoltării economiei naționale.

Pornind de la legitățile generale ale construcției socialiste și de la realitățile concrete ale țării noastre, partidul nostru, secretarul său general au subliniat necesitatea dezvoltării concomitente și puternice atât a industriei cât și a agriculturii ca ramuri de bază ale economiei naționale. În concordanță cu această orientare partidul a asigurat, odată cu progresul neîntrerupt al industriei, ridicarea la un nivel și mai înalt a rolului agriculturii în satisfacerea cerințelor de viață ale poporului, în făurirea noii orânduiri. Un rol deosebit în aplicarea acestei orientări l-au avut măsurile adoptate de Congresul al IX-lea al partidului, care, apreciind realist însemnătatea făuririi relațiilor socialiste la sate, de premisă socială în crearea unei agriculturii moderne, a trecut la înlăturarea tendințelor manifestate anterior, de subapreciere a agriculturii, acordând o atenție deosebită dezvoltării forțelor de producție, perfecționării bazei tehnico-materiale, fără de care nu poate fi făurită o agricultură modernă, de mare randament.

Modernizarea forțelor de producție

CONGRESUL AL IX-LEA al partidului a inaugurat o etapă calitativ superioară în modernizarea și realizarea unei agriculturii intensive, de înaltă productivitate și eficiență. Organizarea și dezvoltarea unei producții agricole moderne care să folosească pe scară largă cuceririle științei și tehnicii s-a încadrat într-un obiectiv programatic cu profunde implicații care vizau intensificarea procesului de transformare a producției agricole într-o variantă a activității industriale, creîndu-se în acest fel premise favorabile pentru schimbarea radicală a caracterului și condițiilor producției agricole prin apropierea și ștergerea deosebirilor esențiale dintre munca agricolă și munca industrială, concomitent cu dispariția deosebirilor esențiale dintre oraș și sat, ceea ce contribuie la omogenizarea nivelului de civilizație a societății noastre.

Statul nostru a concentrat însemnate fonduri materiale și financiare pentru dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. În anii 1966—1981 investițiile destinate agriculturii din fondurile statului au însumat aproape 200 miliarde lei, de 5,2 ori mai mult decât în cele trei cincinale precedente. Efortul financiar al statului de modernizare a agriculturii este considerabil dacă se au în vedere și investițiile pentru gospodărirea apelor, cele pentru extinderea întreprinderilor furnizoare de tractoare și mașini agricole, a uzinelor de îngrășăminte chimice și pesticide, a celor de materiale necesare vastului program de construcții. Investițiile au fost orientate în direcțiile prioritare ale modernizării agriculturii: asigurarea parcului de tractoare cu întregul set de mașini agricole într-o gamă diversificată, cu un grad ridicat de universalitate; înlăturarea vastului program de îmbunătățiri funciare; crearea de noi ferme zootehnice; dezvoltarea și modernizarea patrimoniului vitipomicol și alte acțiuni care să permită un dinamism accentuat al producției.

O preocupare majoră în această perioadă a fost mărirea gradului de valorificare a fondului funciar, folosirea rațională și cu maximum de eficiență a pământului — aușia cea mai de preț a națiunii. Preocupările în acest sens s-au concretizat în elaborarea recentă a Programului național pentru asigurarea unei producții agricole sigure și stabile, prin creșterea potențialului productiv al pământului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60% din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combaterea eroziunii solului. În urma aplicării acestui program producția agricolă nu va mai depinde de fluctuațiile în timp și spațiu ale condițiilor naturale.

O orientare prioritară în procesul de modernizare a agriculturii a constituit-o mecanizarea lucrărilor agricole, inclusiv în zootehnie. Avind în vedere creșterea dotării cu tractoare și mașini agricole s-a redus suprafața arabilă ce revine pe un tractor fizic de la 121 ha în 1965 la 63 ha în 1981. Pe baza indicațiilor și sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae

Ceașescu a fost elaborat programul cu privire la extinderea și diversificarea mecanizării care prevede realizarea de sisteme de mașini de înalt randament, mașini cu un grad mare de tipizare, multifuncționale, cu un consum redus de combustibil și caracteristic: tehnico-economice perfecționate. În atenția partidului se află și asigurarea mașinilor și utilajelor necesare realizării programelor naționale de îmbunătățiri funciare.

Chimizarea agriculturii, concepută ca un proces complex care cuprinde utilizarea îngrășămintelor organice, chimice și amendamentelor, ca și a pesticidelor a constituit o preocupare permanentă în vederea modernizării bazei tehnice a agriculturii. Consumul total de îngrășăminte chimice și cantitățile ce revin în medie pe un hectar arabil au sporit de la 266,4 mii tone și respectiv 27 kg, la aproape 1 100 mii tone și respectiv 100 kg, în 1981.

Asigurarea cu semințe și material săditor din soiuri și hibrizi cu potențial superior a constituit una din direcțiile de realizare a revoluției biologice care a contribuit la perfecționarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. În ultimii ani au fost introduse în cultură soiuri de grâu, porumb, floarea soarelui, sfeclă de zahăr, legume etc. de mare productivitate, rezistente la ger, secetă și dăunători. În creșterea animalelor accentul a fost pus pe ameliorarea raselor care să permită obținerea de producții mari și de calitate superioară.

Promovarea progresului tehnic și modernizarea forțelor de producție concepute corespunzător și în interdependența elementelor sale au cuprins și perfecționarea tehnologiilor de producție în sectorul vegetal și animal, prin promovarea unor metode de tip industrial care măresc substanțial productivitatea muncii și transformă caracterul muncii.

Hotărâtoare pentru îndeplinirea programelor de modernizare a agriculturii este asigurarea unităților agricole cu forța de muncă necesară și pregătirea corespunzătoare a cadrelor. În consens cu această cerință, în centrul preocupărilor conducerii partidului s-a aflat perfecționarea sistemului de formare a cadrelor de specialiști pentru agricultură ca și pregătirea profesională a muncitorilor agricoli care a fost realizată în concepția învătămintului cu practica productivă.

Congresul al IX-lea al partidului a constituit un moment de însemnătate crucială, inaugurând o perioadă de dinamism fără precedent în dezvoltarea agriculturii românești, înscriindu-se drept epoca cea mai fertilă și mai rodnică în împliniri din întreaga istorie a patriei. Este deosebit de ilustrativ faptul că în această perioadă producția agricolă a României a crescut de mai bine de două ori. Randamentele pe hectar au cunoscut o evoluție ascendentă fără precedent. Pe măsura modernizării bazei tehnice și a măririi randamentelor medii s-a obținut și creșterea producțiilor totale care în cincinalul 1976—1980 au fost mai mari decât în 1961—1965 cu 78%, la cerealele boabe, cu 63,8% la floarea soarelui, cu 132,6% la sfeclă de zahăr, cu 70,5% la cartofi, cu 112,6% la legume.

Susținută puternic de stat, zootehnia s-a dezvoltat pe baza concepției moderne de concentrare și specializare a producției, trecând în ultimele două cincinale la forme intensive bazate pe tehnologii industriale de creștere și exploatare a animalelor. Au fost concentrate numeroase obiective noi, s-au modernizat fermele existente și s-a dezvoltat o puternică industrie de furaje combinate, ceea ce a permis creșterea substanțială a efectivelor și randamentelor, fapt ce a contribuit la mărirea

ponderii zootehniei în producția agricolă, de la 36,8% în 1965 la 44,9% în 1980.

O nouă și profundă revoluție agrară

ACUMULĂRILE cantitative din perioada de după Congresul al IX-lea au creat condiții de a se realiza un salt calitativ, ceea ce a permis ca la Congresul al XII-lea să se stabilească ca obiectiv strategic în domeniul agriculturii în această etapă înfăptuirea unei profunde revoluții agrare. „**Ne propunem, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, să realizăm o adevărată revoluție agrară în ce privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială, generală din satele noastre.**”

Pornind de la cerințele obiective și evaluând realist perspectiva economică în contextul crizei economice și accentuarea fenomenelor de instabilitate pe plan mondial, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat stringența înfăptuirii revoluției agrare pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și trecerea la comunism, arătând căile și mijloacele, metodele și formele de aplicat pentru realizarea ei. În concepția partidului, înfăptuirea unei profunde revoluții agrare este un proces complex tehnic, organizatoric, economic și social de transformare a muncii din agricultură într-o variantă a muncii industriale, de apropiere a condițiilor de viață ale satului de cele de la oraș. Revoluția agrară avind ca ax central înfăptuirea revoluției tehnico-științifice în agricultură privește atât dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, folosirea rațională a pământului, a întregului potențial tehnic, material și uman, promovarea susținută a științei, tehnicii moderne, cit și ridicarea gradului de calificare a oamenilor, îmbunătățirea organizării producției și a muncii, perfecționarea sistemului de conducere democratică a agriculturii. Noua revoluție agrară necesită și un salt calitativ și în ceea ce privește eficiența producției, aplicarea noului mecanism economico-financiar. Pentru a se realiza o revoluție în agricultură este necesară înfăptuirea unei revoluții și în conștiința oamenilor ce lucrează în agricultură pentru a asigura înțelegerea profundă și rezolvarea competentă a complexelor probleme generate de noua etapă de dezvoltare a agriculturii.

Congresul al IX-lea al partidului a inaugurat o etapă calitativ superioară pentru agricultură, pentru satul românesc, cu profunde implicații nu numai asupra acestei ramuri de bază, ci și asupra întregii economii naționale. Prin bogată problematică teoretică și practică pe care a abordat-o, prin modul nou, profund creator și revoluționar de tratare a sarcinilor și obiectivelor etapei istorice date, prin larga deschidere spre înnoiri și perfecționări, Congresul a descătușat la o scară nemiintâlnită energiile întregii țărăniști care s-a angajat în mod responsabil la înfăptuirea noii revoluții agrare, a minunatului Program al partidului de construire în țara noastră a unei societăți noi, superioare.

Ovidiu POPESCU

director adjunct
în Ministerul Agriculturii
și Industriei Alimentare

Conducerea de către partid

(Urmăre din pag. 5)

tregului popor, într-un cadru unitar, sub conducerea partidului.

Este meritul gândirii novatoare și acțiunii politice creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, că pornind de la adevărurile generale ale dezvoltării sociale, de la realitățile istorice și naționale ale României, a fost creat un sistem de guvernare a societății, fără egal, superior oricărei democrații burgheze, sis-

tem care asigură participarea efectivă a întregului popor la făurirea conștientă a propriului destin.

★

DEMOCRAȚIA este cosubstanțială socialismului, reprezintă o necesitate a înfăptuirii aspirației de emancipare socială și națională a maselor, de realizare plenară a personalității umane, fiind totodată o dimensiune fundamentală a perfecționării și progresului noii orînduiri. Fără dezvoltarea și perfecționarea democrației, noua orînduire nu-și poate manifesta superioritatea în istorie, socialismul însuși fiind de neconceput, iar partidul clasei muncitoare nu-și poate îndeplini rolul de forță politică conducătoare decât integrându-se organic cu aspirațiile și cu activitatea maselor. Pornind de la acest adevăr de esență al teoriei socialismului științific, Partidul Comunist Român face din continua democratizare a tuturor relațiilor sociale din patria noastră un obiectiv fundamental al strategiei sale de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a țării spre comunism, rațiunea însăși a întregii sale politici.

Procesul dialectic de edificare și dezvoltare a democrației socialiste, de perfecționare a întregului nostru sistem politic și social demonstrează cu putere spiritul profund înnoitor, originalitatea strategiei românești de atragere a maselor la guvernarea societății, rolul hotărîtor al Partidului Comunist Român în asigurarea tuturor condițiilor pentru dezvoltarea autentic democratică a patriei noastre, România socialistă.

Calitate, eficiență, creativitate — trăsături fundamentale ale dezvoltării economiei românești

ORIENTARE FUNDAMENTALĂ a politicii partidului de dezvoltare calitativă, preponderent intensivă a economiei — politică și orientare manifestate mai ales în anii de după Congresul al IX-lea al partidului iar, în acest cadru, în ultima perioadă, ca direcții esențiale de adaptabilitate a economiei la restricțiile generate de criza mondială de materii prime și energie — are în vedere valorificarea superioară a potențialului de resurse naturale, materiale și de forță de muncă ale țării. În fapt, în sfera acestei orientări — și pe un perimetru larg — se regăsesc exigențele precum și efectele acțiunii a numeroși factori, între care pe un loc de primă însemnătate se înscrie productivitatea muncii sociale. Sporirea productivității muncii sociale impune creșterea productivității muncii ca atare deopotrivă cu reducerea consumurilor specifice, a cheltuielilor materiale și în general a eforturilor materiale necesare pentru realizarea producției, impune economisirea, prin orice mijloace, a energiei, a materiilor prime și materialelor — probleme la care ne-am referit într-o primă parte a articolului. Vom continua analiza acestor aspecte.

Calitatea forței de muncă și creativitatea

ADESEORI secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a referit la cerința de sporire a productivității prin prisma unor efecte de mare însemnătate pe care acest proces le are în economie: o creștere puternică a producției însoțită de reducerea cheltuielilor cu munca vie și materializată pe unitatea de produs, de creșterea beneficiilor, de crearea unor condiții pentru reducerea generală a costurilor pe produse etc. Secretarul general al partidului s-a referit și la faptul că în domeniul productivității, deși s-au obținut unele succese însemnate, continuă să se manifeste încă decalaje importante față de țările cu economie dezvoltată.

O imagine elocventă asupra cerințelor și respectiv posibilităților de creștere în continuare a productivității muncii în industria națională — cu deosebire pe seama ridicării nivelului de calificare a personalului ocupat, pe seama îmbunătățirii gradului de utilizare a mașinilor, instalațiilor și utilajelor la nivelul performanțelor lor nominale, a unei mai bune organizări a activității — ne este oferită de compararea ponderii populației ocupate în industria României în raport cu alte țări. Astfel, ponderea populației ocupate în industrie în România în 1980 (35,5%) este superioară celei din U.R.S.S. (20,3%) sau Ungaria (33,4%). Comparativ cu unele țări nesocialiste, ponderea în țara noastră depășea pe cea din 1979 din Franța (27,6%), Italia (28,0%), Regatul Unit (32,2%), Suedia (25,7%), S.U.A. (25,3%), Japonia (25,5%) etc. Evident, toate acestea constituie argumente pentru o angajare mai susținută a unităților din industria noastră pe calea sporirii accentuate a productivității muncii prin utilizarea mai bună a potențialului creativ și de forță de muncă. Desigur, cu grijă pentru a drămuși cât mai bine resursele de materii prime și de energie, cu preocuparea de a integra cât mai rapid în circuitul economic toate rezervele de sporire a productivității, de a asigura mai buna conducere și organizare a muncii, o ordine și disciplină desăvârșite în muncă etc.

În cadrul măsurilor privind creșterea productivității, o atenție deosebită s-a acordat și se acordă — mai ales în anii de după Congresul al IX-lea al partidului — cointeresării materiale a oamenilor muncii. În concepția secretarului general al partidului, una din pilonile hotărâtoare ale progresului industriei, ale progresului întregii noastre economii, ale creativității, o constituie perfecționarea formelor de cointeresare materială a oamenilor muncii chemați să dea viață prevederilor cincinalului. Veniturile muncitorilor, inginerilor, cercetătorilor și proiectanților, cit și ale conducătorilor întreprinderilor au sporit și

trebuie să sporească în mai mare măsură numai în strinsă legătură cu realizarea planului, a calității produselor, cu realizarea și creșterea beneficiilor, a indicatorilor producției.

Programul de aplicare a hotărârilor Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1982 în domeniul retribuției muncii și repartitiei veniturilor oamenilor muncii — document de cea mai mare însemnătate, care ridică pe plan superior acțiunile întreprinse până în prezent — se înscrie în cadrul general al măsurilor luate pentru așezarea în mai mare măsură a activității economico-sociale pe principiile autoconducerii muncitorești și autogestunii, stimulării creșterii simțului de răspundere în gospodărirea eficientă a fondurilor materiale și bănești. La baza elaborării programului amintit, a principiilor perfecționării retribuției muncii și a repartitiei veniturilor — măsuri ce au primit nu de mult investitura de lege — se află orientările și indicațiile secretarului general al partidului cu privire la aplicarea mai fermă a principiului socialist de repartitie în raport cu munca depusă, la legarea mai strinsă a veniturilor individuale de realizarea producției, de creșterea productivității muncii și a eficienței, de valorificarea superioară a capacității și aptitudinilor forței de muncă.

Principiile enunțate în program — criterii principale de îmbunătățire a retribuției oamenilor muncii și repartitiei veniturilor — exprimă, o dată mai mult, justețea și realismul politicii partidului nostru de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate. În centrul tuturor acțiunilor se află omul cu nevoile sale, ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Faptul că în prezent numărul personalului muncitor a ajuns la peste 7,5 milioane — nivel ce reprezintă peste 70% din populația ocupată în economie — demonstrează preocuparea constantă a partidului și statului nostru pentru asigurarea locurilor de muncă pentru întreaga populație aptă de muncă, constituie o latură esențială a ridicării nivelului veniturilor individuale și pe o familie.

Acordul global, care până în prezent cuprindea numai o parte din personalul muncitor, va cuprinde, potrivit programului adoptat, cel puțin 80% din acesta: muncitori (direct productivi, indirect productivi și de deservire), maiștri, ingineri, tehnicieni și celelalte categorii de personal, inclusiv personalul de conducere din întreprinderi, fabrici, uzine, secții, ateliere, șantiere, loturi brigăzi și altele asemănătoare. Potrivit prevederilor adoptate, maiștrii și inginerii au obligația să participe nemijlocit în producție la executarea unor lucrări mai complexe, pentru a contribui efectiv la realizarea integrală, de calitate și într-un termen cât mai scurt a sarcinilor de plan.

Porând de la asemenea prevederi sînt necesare câteva precizări. După cum este cunoscut, forța de muncă de care dispune societatea la un moment dat este, inevitabil, limitată, astfel încît singura cale de sporire a producției, de amplificare a progresului economic și social rămîne creșterea rapidă a productivității muncii. Pînă la urmă, totul se reflectă în productivitatea muncii. Atît cheltuielile materiale cît și cheltuielile de muncă vie sînt, în fond, concretizate în nivelul productivității muncii sociale. Orice risipă înseamnă tot risipă de muncă. În sinteză, pentru realizarea obiectivelor înscrise în Program, pentru a asigura o creștere substanțială a veniturilor oamenilor muncii este necesar să pornim de la necesitatea luării tuturor măsurilor în vederea creșterii simțitoare a productivității muncii în toate ramurile și subramurile. Mobilitatea tuturor factorilor de sporire mai accelerată a productivității muncii și utilizarea celor mai accesibile căi în vederea îndeplinirii marilor obiective înscrise în Programul partidului și în documentele Conferinței Naționale vor permite în continuare să se scurteze termenul de ajungere din urmă a țărilor dezvoltate din punct de vedere economic, să se mobilizeze resurse noi pentru progresul mai susținut al economiei românești, pentru ridicarea bunăstării poporului.

* Prima parte a articolului a apărut în numărul trecut al revistei

Primatul produselor noi, moderne, de performanță

SINT de cea mai mare importanță orientările și acțiunile desfășurate pentru crearea unor premise superioare de creștere a productivității muncii. Astfel, în cincinalul actual, pentru subramurile de înaltă tehnicitate ale industriei constructoare de mașini s-a proiectat un ritm mediu anual de creștere de cca. 13%. În acest cadru, se remarcă o puternică dezvoltare a electronicii — orientată spre însușirea echipamentelor de tehnică de calcul din generația 1—4, a microprocesoarelor și a componentelor electronice cu un grad mare de complexitate, funcționalitate, fiabilitate, a ceea ce numim electronica de măsură și supraveghere; a producției de mini și micro calculatoare de proces; a electronicii pentru comenzi în roboți industriali; a echipamentelor pentru transmisii numerice și a comunicațiilor prin fibră optică etc. Sint activități care vor susține dezvoltarea în industria națională a unor noi sectoare — aviația, centralele energetice nucleare etc. — creînd, totodată, tehnologii capabile să reducă consumurile actuale energetice de materiale, să crească gradul de recuperare și utilizare a materialelor reutilizabile, realizîndu-se astfel noi posibilități pentru a asigura, în cit mai mare măsură din țară, necesarul de materii prime și materiale. Asemenea orientări, vizează, de asemenea, reducerea importului de inteligență, de licențe, în paralel cu creșterea chiar a exportului respectiv; consolidarea unor poziții dobîndite printre producătorii mondiali de mașini-unelte, utilaje petroliere, tractoare, locomotive etc.

În întreaga această perspectivă au fost accentuate și se accentuează în continuare exigențele privind înnoirea producției. În totalul celor circa 10 mii de produse noi și modernizate care trebuie să se asimileze în acest cincinal, circa 85% vor reprezenta produse de concepție românească. Se are în vedere ca o mare parte din acestea să devanseze cu minimum 4—6 ani nevoile curente ale producției industriale, răspunzînd unor cerințe de perspectivă afit în plan tehnic cit și în plan economic, respectiv realizarea unor consumuri reduse de materii prime și materiale în fabricarea și exploatarea produselor amintite.

În producția de utilaje tehnologice se va accentua fabricația de utilaj minier, petrolier și energetic, prin diversificarea continuă a producției pentru exploatarea miniere în subteran și la suprafață (combine de abataji, combine de înaintare, complexe-mecanizate de susținere în minele de huiă și lignit, excavator cu rotor port-cupă pentru exploatarea la suprafață, puțuri de mină cu diametrul mare, instalații de foraj de mare adîncime, instalații de foraj și exploatarea pe platforma continentală a Mării Negre). Toate aceste echipamente se vor realiza prin soluții constructive modernizate sau noi, utilizîndu-se sisteme de acționare electrică cu comandă în curent continuu sau curent alternativ și cu o gamă largă de posibilități pentru automatizarea procesului de lucru al fiecărui tip de utilaj — ceea ce ridică la un nivel superior randamentele de lucru și asigură o eficiență sporită în exploatare. Pentru a sprijini dezvoltarea bazei energetice, cu precădere prin utilizarea cărbunilor în producția de energie electrică și termică, se va avea în vedere crearea de noi centrale pe cărbuni și sisturi bituminoase. Faptul că toate centralele electrice ce se construiesc trebuie proiectate pentru alimentarea cu cărbuni de putere calorică redusă impun eforturi deosebite în proiectarea și realizarea echipamentelor energetice respective — o gamă complexă de echipamente tehnologice specifice.

Pentru valorificarea potențialului hidroenergetic, construcția de mașini românească va participa la dotarea și punerea în exploatare, la sfîrșitul cincinalului actual, a centralei Porțile de Fier II, și va asigura echipamentele necesare pentru alte centrale noi de pe riurile interioare. În scopul valorificării căderilor mici de apă, în special în zona montană, a fost elaborat un program special de fabricație a microhidroagregatelor, tipizate pe mai multe tipodimensiuni, cu puteri pînă la mai multe mii de kW. În același timp, avînd în vedere sarcina de a realiza pe economia națională un volum mare de combustibil din surse neconvenționale, construcția de mașini, industria în general vor trebui să contribuie în proporție sporită, pentru realizarea echipamentelor specifice; acțiunile declanșate pînă în prezent în acest sens sint îndreptate spre fabricația unui întreg complex de utilaje tehnologice pentru valorificarea noilor surse de energie cum sint: captatorii solari, turbinele eoliene, pompele de căldură, pompele submersibile pentru ape geotermale etc.

Se va intensifica, în anii viitori, asimilarea de panouri solare destinate încălzirii apartamentelor, de echipamente pentru stațiile de producere de bioxid, de turbine eoliene cu puteri și tipodimensiuni variate, din care un tip este destinat utilizării de către populație etc. De remarcă că toate aceste acțiuni constituie componente directe ale efortului tehnic național. O atenție specială este acordată proiectării și fabricației

de echipamente pentru centrale nucleare-electrice, acțiuni care implică eforturi tehnice și tehnologice deosebite.

Corespunzător cerințelor economiei, producția internă va asigura un volum important de mașini-unelte într-o gamă largă de tipovariante și la parametrii tehnico-funcționali din ce în ce mai ridicați. Un efort deosebit se face pentru intensificarea preocupărilor de modernizare a acestor mijloace de producție, cu accentul pe utilaje tehnologice pentru sectoare calde, turnătorii, tratamente termice, forjă, mașini-unelte multiple și centre de prelucrare, echipamente hidraulice și pneumatice. Astfel, față de 200 tipovariante de mașini-unelte așchietoare și specializate realizate în 1973, în 1981 s-au consemnat peste 500 tipovariante, iar în 1985 se vor produce de cca. 1,8 ori mai multe tipovariante față de anul 1980. Programele de asimilare prevăd cu prioritate dezvoltarea în continuare a producției unor utilaje cum sint: mașinile de rectificat de mare precizie, de superfinisat, unele tipuri de utilaje de înaltă precizie din domeniul prelucrării prin deformare plastică, de turnare sub presiune etc. Trebuie menționat și faptul că în actualul cincinal, este în desfășurare un prim program prioritar pentru realizarea de roboți industriali. Pe ansamblu, nomenclaturii stabiliți acoperă practic întreaga gamă de mașini-unelte ce se utilizează în industria construcțiilor de mașini și în alte domenii, fiind comparabili cu cei ai unor țări avansate producătoare în acest domeniu. O pondere importantă din producția va fi destinată exportului (cca. 40% din nivelul anului 1985). Etimările arată că la finele actualului cincinal țara noastră va ocupa un loc și mai bun în ierarhia producătorilor mondiali de mașini-unelte. Evident, realizarea tuturor acestor programe impune eliminarea acelor situații în care ciclurile de asimilare în fabricație sint, la noi, de 2—3 ori mai mari decit în unele țări dezvoltate; trebuie eliminată, de asemenea, practica de a prelungi nejustificat timpul pentru probele de duranță, de a realiza o pregătire a fabricației și tehnologice în pripă și un grad necorespunzător de asigurare cu scule, dispozitive și verificatoare; trebuie schimbată atitudinea unor proiectanți care minimalizează însemnătatea timpului de pregătire tehnică și nu asigură sincronizarea între specificațiile din proiect și dotarea din unitățile economice. Iată dar un cîmp larg pentru desfășurarea inițiativei, a unor preocupări intense în scopul ridicării în continuare a industriei și economiei.

Pentru agricultură, pornind de la obiectivele exprese ale acestei ramuri de bază a economiei — creșterea puternică a producției, a productivității muncii, ridicarea eficienței activității etc. — a fost stabilit un nomenclator corespunzător pe sisteme de mașini specifice culturilor și operațiilor tehnologice. În scopul sporirii gradului de prelucrare a produselor agricole, corelat cu sarcinile de îmbunătățire a gradului de ocupare a populației agricole, de asigurare a unei mai mari stabilități a acesteia, au fost proiectate o serie de utilaje tehnologice destinate prelucrării produselor agricole în complexe agroindustriale. Paralel a fost întocmit un program de realizare a utilajelor specifice industriei alimentare, organizate în sisteme de mașini (pentru carne, ulei, zahăr, bere, pește, făinoase, lactate, conserve prin frig, linii de îmbuteliere etc.) care vor asigura creșterea gradului de valorificare a materiilor prime atit prin utilizarea în mai mare măsură a acestora, pînă la folosirea lor completă, cit și sporirea prelucrării.

Sarcini însemnate revin industriei constructoare de mașini pentru dotarea sectorului de transport — România este unul din principalii producători europeni de locomotive și vagoane. Au fost realizate pînă în prezent mii și mii de locomotive pentru linii magistrale. Exportul de locomotive, avînd în vedere gradul ridicat de integrare al realizării în țară a acestora (peste 90—95%) a reprezentat și reprezintă o contribuție importantă în balanța valutară. O dinamică deosebită a înregistrat, începînd cu cincinalul 1976—1980, producția de nave la care, concomitent cu creșterea numărului de nave fabricate s-a realizat o importantă sporire a puterilor unitare și a complexității navelor fabricate. În structura producției respective a crescut ponderea navelor maritime tehnice — ceea ce a îmbunătățit considerabil contribuția industriei românești la dotarea flotei maritime și fluviale naționale și la exportul de nave.

O dovadă semnificativă a nivelului tehnic atins de industria românească constructoare de mașini și metalurgică o constituie realizările în domeniul construcției de aeronave — continuare pe o nouă treaptă a unor tradiții de peste 70 de ani. În acest domeniu, România este printre puținele țări producătoare de elicoptere, sortiment completat cu aeronave de pasageri de tip modern, avioane mici de tip curier, aviație militară utilitară și un sortiment important de planeoare.

Am redat doar cîteva aspecte ale unor intense eforturi și preocupări manifestate cu deosebire în anii de după Congresul al IX-lea al partidului și consacrate progresului susținut al industriei și economiei, ridicării țării pe noi trepte de civilizație.

prof. dr. Barbu Gh. PETRESCU

Inalta valoare morală a unor principii de politică externă confirmate de viață

EPOCA deschisă de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român reprezintă epoca cea mai fertilă și cea mai dinamică a afirmării României pe planul relațiilor internaționale. Cei 18 ani de cind la conducerea țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminent conducător al poporului român și personalitate proeminentă a mișcării revoluționare mondiale, au marcat o deschidere fără precedent în politica externă a României, au adus patriei noastre o stimă și prețuire dintre cele mai mari pentru bogăția și realismul inițiativelor prin care s-a făcut cunoscută pe arena mondială.

Cheia de boltă a soluționării echitabile a problemelor epocii noastre — respectarea dreptului internațional

UN ELEMENT central al politicii externe românești îl constituie promovarea și respectarea fermă a principiilor noi ale relațiilor dintre state, acțiunea consecventă pentru generalizarea respectării acestor principii confirmate de viață, pentru statornicirea unor noi norme de conduită în relațiile internaționale. Încă în raportul prezentat la Congresul al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia ideea că „Politica internațională a țării noastre are ca temelie trainică, permanentă, principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. România militază pentru promovarea consecventă a acestor principii pe arena internațională, considerând că respectarea lor este o condiție esențială în vederea dezvoltării colaborării între state, întăririi încrederii între popoare, respectării dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta”¹⁾.

Ideea respectării ferme a principiilor dreptului internațional corespunde unei îndelungate tradiții de luptă pentru libertate, aspirațiilor seculare de pace și prosperitate ale poporului român, luptei sale consecvente împotriva oricăror forme de dominație și asuprire. Principiile fundamentale ale politicii externe românești dau expresie tradițiilor de luptă pentru independența și suveranitatea patriei, luptei pentru neafirmare și păstrarea ființei naționale, opoziției împotriva dominației străine, dar și atitudinii hotărâte de sprijinire a luptei altor popoare pentru apărarea drepturilor lor naționale. Răspunzând cerințelor obiective ale conviețuirii statelor în actuala etapă istorică, principiile relațiilor internaționale se înfățișează ca norme imperative de conduită a statelor ce proiectează pe primul plan al raporturilor dintre națiuni valorile esențiale ce se cer consacrate într-o ordine nouă, democratică, bazată pe respectul egalității și demnității tuturor popoarelor: pacea, suveranitatea, cooperarea dintre națiuni. Ele sînt menite să orienteze comportarea statelor în direcția statornicirii unui nou climat internațional, de colaborare, să bareze drumul cercurilor agresive, împiedicînd manifestările războinice, acțiunile de forță, amestecurile în treburile interne ale popoarelor. În gîndirea și în practica României socialiste, principiile noi ale relațiilor dintre state sînt menite să ofere o cale realistă și sigură pentru rezolvarea marilor probleme cu care omenirea este confruntată în actualul moment istoric, să permită repararea injustițiilor, să garanteze pacea, să deschidă perspective noi, reciproc avantajoase, colaborării dintre națiuni.

Subliniind importanța cu totul excepțională a principiilor menționate în lumea contemporană, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta, într-o metaforă cit se poate de sugestivă, ce pune în lumină claritatea și profunzimea viziunii sale științifice, că „aceste principii sînt pentru societatea omenească de astăzi, pentru relațiile de colaborare în lume, așa cum sînt apa și aerul pentru existența omului. Cum am putea să renunțăm la apă și la aer? Ar însemna să renunțăm la viață. Nu, nu putem renunța la aceste principii, pentru că ele constituie condiția vieții noastre independente și libere, condiția vieții independente și libere a tuturor națiunilor”²⁾.

Rolul excepțional pe care principiile dreptului internațional sînt chemate să îl joace pe arena mondială este demonstrat de

întreaga evoluție a vieții internaționale, care face mai mult ca oricînd necesară statornicirea în relațiile dintre țări și popoare a unui climat de dreptate, menit să garanteze libertatea și independența acestora, să interzică acțiunile de forță și amenințare cu forța, să permită tuturor popoarelor să participe în condiții de deplină egalitate la soluționarea marilor probleme ale epocii contemporane. Principiile menționate nu reprezintă numai reguli de conduită internațională, desprinse dintr-o îndelungată și rodnică evoluție; ele constituie însăși chezașia desfășurării în bune condiții a raporturilor dintre state, garanția funcționării sistemului internațional în condiții care să permită participarea directă și nemijlocită la cooperarea internațională a tuturor țărilor și popoarelor lumii. Principiile noi ale relațiilor dintre state reprezintă în prezent un element propulsor al evoluției sistemului internațional în direcția transformării sale progresive, spre o nouă ordine. Ele facilitează opțiunile progresiste ale popoarelor, stimulează lupta pentru independență și suveranitate, contribuie la izolarea actorilor forțe care doresc să păstreze în sistemul internațional vechile practici și privilegii, întorcînd roata istoriei. Nu întîmplător respectul principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state, principii care sînt însușite de țara noastră și ridicate la rangul de principii constituționale, este afirmat în mod consecvent în documentele internaționale ale României, în tratatele și convențiile încheiate la nivel înalt, în toate actele diplomatice semnificative ale României. Justețea respectării consecvente a acestor principii așezate la temelie întregii politici externe românești a fost pe deplin confirmată în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului.

Cerința reafirmării principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state în documentele internaționale constituie o necesitate ce se impune cu stringență într-o epocă brăzdată de conflicte, contradicții între diferite țări și grupuri de țări, într-o epocă în care se confruntă cu tot mai mare virulență cele două tendințe fundamentale care acționează în politica mondială. Promovarea consecventă a României de a milita pentru respectul acestor principii își are sorgintea în ideea — reafirmată în mod constant în documentele partidului nostru — că viața internațională impune în mod hotărît, în actualul moment istoric, eliminarea oricăror practici și metode depășite, abolirea forței, interzicerea amestecurilor în treburile interne ale statelor, un cadru internațional cu adevărat democratic, care să înlesnească soluționarea problemelor internaționale și care să ofere în mod real popoarelor garanția că nu vor fi supuse nici unui fel de agresiuni militare, amestecuri sau injoncțiuni. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat în luna mai a.c. unor publicații suedeze, „noi considerăm că, mai cu seamă în actualele împrejurări, este necesar să se renunțe la manevrele militare pe teritoriile altor state — în general la demonstrații de forță — și să se acționeze în direcția sporirii încrederii, a concilierii, pentru dezarmare și în primul rînd pentru dezarmare nucleară”.

Grijă României pentru respectul și statornicirea definitivă în viața internațională a principiilor noi ale relațiilor dintre state decurge din preocuparea creării unui cadru internațional chemat să asigure afirmarea la maximum a suveranității și independenței fiecărui popor, să permită rezolvarea pe o bază democratică a problemelor mondiale, să interzică definitiv orice manifestări ale politicii de forță, care poluează climatul internațional și periclitează în mod nemijlocit independența și suveranitatea popoarelor. La plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 29—30 iunie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia cu vigoare ideea că „toate problemele complexe ale vieții internaționale, inclusiv problemele litigioase — dar și problemele dezarmării, problemele economice — trebuie soluționate pe calea tratativelor. Aceasta este în interesul tuturor popoarelor, al păcii și destinderii, al independenței naționale, al progresului economic și social”.

Expresia unei concepții noi privind relațiile internaționale

ACTIONIND în direcția afirmării respectului principiilor fundamentale ale relațiilor dintre națiuni, România socialistă a elaborat în decursul anilor, din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, numeroase propu-

¹⁾ Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, Ed. politică, București, 1964, p. 101—102.

²⁾ România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 5, Ed. politică, București, 1975, p. 919.

neri de mare valoare care s-au bucurat de o largă apreciere internațională, tinzând spre statornicirea respectului principiilor dreptului internațional. Astfel, în afară de faptul că în documentele internaționale semnate de România la nivelul cel mai înalt, aceste principii fundamentale apar cu consecvență, fiind totodată dezvoltate laturi esențiale ale conținutului lor (egalitatea, interzicerea forței, neamestecul în treburile interne etc.), se cuvin a fi menționate unele inițiative întreprinse pe plan european și pe plan mondial pentru generalizarea respectului principiilor noi ale relațiilor dintre țări și popoare. În acest sens se pot cita cunoscutele propuneri în legătură cu încheierea unui tratat general european de interzicere a forței, ca și propunerea mai generală ca toate statele să-și asume obligația de a nu recurge la forță sau la amenințarea cu forța, inițiativa elaborării unei declarații cu privire la soluționarea pașnică a diferendelor internaționale, propunerile în legătură cu transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, lipsită de arme nucleare, inițiativele românești în domeniul educării tineretului în spiritul păcii, respectului reciproc și prieteniei dintre popoare. O importanță cu totul deosebită pentru promovarea respectului principiilor relațiilor dintre state o au acțiunile românești în domeniul dezarmării, acțiuni care subliniază corelația strânsă ce există între eliminarea armelor de distrugere — suport al politicii de forță și de amenințare cu forța — și promovarea respectului noilor principii democratice în viața internațională. În acest sens, unul din documentele românești propus în 1978 la Organizația Națiunilor Unite sublinia în mod sugestiv ideea că „Armele sînt folosite ca instrumente în vederea perpetuării unor relații interstatale bazate pe «dreptul forței», în locul edificării unei lumi în care să prevaleze «forța dreptului», să se afirme principiile echității și legalității internaționale, potrivit năzuințelor fierbinți de pace, libertate și progres ale întregii omeniri”³⁾.

În domeniul relațiilor economice internaționale, respectul principiilor egalității, echității, neamestecului în treburile interne prezintă o însemnătate fundamentală, dat fiind faptul că deficiențele actualei ordini internaționale, generatoare de conflicte și inechități, se datoresc în bună măsură faptului că sistemul economic internațional este astfel conceput și reflectă asemenea mecanisme care nu dau expresie reală egalității statelor, dreptului lor de a participa la viața economică, la circuitul mondial de valori. România socialistă, președintele său, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-au pronunțat cu consecvență pentru depășirea actualei structuri și mecanisme, pentru corectarea inechităților, pentru crearea unui sistem economic internațional democratic, care să permită realmente tuturor popoarelor să coopereze în condiții care să nu pună în pericol suveranitatea și independența lor. La cel de al XII-lea Congres al partidului, referindu-se la necesitatea lichidării subdezvoltării și a instaurării unei noi ordini economice mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „Una din cele mai grave probleme nesoluționate ale lumii de astăzi este perpetuarea stării de subdezvoltare în care se află o parte a omenirii, ca rezultat al vechii politici imperialiste și colonialiste ce a dus la împărțirea lumii în țări sărace și bogate. De lichidarea subdezvoltării depinde în mod direct instaurarea unor relații de încredere, colaborare și pace în lume”⁴⁾.

Inițiativele românești în domeniul relațiilor economice internaționale reflectă convingerea că fără respectul ferm al principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state, care să reflecte interesele comune ale tuturor popoarelor, nu va putea fi instaurată pacea în lume, nici lichidată starea de subdezvoltare care afectează grav interesele unei importante părți a omenirii. După cum se cunoaște, țara noastră a luat parte activă la elaborarea și adoptarea în cadrul Națiunilor Unite a Declarației cu privire la noua ordine internațională, a Cartei drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, a promovat numeroase inițiative în legătură cu sprijinirea accesului tinerelor țări, al țărilor în curs de dezvoltare, la cuceririle științei și tehnicii, s-a pronunțat împotriva barierelor tarifare discriminatorii, împotriva practicii împovărătoare a dobânzilor oneroase, a sprijinit cu consecvență acțiunile țărilor în curs de dezvoltare. Participând la activitatea „Grupului celor 77”, România acționează pentru însănătoșirea economiei mondiale, pentru așezarea ei pe baze democratice, pentru soluționarea echitabilă a marilor probleme ce interesează pacea, progresul și bunăstarea popoarelor, probleme care datorită manifestărilor vechii politici, a inechităților pe care continuă să le genereze sistemul

internațional, își găsesc foarte greu drumul spre o rezolvare corespunzătoare.

Așa cum se subliniază în documentul „Poziția și propunerile României la sesiunea a VI-a a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare”, „starea negativă de lucruri din economia mondială și cu deosebire gravitatea situației economice a țărilor în curs de dezvoltare pun cu acuitate în fața comunității internaționale sarcina imperioasă de a se institui o conlucrare reală între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, care să pornească de la recunoașterea interdependenței crescînde între economiile naționale, a imposibilității depășirii situației de astăzi prin acțiuni izolate ale unei țări sau grup de țări, oricît de puternice ar fi ele din punct de vedere economic”.

Sprijinind propunerile elaborate de Conferința la nivel înalt a țărilor nealiniat de la New Delhi și reuniunea ministerială a „Grupului celor 77” de la Buenos Aires, care au definit o adevărată platformă de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare, România a avansat o serie de propuneri de maximă importanță în cadrul lucrărilor conferinței UNCTAD VI, hotărîtoare în concepția țării noastre pentru depășirea implicațiilor crizei economice actuale. O idee subliniată cu deosebită vigoare în cadrul acestor propuneri a constituit trecerea hotărîită la reducerea cheltuielilor militare, al căror nivel constituie în prezent unul din principalii factori de agravare a situației economice mondiale. Așa cum s-a arătat în documentul difuzat de România, „Cursa înarmărilor reprezintă o uriașă risipă de resurse financiare, materiale și umane, de potențial științific și tehnologic; ea constituie o povară mai grea decît oricînd pe umerii tuturor popoarelor și este incompatibilă cu eforturile pentru depășirea crizei economice mondiale, pentru lichidarea subdezvoltării și asigurarea progresului întregii omeniri”.

În concepția României, subliniată în cadrul recentelor lucrări ale Conferinței de la Belgrad, o importanță hotărîtoare pentru rezolvarea problemelor economiei mondiale ar avea-o lansarea negocierilor globale din cadrul Organizației Națiunilor Unite în domeniile materiilor prime, energiei, comerțului, dezvoltării și monetar-financiar. Apreciind pozitiv experiența Conferinței dreptului mării, țara noastră a arătat că împărtășește ideea convocării unei conferințe monetar-financiare internaționale care să reglementeze problemele din acest domeniu, s-a pronunțat pentru întărirea mecanismului de consultări și negocieri din cadrul UNCTAD, a învederat necesitatea continuării dialogului după terminarea sesiunii în forme adecvate. Ideea principiilor noi ale relațiilor dintre state apare în concepția țării noastre, ca un fundament solid al oricărui proces de negocieri, chemat să asigure atenuarea efectelor crizei economice mondiale, depășirea stării de subdezvoltare, edificarea unor noi raporturi economice, reciproc avantajoase între toate țările și popoarele lumii. Toate măsurile propuse de țara noastră, inclusiv în cadrul reuniunii UNCTAD VI, implică în fond în cel mai înalt grad un proces de negocieri pe baza principiilor dreptului internațional, eliminarea oricărui mentalități sau poziții privilegiate, respectul real iar nu formal al egalității partenerilor, preocuparea consecventă pentru respectul și promovarea independenței tuturor statelor lumii.

Marile probleme ale epocii contemporane solicită în actualul moment istoric în cel mai înalt grad o rezolvare echitabilă, care să răspundă cerințelor justiției internaționale, să avanteze egal toate popoarele, să permită dezvoltarea lor independentă, să elimine cu desăvîrșire orice manifestări ale vechii politici. Sublinierea importanței principiilor noi ale relațiilor dintre state în întreaga politică externă a României, fundamentarea unor valoroase acțiuni de politică externă tocmai în spiritul acestora, caracterizează cu pregnanță întreaga politică românească în cei 18 ani de cînd la conducerea țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu. Făuritor al unei concepții noi privind relațiile internaționale, al unei strategii de perspectivă privind rezolvarea problemelor omenirii cu participarea tuturor popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ridicat principiile fundamentale ale relațiilor dintre state la rangul unei adevărate chei de boltă pentru soluționarea echitabilă a problemelor fundamentale ce frămîntă epoca noastră. Respectul și atașamentul României față de principiile dreptului internațional decurg deci nu numai din tradițiile sale de luptă, din conștiința necesității unor norme de conduită care să fie respectate neabătut de către toate popoarele, dar și din convingerea că numai așezînd relațiile dintre țări pe o bază într-adevăr principială, respectînd noile norme de conduită internațională, omenirea va putea rezolva în mod democratic și în avantajul tuturor problemele de care depind pacea, prosperitatea, viitorul generațiilor de azi și de mîine.

conf. dr. Victor DUCULESCU

³⁾ Poziția și propunerile României în vederea trecerii la măsuri efective de dezarmare, în „Știința”, nr. 11 135 din 9 iunie 1978

⁴⁾ Raport la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, Ed. politică, București, 1979, p. 110—111

Utilizarea eficientă a rezervelor de sporire a producției fizice

INȚREPRINDEREA de piese turnate Cîmpina ocupă un loc important în cadrul industriei construcțiilor de mașini, îndeosebi prin faptul că, datorită specificului său de producție, trebuie să asigure unui mare număr de întreprinderi piese și ansamble turnate din oțel, fontă și materiale neferoase. Ținând seama de aceasta, colectivul întreprinderii depune eforturi pentru găsirea și valorificarea unor noi rezerve interne care, alături de unele investiții în modernizarea dotării tehnice, să permită sporirea accentuată a producției fizice în condițiile diminuării consumurilor materiale pe unitatea de produs, ridicarea calității și reducerea accentuată a costurilor.

În acest an, prin mai buna utilizare a capacităților de producție, introducerea de tehnologii de înaltă productivitate, reducerea consumurilor materiale, sarcinile de plan au fost realizate atât la indicatorii fizici, sortimentali, cât și la cei calitativi și de eficiență. Astfel, pe primele 5 luni din 1983 planul de producție marfă a fost depășit cu 4,9% (la piese turnate din oțel cu 2,8%, piese turnate din fontă cu 4,2%, piese turnate din neferoase cu 6,7%, fontă de înaltă puritate cu 19,4%), la producția netă cu 7,2% și la beneficii cu 26,4%. Ca urmare a acestor realizări, întreprinderea a reușit să-și îndeplinească planul pe semestrul I 1983 cu 3 zile mai devreme.

REZULTATELE OBTINUTE au la bază creșterea rolului și aportului oamenilor muncii în rezolvarea problemelor tehnice, economice, organizatorice ale întreprinderii, în perfecționarea mașinilor și instalațiilor, a tehnologiilor de fabricație, înnoirea producției, îmbunătățirea calității produselor, reducerea consumurilor de materii prime, materiale, combustibil și energie și creșterea productivității muncii. În cadrul analizelor efectuate periodic la diferite niveluri, s-a creat un climat propice, un viu schimb de opinii, dînd astfel posibilitatea studierii laturilor pozitive ale activității cit și dezvăluirii cu curaj a neajunsurilor. S-a urmărit, în același timp, desfășurarea unei munci colective în toate compartimentele, făcînd larg înțeles că o muncă colectivă fructuoasă este de conceput fără un efort efectiv, substanțial din partea fiecăruia. Acest mod de a lucra a stimulat permanent inițiativele creatoare, participarea largă a maselor la rezolvarea cerințelor desfășurării în condiții tot mai bune și eficiente a proceselor de fabricație.

Una din rezervele mobilizate în sprînjul creșterii producției fizice, fără cheltuieli de investiții suplimentare, o constituie îmbunătățirea gradului de folosire a zestrei tehnice din dotare. Prin perfecționarea organizării pro-

ducției și a muncii, aprovizionarea ritmică a locurilor de muncă cu cele necesare, promovarea de noi tehnologii s-a reușit ca indicele de utilizare a mașinilor și instalațiilor să crească cu circa 20% pe primele 5 luni din acest an față de 1981. Totodată, timpul de stagnare a utilajelor datorate căderilor accidentale a fost redus cu circa 30% în 1982 față de 1981, ajungîndu-se pe primele 5 luni din acest an la aproximativ 16 minute pe schimb. Concomitent, s-au redus timpii de stagnare și staționare a utilajelor în reparații planificate, capitale și curente cu peste 40%.

Un alt obiectiv central al activității întreprinderii l-a constituit și îl constituie mobilizarea tuturor oamenilor muncii pentru creșterea exigenței și răspunderii fiecăruia față de calitatea produselor. În acest sens, de o mare însemnătate a fost formarea unei puternice opinii de masă la fiecare loc de muncă, în vederea respectării riguroase a disciplinei tehnologice, a normelor privind calitatea produselor executate pe fiecare linie de fabricație sau secție de producție. S-a reușit astfel ca nivelul pierderilor tehnologice datorate calității nesatisfăcătoare a produselor realizate să scadă în perioada ce a trecut din acest an cu mai bine de 60% în raport cu 1981. Merită relevant faptul că, prin introducerea unor fișe de urmărire a calității produselor, pe fiecare linie de fabricație, în care se înscriu reperatele la care se înregistrează defecte de calitate, cauzele și cine se face vinovat de aceste nereguli, au devenit posibile analizarea operativă a situațiilor și stabilirea de măsuri concrete de lichidare a neajunsurilor.

ÎN SCOPUL reducerii continue a efortului fizic al muncitorilor, pentru creșterea accentuată a productivității muncii s-a acționat permanent în direcția introducerii în producție a o serie de mașini și instalații moderne, o mare parte executate prin autoutilare, precum și mecanizarea unor activități. În prezent, întreprinderea are un grad de mecanizare a proceselor de fabricație de peste 80%. Acest grad ridicat de mecanizare îmbinat strîns cu promovarea în producție a unor tehnologii avansate și extinderea celor existente cu eficiență economică ridicată a adus și aduce un mare aport la creșterea producției fizice, la sporirea eficienței muncii. Astfel, s-a asimilat tehnologia de turnare centrifugală a cămășilor de pompe-extracție dintr-o fontă specială cu caracteristici fizico-mecanice ridicate. Rezultatele obținute sînt foarte bune întrucît rezistența și durata de funcționare a acestora echivalează din punct de vedere al duranței cu produsele realizate de firme cu tradiție din străinătate, creîndu-se

posibilitatea reducerii integrale a importurilor de asemenea cămăși pentru pompele de extracție necesare unităților componente ale Ministerului petrolului.

De asemenea, s-a studiat și experimentat tehnologia executării formelor și miezurilor pe bază de silicat de sodiu cu adaos de hidrol produs secundar, prin aceasta reducîndu-se la jumătate consumul de silicat de sodiu și o mai bună dezbateră a pieselor turnate. S-au asimilat pînă în prezent peste 400 reperate noi, în special pentru utilaj petrolier și minier, (broască de 320 și 500 t.f. cu deschidere laterală, set pană mecanizare pompe SBN, set reductor combină minieră pentru Polonia) și multe altele.

Avînd în vedere sarcinile trasate de conducerea superioară de partid, de reducere a importurilor, un colectiv din cadrul întreprinderii a realizat fonta de înaltă puritate, invenție care a fost brevetată și care a contribuit la reducerea importurilor în 1982 cu 1,6 mil. dolari, iar în acest an se va realiza o economie de peste 2 mil. dolari. De altfel, în primele 5 luni din acest an prin cele 14 teme tehnice prevăzute a se rezolva prin soluții elaborate de specialiștii întreprinderii, s-a ajuns să se obțină o eficiență economică de 4 503 mii lei, din care pe baza creșterii productivității muncii 3 903 mii lei și prin reducerea consumurilor de materii prime, materiale, energie și combustibil 600 mii lei.

PENTRU aplicarea în practică a sarcinilor trasate la plenara C.C. al P.C.R. din iunie în cadrul întreprinderii au fost constituite colective de specialiști care au reanalizat și îmbunătățit programele existente cu noi măsuri menite să conducă la creșterea mai accentuată a productivității muncii pe 1983 și în următorii doi ani ai actualului cincinal, la reducerea continuă a consumului de materii prime, materiale, energie și combustibil, la diminuarea cheltuielilor materiale la 1 000 lei producție marfă cu cel puțin 30 de lei în acest an și cu 70-80 lei pînă la sfîrșitul cincinalului. Programul îmbunătățit de creștere a productivității muncii cuprinde un număr important de măsuri pentru introducerea progresului tehnic, perfecționarea organizării conducerii producției și a muncii, calificarea, perfecționarea și creșterea îndemînării executanților care vor conduce la sporirea acestora, față de anul 1980, cu 152,5% în acest an, cu 199,0% în 1984 și cu 237,5% în 1985. De asemenea, programul pentru reducerea costurilor cuprinde un număr de 16 măsuri cu o eficiență economică de cca. 15 mil. lei, pînă în prezent realizîndu-se 12 măsuri cu o eficiență economică de peste 13 milioane lei.

Există condiții ca sarcinile de plan să fie realizate în mod exemplar, astfel încît să se creeze condițiile pentru trecerea la îndeplinirea în condiții de înaltă eficiență a sarcinilor pentru anul 1984.

Virgiliu MARINESCU
director

Vasile DINGĂ

secretar al comitetului de partid
întreprinderea de piese turnate Cîmpina

Dezbateri „R.E”.

Sporirea productivității muncii la nivelul dotării tehnice a întreprinderilor

PARTIDUL ȘI STATUL NOS-TRU acordă o importanță deosebită creșterii continue și în ritm înalt a productivității muncii, în vederea asigurării consecvente a mersului înainte al economiei și îmbunătățirea nivelului de trai al populației. Amploarea sarcinilor ce revin economiei în acest an și pe întregul cincinal pe linia creșterii și diversificării producției, a valorificării superioare a materiei prime și energiei, ridicării calității producției în condițiile obținerii unei eficiențe superioare, constituie un vast teren de acțiune pentru inițiativă și creativitate, pentru utilizarea maximă, intensivă, a tuturor resurselor de sporire a rodniceii muncii.

Cu toate că an de an productivitatea muncii a înregistrat creșteri importante, având drept suport înzestrarea întreprinderilor cu tehnică de ultim rang și o organizare mai bună a producției și a muncii, aceasta nu s-a ridicat la nivelul posibilităților.

„Pornind de la condițiile nesatisfăcătoare din primii doi ani ai cincinalului actual și de la rolul important pe care îl are creșterea productivității muncii — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ultima plenară a C.C. al P.C.R. — se impun măsuri hotărâte în toate unitățile, în toate sectoarele — din partea ministerelor, centralelor, întreprinderilor, consiliilor oamenilor muncii, organelor și organizațiilor de partid — pentru asigurarea creșterii mai puternice încă din acest an a productivității muncii”.

Având în vedere importanța și actualitatea acestei sarcini, „Revista economică” — cu sprijinul Comitetului județean Arad al P.C.R. — a organizat recent o dezbateri cu specialiștii și cadrele de conducere din principalele întreprinderi ale județului pe tema „Sporirea productivității muncii la nivelul dotării tehnice a întreprinderii”, cu scopul de a analiza măsurile ce se impun — pe baza realizărilor de până acum — pentru mobilizarea rezervelor disponibile în vederea creșterii continue a rodniceii muncii, astfel ca până la finele acestui cincinal — așa cum prevăd documentele partidului — pe ansamblul economiei țării productivitatea muncii să se dubleze. Publicăm în cele ce urmează sinteza dezbaterii.

PROMOVAREA RAPIDĂ

A PROGRESULUI TEHNIC ÎN PRODUCȚIE

PORNIND de la impactul progresului tehnic asupra productivității muncii, participanții la dezbateri au abordat sub multiple fațete realizările înregistrate în acest domeniu, nivelul eficienței obținute, rezervele disponibile pentru valorificarea mai deplină a condițiilor existente pentru ca, pe calea accelerării proceselor de promovare a tehnicii și tehnologiilor avansate, să se obțină creșterea substanțială a productivității muncii. Câteva din domeniile abordate mai larg se referă la soluții pentru:

Au participat la dezbateri tovarășii: Constantin Ciocan, secretar cu probleme economice al Comitetului județean al P.C.R. Arad; Emil Ciobanu, secretar adjunct cu probleme economice la Comitetul de partid al Întreprinderii de mașini unelte; Caterina Bogdan, președinta consiliului oamenilor muncii de la întreprinderea „Tricol Roșu”; Ioan Pop, secretarul comitetului de partid și Alexandru Aromănești, directorul Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică de la Întreprinderea de vagoane; Eleonora Medeleanu, director al Întreprinderii de încălțăminte și calapoade; Florian Stragea, directorul tehnic al Combinatului de prelucrare a lemnului; Gheorghe Stănoiu, președintele consiliului oamenilor muncii de la Întreprinderea de articole metalice pentru mobilă și binale; Vasile Popa, inginer șef la Întreprinderea mecanică pentru agricultură și industria alimentară; Alexandru Grubei, inginer șef la Întreprinderea de ceasornice „Victoria”; Andronic Tamșa, director general adjunct al Centralei industriale a humbacului Arad.

Ridicarea gradului de mecanizare și automatizare

„ÎN domeniul promovării progresului tehnic, spunea tovarășul Emil Ciobanu, ne-am axat foarte mult pe extinderea mecanizării și automatizării producției, în care scop am elaborat studii de perspectivă și am alcătuit un program prioritar pentru perioada 1983—1985. În acest an, de pildă, pe baza introducerii sau extinderii unor măsuri cuprinse în program în domeniul progresului tehnic, contăm pe o economie relativ de peste 320 de oameni ai muncii.

Un sector cu largi posibilități de promovare a mecanizării și automatizării îl constituie prelucrările mecanice prin așchiere. Sistemele complexe de execuție, mașinile-unelte pe care le realizăm în serie sau unicate pentru diferite operațiuni — fabricate în

bună măsură din elemente modulare (componente) care le conferă o mare flexibilitate — asigură o înaltă productivitate și economicitate în raport cu cele realizate în urmă cu 1—2 ani.

Aș dori să subliniez că acțiunile privind mecanizarea și automatizarea producției le-am conceput într-o strînsă interdependență, înțelegând prin aceasta o complementaritate între măsurile privind fabricația propriu-zisă și cele referitoare la activitățile conexe. Ținând seama de aceasta, am conceput și organizat activitatea de mecanizare a transportului cu mijloace de ridicat, manipulare automată a materialelor, subsansambelilor, pieselor etc. Prin utilizarea unor tipuri de manipolatoare cu comandă electronică și acționare pneumatică, a unor mijloace de ridicat acționate prin electrobaterii sau motorizate am reușit ca, pe lângă ușurarea efortului fizic, să asigurăm o creștere a productivității muncii la operațiile respective cu 15—30%. Larga acțiune se desfășoară și pentru lucrări de extindere în toate sectoarele a mijloacelor moderne de înlănțuire flexibilă a utilajelor, prin tehnologiile elaborate și dispozitive proiectate pentru diferite aplicații — turnarea în modele ușor fuzibile sau sub presiune — cu rezultate calitative și de eficiență ridicate. Obținerea de piese din turnare care nu mai au nevoie de prelucrări mecanice (numai în cazuri de excepție) permite creșterea productivității cu 30—40% și reducerea cheltuielilor materiale cu 20—25%. De asemenea, proiectăm și producem o serie de utilaje de mare productivitate pentru industria de motoare electrice din țară; producem linii mecanizate pentru prelucrarea unor repere din industria de autoturisme, linii care cuprind până la 2—6 strunguri cu mâini mecanice, cu linii de transfer, care se înscriu în sarcinile cele mai recente cu privire la mecanizarea și la automatizarea proceselor tehnologice din construcția de mașini. Este foarte apropiată această linie tehnologică de o linie cu roboți, deoarece mâinile mecanice sau dispozitivele respective iau piesa sau scula, o prelucrează sau o deplasează fără intervenția omului.

Desigur, mai pot fi amintite și alte realizări în domeniul respectiv. Țin însă să subliniez că în condițiile întreprinderii noastre rezervele de creștere a productivității muncii prin

mecanizare, automatizare și robotizare reprezintă peste 65% din totalul celor ce le-am cuprins în programul de măsură. De aceea, ne-am și concentrat atenția îndeosebi spre valorificarea lor. Putem realiza în prezent mașini-unelte complexe, competitive, ce pot fi comparate din punctul de vedere al fiabilității și duranței cu cele mai moderne din lume. Pentru menținerea acestei competitivități este necesar ca, alături de constructorii de mașini și de motoare, să se alăture și efortul celor ce realizează unele componente și, în mod deosebit, de electronică și instalații hidraulice“.

„Și întreprinderea noastră — relatea tovarășul Ioan Pop — a cunoscut în anii din urmă un puternic proces de mecanizare și automatizare a producției. Au fost introduse în procesul de fabricație, în mare parte prin autoutilare, un număr însemnat de linii tehnologice automate care au permis, pe lângă creșterea însemnată a productivității, ușurarea și reducerea muncii fizice, îmbunătățirea calitativă a produselor realizate. Au fost mecanizate o serie de operațiuni considerate grele și cu consum mare de manoperă precum slefuirea profilelor de aluminiu, matrișarea cu lăcașuri multiple, înlocuirea debitării oxigen cu ștanțarea etc. Am reușit, totodată, să realizăm o hală de presaj greu care va contribui nemijlocit la reducerea suferințelor forjării, matrișării pe care le realizăm înaintea cu posibilități tehnice mai modeste.

Mai mult decât atât, în atenția noastră stă realizarea în continuare a unor linii integrate de fabricație de cea mai mare productivitate. Am extins agregatizarea cu implicații directe asupra productivității; dacă luăm ca exemplu numai agregatul de găurit multibroșe de la longeron se poate aprecia că, față de procedeul clasic de găurire, productivitatea muncii a crescut în prezent cu 400%. La ora actuală avem asemenea proiecte de agregatizare pentru cel puțin 10 linii de fabricație de mare productivitate (linia tehnologică pentru prelucrat levieri — creștere de productivitate de 25%, linia pentru confecționat brațe radiale — 167%, linia pentru confecționat ferestre vagon călători — 175% etc.).

Paralel cu dotarea întreprinderii cu cele mai noi tipuri de mașini-unelte și utilaje, cu mecanizarea și automatizarea producției, o atenție deosebită a fost acordată modernizării proceselor de fabricație, ridicării gradului de cibernetizare a acestora. Experiența acumulată pînă în prezent în producerea unor serii de dispozitive automate a permis modernizarea într-o măsură mai mare a utilajelor și echipamentelor din dotare. Avantajele utilizării unor asemenea elemente cer însă sporirea inițiativei serviciilor tehnice de concepție, a proiectanților și inginerilor din institutele de specialitate pentru extinderea în producție a acestora, găsirea de noi elemente moderne și perfecționarea celor existente, popularizarea eficienței unor asemenea acțiuni.

În același timp, este necesară luarea în considerație a perspectivei în aplicarea unuia sau altuia din procedeele tehnologice moderne, ținînd seama de eficiența lor în raport cu destinația produselor, a imperativului îndeplinirii anumitor sarcini de calitate, încadrarea în fluxul producției a noilor mașini și instalații automate. Din păcate, uneori se execută lucrări suplimentare (selectare, debitare, treceri la vopsit de mai multe ori) fără a putea folosi mijloacele mecanizate sau automatizate din dotare. Aceasta duce la productivitate scăzută, la cheltuieli de producție suplimentare. Opinez, ca eforturile tuturor colaboratorilor să fie îndreptate pe viitor mai mult în direcția ridicării în continuare a calității produselor, fiecărui reper sau material furnizat la terți să corespundă scopului din toate punctele de vedere.

Întrucît din analizele noastre a rezultat că sectorul de montaj nu a beneficiat de măsuri care să conducă la o mai largă mecanizare și automatizare a activității, se impune ca specialiștii noștri, împreună cu cei din cercetare, să accelereze studiile pentru realizarea și implementarea unor tehnici adecvate (montaj mecanizat și automatizat — cu ajutorul transportoarelor cu bandă, alimentatoare vibratoare, mîini mecanice, prese specializate de montaj cu acționare pneumatică sau hidraulică, echipamente de înșurubat cu alimentare automată și alșarea rezultatului etc.). acțiune ce poate să se soldeze cu rezultate spectaculoase în creșterea productivității“.

„Specialiștii din unitatea noastră — spunea tovarășul Alexandru Grubei — în colaborare cu cei de la Întreprinderea de mașini-unelte Arad, au efectuat cercetări în urma cărora au trecut să asimileze utilaje cu specific de mecanică fină — atît mașini-unelte universale cit și utilaje la temă. Acestea vor permite automatizarea operațiilor care se execută astăzi încă manual, contribuind la creșterea de cîteva ori a productivității muncii.

Pentru ca eforturile fiecărui colectiv să se finalizeze cu rezultate cît mai mari, este necesar să se asigure o bună conlucrare între cercetare — proiectare — producție, să se asigure o asistență tehnică permanentă. Sărac, de asemenea, că spo-

rirea producției și a productivității se poate realiza nu numai prin introducerea unor mașini și utilaje noi, ci și printr-o mai bună utilizare a celor existente. Pentru aceasta, se cer mai mult studiate propunerile oamenilor muncii în ce privește execuția unor dispozitive, modernizarea unor utilaje, reanalizarea unor tehnologii, întrucît acestea pot avea o mare îniriuire asupra creșterii indicelui de utilizare a fondurilor fixe.“

„Întreprinderea pe care o reprezint la această dezbateră — spunea tovarășul Florian Stragea — cuprinde 12 capacități pentru producerea mobilierului într-o variată gamă de modele și tipo-dimensiuni. Realizăm anual peste 50 000 de garnituri de mobilă, exportînd peste 85% din producție. Fiind o platformă integrată, unitatea noastră are posibilitatea de a-și realiza toate elementele pentru tapițerii, saltele detașabile, miezuri elastice din arcuri cochilii din polistiren expandat, covoare din fibră de cocos, perne din spume poliuretaneice, linii mecanizate de confecționat elemente sculptate etc.

În cea mai mare parte, activitatea de bază a fabricației se desfășoară mecanizat și automatizat. În ultima vreme am reușit să mecanizăm și operațiunile de sculptură prin introducerea unor dispozitive pneumatice cu turbină, fapt ce a condus la creșterea productivității muncii fizice cu peste 80%. De asemenea, a fost introdusă mecanizarea în sectorul de finisaj prin montarea unor linii în flux continuu cu 2 și 3 cabine de pulverizat, obținîndu-se o creștere a productivității de peste 60%.

În perioada imediat următoare, combinatul și-a propus să rezolve problema mecanizării operațiilor manuale și a transportului interior în noua fabrică de tapițerie, mecanizarea și automatizarea completă a unor noi secții și ateliere de producție. O problemă care, din păcate, a fost lăsată pe un plan secund este organizarea corespunzătoare a alimentării continue a locurilor de muncă cu materii prime și materiale și chiar mecanizarea evacuării produselor. Am făcut unele începuturi timide, dar sintem departe de ceea ce dorim. În viitor, printr-o mai bună conlucrare între cercetare și execuție, ar trebui să se facă un pas hotărîtor pentru realizarea unor roboți — acțiune ce se pretează la activitățile specifice. De altfel, socot că problema introducerii de roboți în activitatea productivă ar trebui să preocupe mai mult pe cercetători și nu numai pentru construcția de mașini, ci pentru toate ramurile, acolo unde ei pot fi mai eficienți decît mecanizarea sau automatizarea“.

Impactul tehnologiilor avansate asupra productivității

„PROMOVAREA tehnologiilor moderne, spunea tovarășul Emil Ciobanu, constituie o cale eficientă de sporire a productivității muncii în toate sectoarele de activitate. Pentru realizarea acestui obiectiv, au fost luate măsuri tehnico-organizatorice a căror finalizare va conduce la sfîrșitul acestui an în întreprinderea noastră, la o economie relativă de 316 oameni. În acest scop, în program s-a prevăzut și parțial s-a realizat extinderea numărului de repere la turnarea de precizie în modele ușor fuzibile, a forjării în matrițe închise fără baură, reutilizarea prin regenerare a nisipului folosit în turnătorie, debitarea ghidajelor aplicate prin electroeroziune etc. În același timp, în cadrul secției de turnătorie, ne-am alcătuit cu forțe proprii o turnătorie de precizie, în care executăm piese de înaltă fiabilitate, piese care nu mai necesită prelucrări ulterioare, în comparație cu procedeele clasice. De asemenea, tot în domeniul turnătoriei am extins foarte mult realizarea de forme și de miezuri cu rășini autointăritoare, fapt ce scurtează considerabil ciclul de turnare. În momentul de față, aproape 50% din forme și 10% din miezuri se realizează prin această tehnologie de folosire a autoîncărcătoarelor.

În construcția de mașini, un rol important în funcționarea și protejarea pieselor, subansamblelor, echipamentelor, utilajelor etc. îl are tratamentul de suprafață. Noile tehnologii și utilaje realizate în acest sens (pentru spălarea pieselor, pregătirea suprafețelor, acoperiri metalice sau cu pelicule organice) contribuie de asemenea la creșterea accentuată a productivității muncii. Lipsa însă a unor solvenți chimici, a unor materiale speciale pentru acoperirea metalului cu pelicule corespunzătoare (galvanizare) conduce la nevalorificarea posibilităților, la menținerea unui grad scăzut de productivitate la operațiile respective. Întrucît tehnologiile de acoperiri metalice reprezintă și o sursă importantă de economisire a metalului, socotim că va trebui urgentată de către întreprinderile industriale chimice de specialitate asimilarea de solvenți și materiale care să corespundă exigențelor actuale.“

„Un volum considerabil de muncă, arăta în cuvîntul său tovarășul Ioan Pop, cuprind în industria constructoare de ma-

șini operațiile de îmbinare și asamblare. Printre procedeele tehnologice înaintate utilizate la efectuarea acestor operațiuni se numără sudarea automată, sudarea în mediu protector de bioxid de carbon sau vapori de apă, sudarea printr-o singură trecere etc. Față de metodele vechi de îmbinare (sudarea manuală, îmbinarea prin nituri sau prin șuruburi), procedeele enumerate prezintă avantaje multiple și au o eficacitate înaltă. Productivitatea muncii prin aplicarea sudării automate, de exemplu, este de 6—7 ori mai mare decât cea manuală, lichidându-se totodată cheltuielile ulterioare de manoperă pentru rabotare, polizare, curățare de stropi etc.

Un procedeu eficient de îmbinare și asamblare a tablelor la o gamă relativ variată de produse ale construcției de mașini îl reprezintă sudarea electrică prin punctare. Aceasta înlocuiește cu rezultate mult superioare îmbinarea prin nituri sau șuruburi. Productivitatea muncii crește cu peste 60% datorită reducerii timpului de nituire la fracțiuni de secundă, suprimarea operațiunii de găurire a reperelor etc. Aș dori să amintesc că la noi în întreprindere am extins în bună măsură sudura automată în mediu de bioxid de carbon în strat de flux, reușind să realizăm anual o economie de circa 65 000 de ore. Totodată, am reușit să introducem și să extindem sudura prin puncte a ușilor și a pereților laterali de la vagoane (cu reducerea a peste 45 000 de ore), sudarea automată prin rezistență cu folii metalice etc.

Eficiența generală a introducerii noii tehnologii poate să sporească considerabil prin desfășurarea mai largă de către întreprinderi a tipizării tehnologiei adoptate pentru producerea unor familii de piese din componența unor produse, proces la care se cere să participe în mod organizat toate colectivele de muncă care concură în cadrul cooperării la producerea unor produse finite, precum și institutele de cercetare.

„În programul nostru unic de măsuri, spunea tovarășul **Florian Stragea**, un loc important îl dețin și acțiunile privind introducerea în procesele de fabricație a unor tehnologii de mare randament. Este vorba de procedeele de obținere a sculelor tăietoare cu grad sporit de fiabilitate, de furniruire mecanică a canturilor curbe etc. Sigur că, ținând seama de specificul producției, aceste tehnologii au în vedere o dublă finalitate: pe de o parte reducerea muncii manuale — acolo unde ea nu se justifică din punct de vedere al eficienței — iar pe

*) Într-un număr viitor — probleme ale contribuției inovării și modernizării produselor, ale organizării producției și a muncii la creșterea productivității

de altă parte, ridicarea gradului de fiabilitate, a aspectului estetic și funcțional al mobilierului.

În acest sens, în baza analizelor întreprinse, a propunerilor formulate de comisia inginerilor și tehnicienilor din cadrul combinatului, în perioada imediat următoare se va trece la implementarea unor tehnologii noi, precum cele de finisaj în flux continuu la mobilierul de artă și stil. **Pentru a scurta drumul de la cunoaștere la aplicarea concretă de noi tehnologii avansate se impune găsirea de mijloace adecvate pentru lărgirea informării, organizarea de schimburi de experiență pe plan județean și ramură de producție.**“

„Pentru noi, spunea tovarășa **Caterina Bogdan**, promovarea în producție a tehnologiilor moderne implică realizarea simultană a trei efecte tehnico-economice și anume: obținerea unor produse cu consumuri materiale mai reduse, diminuarea timpului pentru execuția unui produs și ușurarea muncii fizice a lucrătorilor. Acem o serie de realizări însemnate în acest domeniu care ne-au permis atât o reducere simțitoare a greutateii pe produs, fără diminuarea calității acestora, cât și reducerea timpului de lucru prin aplicarea noilor sisteme (la confecții treninguri, de exemplu, reducerea duratei de execuție cu circa 40%).

Preocupări în acest domeniu avem înscrise în planurile noastre de măsuri atât pentru acest an cât și pentru 1984. Pe baza acestor planuri au fost definite cercetările și primele experimentări privind utilizarea tehnologiei de albire-vopsire a firelor în bobine pe instalația de vopsit sub presiune TISS orizontală și verticală și a fost introdusă în producția de serie noua tehnologie de vopsire a produselor în culori pastel în aceeași flotă prin care se realizează o creștere a productivității muncii de 5—6%.

În legătură cu eficiența aplicării de tehnologii avansate, unele aspecte au fost abordate și de tovarășii **Gheorghe Stănoiu** și **Eleonora Medeleanu**. A fost relevată necesitatea impulsării activității specialiștilor din întreprindere cât și din cercetare pentru găsirea de procedee mai avansate care să conducă la raționalizarea producției și prin aceasta la sporirea productivității în unitățile care execută diferite accesorii pentru unele produse complexe, să se extindă mijloacele de asistență tehnică pentru ca muncitorii să-și însușească în timp cât mai scurt noile metode. În același sens, s-a opinat ca mașinile și instalațiile noi ce se achiziționează pentru dotare tehnică să aibă la dispoziție toate accesoriile prevăzute, precum și fișa tehnică completată cu date și amănunte asupra posibilităților de folosire la parametrii optimi“.

Dezbateri consemnate de
Vasile BOESCU
Corneliu BĂRNEA

Eveniment de însemnătate decisivă

(Urmare din pag. 3)

ziunii solului, adoptate de Plenara Comitetului Central al P.C.R., de Plenara Consiliului Național al F.D.U.S., și de Sesiunea Marii Adunări Naționale din iunie—iulie 1983.

Rod al gândirii de înaltă pătrundere istorică a tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, programele constituie parte integrantă a politicii partidului nostru de creștere continuă a producției materiale și a eficienței acesteia, de perfecționare a relațiilor sociale și de adâncire continuă a democrației, de formare a conștiinței socialiste, a omului nou. Prevederile acestor programe vor contribui la perfecționarea autoconducerii muncitorești, a conducerii democratice, la apărarea și la dezvoltarea proprietății socialiste, la aplicarea mai fermă a principiului socialist de repartitie în raport cu cantitatea, calitatea și importanța muncii depuse, la înfăptuirea noii revoluții agrare. Ele au o importanță hotărâtoare pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. Și în adoptarea acestor documente, ca în altele alte împrejurări din perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, s-a reliefat rolul determinant al secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. În soluționarea problemelor de o deosebită complexitate și însemnătate, în analizarea științifică a activității economico-sociale, în stabilirea căilor de acțiune și a măsurilor concrete

pentru dezvoltarea și modernizarea economiei românești în condițiile dificile create de criza economică mondială, în mobilizarea tuturor resurselor naționale pentru asigurarea progresului neîntrerupt al României socialiste.

Pe fundalul de granit al unității depline în jurul partidului a întregului nostru popor, al participării întregii noastre națiuni la elaborarea și la înfăptuirea programului partidului, a politicii sale, se întemeiază atât politica internă, cât și politica externă a partidului și statului român, laturi care se condiționează dialectic. Acționând neabătut pentru promovarea și apărarea intereselor vitale ale poporului român, Partidul Comunist Român îmbină permanent lupta pentru accelerarea progresului țării noastre cu lupta pentru promovarea cauzei păcii și progresului în lume. P.C.R. militează neobosit pentru unitatea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a forțelor progresiste, a tuturor popoarelor în scopul consolidării păcii și securității internaționale, al colaborării, al edificării unei lumi mai bune și mai drepte pentru toate națiunile.

Strinsa unitate a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor, sub conducerea politică a Partidului Comunist Român, angajarea lor plenară la înfăptuirea istoricelor hotărâri ale Congresului al XII-lea, ale programelor și măsurilor adoptate de Conferința Națională a partidului, constituie o puternică garanție că poporul nostru, stăpân pe destinele sale, va înregistra noi succese în opera de făurire a socialismului multilateral dezvoltat pe pământul patriei noastre, operă care, atunci, în istoricul moment 1983, și-a proiectat în mod profund marile direcții și certitudinile.

Eficiență economică maximă pe terenurile în pantă

Din experiența stațiunii centrale de cercetări pentru combaterea eroziunii solului Perieni

ÎN ETAPA ACTUALĂ de dezvoltare a țării noastre, conservarea și utilizarea rațională a pământului, ridicarea capacității lui de producție, prevenirea și combaterea oricăror forme de risipă a terenului au devenit probleme de maximă importanță.

În nenumărate rânduri secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a atras atenția asupra acestei probleme, iar cu prilejul vizitei de lucru efectuată anul trecut în județul Vaslui a indicat ca în 3—4 ani întreaga suprafață a județului să fie amenajată antierozional astfel încât, folosind rezultatele deosebit de bune obținute de Stațiunea de cercetări Perieni, să realizăm pe terenurile în pantă o producție medie de 3 000—4 000 kg cereale la hectar.

Așa cum rezultă și din Programul național pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al

Tabelul nr. 1

	Procentul de îndeplinire a programului de:	
	cercetare producție	
Venituri totale	105	127
Cheltuieli aferente veniturilor	88	90
Producția netă	—	175
Producția globală	—	131
Beneficiu	348	689

pământului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60 la sută din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combatere a eroziunii solului, recent aprobat de Marea Adunare Națională, un accent deosebit se va pune pe activitatea de combatere a eroziunii solului.

Pentru conservarea solului fertil pe versanții cu procese de eroziune, reducerea în circuitul productiv a unor terenuri puternic degradate din zonele colinare și pentru protecția lacurilor de acumulare, în perioada 1983—1985 se vor executa lucrări pe 908 mii hectare, ajungându-se, astfel, în 1985 la o suprafață de 2 626 mii hectare. Până la sfârșitul actualului deceniu, se vor crea condiții ca prin lucrările ce se vor executa în continuare să se realizeze prevederile Programului partidului, adică până în 1995 să se încheie toate

lucrările de îmbunătățiri funciare pe întreg teritoriul țării.

Combaterea eroziunii solului se va realiza începându-se cu terenurile agricole puternic erodate din bazinele rurilor Argeș, Dimbovița, Olt și Buzău, precum și cele din Podișul Transilvaniei și Podișul Moldovei. Această importantă acțiune va fi însoțită de aplicarea unor măsuri agropedoameliorative și agrotehnice antierozionale. Pe terenurile cu pante mari vor fi amenajate terase lungi, cu taluze înierbate, asigurându-se în același timp și posibilități de irigare.

Pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în 34 de județe din zona colinară au fost organizate perimetre etalon, pe o suprafață de 70 mii hectare, pe care se aplică cu rezultate pozitive experiența dobândită de Stațiunea centrală de cercetări pentru combaterea eroziunii solului Perieni. Această experiență urmează a fi generalizată pe toate terenurile afectate de eroziune.

În cele ce urmează, prezentăm câteva aspecte din experiența acestei importante unități de cercetare.

Stațiunea de cercetări de la Perieni, unde se îmbină în mod judicios cercetarea cu producția, a realizat în anul 1982 producții agricole eficiente pe terenurile în pantă, în trecut puternic erodate, dar amenajate antierozional în condițiile creșterii gradului lor de valorificare. Studiile efectuate anul trecut au abordat probleme de **maximă actualitate**, cum ar fi: noi sisteme de lucrare a solului pe terenurile erodate, eficiența antierozională a asolamentelor unice, punerea în valoare și stabilizarea terenurilor alunecate sau cu eroziune în adâncime.

Experiențele și cercetările efectuate pe terenurile cu pante de până la 25 la sută — cu respectarea strictă a tehnologiei fiecărei culturi — au condus la creșterea producțiilor medii la hectar pe terenurile experimentale la 4 500—5 000 kg la grâu, 8 000—10 000 kg la porumb, 2 700—2 800 kg la floarea soarelui, 2 500—3 000 kg la fasole, 50 000—55 000 kg la sfecla de zahăr, 4—7 tone la hectar la fin și 9 300 kg la sorg, producții de 3—4 ori mai mari decât înainte de a fi amenajate antierozional.

Traducerea în fapte a sarcinii trasate Stațiunii de la Perieni de secretarul general al partidului, de a coordona întreaga activitate de aplicare în toate zonele colinare din țara noastră s-a materializat până în prezent nu numai prin înființarea perimetrelor etalon, ci

și prin extinderea cercetărilor specifice în cele 14 laboratoare de cercetare din stațiuni și institute situate în zonele colinare, îndrumarea și asistența tehnică acordate unităților agricole etc.

Activitatea de producție s-a desfășurat, în anul 1982, pe 1 550 hectare teren arabil, 112 ha cu vie, 277 ha cu pășuni și finețe. Principalii indicatori sintetici ai activității economico-financiare pe anul 1982 se prezintă în tabelul nr. 1.

Îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan sînt urmarea eforturilor depuse de colectivul de oameni ai muncii din stațiune, realizării unui însemnat volum de investiții, concretizat în executarea unor ample lucrări de combatere a eroziunii solului pe terenurile cu pante cuprinse între 20 și 40 la sută.

Sporirea eficienței economice pe terenurile în pantă amenajate antierozional este influențată direct de obținerea unor producții medii cât mai mari pe unitatea de suprafață, în măsură să acopere cheltuielile relativ mari cu mijloacele mecanice și forța de muncă. Respectarea riguroasă a tehnologiei specifice fiecărei culturi pe astfel de terenuri, executarea tuturor lucrărilor la timpul optim și de bună calitate, controlul și îndrumarea permanentă acordate de specialiștii stațiunii au permis ca, în condițiile în care unitatea produce numai semințe de elită și înmulțirea I-a să obțină (în condiții de neirigare) randamente mari la hectar și cu cheltuieli reduse (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

	Suprafața (ha)	Producția medie (kg/ha)	
		plan	realizat
Grâu	350	3 650	4 083
Porumb	185	2 500	8 427
Mazăre	76	2 000	2 408
Fasole			
boabe	200	1 165	2 600
în ulei	90	1 300	1 300
Semințe de ierburi perene	505	320	480
Struguri	107	8 740	11 766

Avînd o valoare biologică ridicată, adaptate la condițiile pedoclimatice din zona colinară, producția de semințe a permis acoperirea tuturor cheltuielilor și realizarea unui important beneficiu. Toate acestea au contribuit la reducerea cu 30 la sută a cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă și la o mai eficientă utilizare a fondurilor fixe.

Rezultatele economico-financiare obținute în anul 1982 la Stațiunea de la Perieni demonstrează că pe orice suprafață de teren agricol, indiferent de fertilitatea lui naturală, se pot obține producții superioare la hectar. Producțiile realizate până acum demonstrează eficiența lucrărilor antierozionale, iar generalizarea acestora în producție va contribui la creșterea suprafeței agricole în condiții de eficiență economică maximă.

Nicolae IGNAT
Vaslui

AUTOGESTIUNEA ÎN ÎNTREPRINDERI: RĂSPUNDERI, ACȚIUNI, REZULTATE

Gospodărirea fondurilor în condiții de eficiență maximă

DOCUMENTELE Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie a.c. și legile adoptate de M.A.N. au o importanță deosebită pentru întărirea autoconducerii muncitorești și autogestiei economico-financiare, a răspunderii pentru conducerea eficientă a fiecărei unități economice, apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste.

Cerințele autogestiei economico-financiare ca fiecare unitate economică să-și desfășoare activitatea în așa fel încât să-și acopere cheltuielile din venituri proprii și să obțină beneficii din care să-și așeze fondurile proprii de dezvoltare și de cointerese a oamenilor muncii care activează în unitatea respectivă și să participe cu o cotă cât mai mare la fondul de dezvoltare generală a societății impun în etapa actuală acordarea unei atenții deosebite gospodării eficiente a fondurilor materiale și bănești.

Imperativul gospodării eficiente a fondurilor privește deopotrivă toate unitățile socialiste — unități economice sau instituții, finanțate de la bugetul de stat sau organizate pe principiul autofinanțării integrale sau parțiale, după caz. Pentru înzestrarea cu fondurile materiale necesare, societatea, statul au alocat fiecărei unități importante mijloace financiare menite să asigure baza materială a desfășurării activității economice sau sociale, care constituie obiectivul înființării și funcționării acestora. Legea cu privire la contractul-angajament recent adoptată de Marea Adunare Națională prevede ca patrimoniul unităților socialiste să fie încredințat pe bază de contract oamenilor muncii din unități, în calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și în același timp de producători și beneficiari ai valorilor materiale și spirituale. Prevederile acestei legi se aplică în mod corespunzător și instituțiilor de stat.

Dezvoltarea și apărarea patrimoniului obștesc

ACTIUNEA de gospodărire eficientă a fondurilor, a patrimoniului fiecărei unități socialiste, încredințat colective-

lor de oameni ai muncii se desfășoară într-un anumit cadru stabilit de lege. Elementele cadrului juridic stabilit au caracter obligatoriu pentru fiecare colectiv de oameni ai muncii și se prevăd în contractul angajament. Dintre acestea menționăm :

- obiectivul principal al acțiunii de gospodărire îl constituie dezvoltarea și apărarea proprietății întregului popor, a patrimoniului încredințat, participarea la progresul general ;

- bunurile încredințate fiecărui colectiv trebuie folosite și gospodărite pentru realizarea sarcinilor ce revin unității din planul național unic de dezvoltare economico-socială ;

- administrarea patrimoniului încredințat trebuie să se efectueze în condiții de eficiență economică și socială. În esență, aceasta presupune ca în fiecare act de administrare, de gospodărire să se urmărească obținerea de rezultate maxime pe plan economic și social cu minimum de eforturi materiale și bănești sau de forță de muncă ;

- aplicarea cu fermitate a cerințelor principiilor autoconducerii muncitorești și autogestiei, inclusiv ale autofinanțării întregii activități, în condițiile prevăzute de lege. În acest domeniu, așa cum prevede legea, se are în vedere exercitarea nemijlocită a prerogativelor colectivului de oameni ai muncii ce decurg din calitatea de proprietari, producători și beneficiari. Aceste prerogative se exercită prin organele de conducere colectivă prevăzute de lege. Adunarea generală a oamenilor muncii adoptă hotărâri cu privire la întreaga activitate economico-financiară, la dezvoltarea continuă a proprietății socialiste încredințate colectivului de oameni ai muncii și exercită un control permanent asupra activității consiliului oamenilor muncii, biroului executiv al acestuia și a cadrelor cu funcții de conducere. Consiliul oamenilor muncii, biroul executiv al acestuia asigură și conduc direct toate acțiunile de gospodărire a patri-

moniului încredințat în condiții de eficiență maximă ;

- obținerea unei rentabilități ridicate îndeosebi pe calea promovării progresului tehnic, reducerii consumurilor materiale, sporirii gradului de utilizare a materialelor refolosibile, evitării oricăror imobilizări de fonduri materiale și bănești în producție fără desfacere asigurată ;

- sporirea mai rapidă a productivității decît a retribuțiilor ; sporul de productivitate a muncii realizat să asigure atît fondurile necesare majorării retribuției cît și resursele suplimentare pentru fondurile unității și acoperirea cheltuielilor generale ale statului ;

- utilizarea judicioasă a forței de muncă, dimensionarea la strictul necesar a personalului, desfășurarea unei acțiuni permanente de perfecționare a pregătirii profesionale, respectarea strictă a ordinii și disciplinei în muncă ;

- desfășurarea activității pe baza unui plan propriu și a bugetului de venituri și cheltuieli ca instrumente de conducere și control a activității economico-financiare a unității, de respectare a disciplinei de plan și financiare ;

- asigurarea din rezultatele activității desfășurate a unor beneficii care să dea posibilitatea constituirii fondurilor proprii necesare fiecărei unități și restituirii celor primite de la societate ;

- exercitarea de către stat, în calitate de administrator general al proprietății întregului popor, a controlului cu privire la participarea fiecărei unități la îndeplinirea politicii de dezvoltare economico-socială planificată a țării și cu privire la modul de gospodărire a patrimoniului încredințat. În acest context controlul statului prin organele sale are caracterul unui sprijin pentru întreaga activitate de elaborare a planurilor proprii ale fiecărei unități, de executare a acestora, de gestionare a valorilor materiale și bănești, de gospodărire judicioasă a acestora și de prevenire a oricăror abateri

de la prevederile legale, disciplina de plan și financiară.

Din structura elementelor cadrului juridic de îndeplinire a sarcinilor de gospodărire eficientă a fondurilor, așa cum au fost prevăzute în documentele de partid și de stat recente, se desprind elementele noi de perfecționare a mecanismului economico-financiar în țara noastră, menite să contribuie la ridicarea pe o treaptă superioară a activității economice și sociale, conturarea lor într-un cadru perfecționat de conducere a economiei, de îndeplinire a autoconducerii muncitorești, a autogestiei economico-financiare a fiecărei unități.

Răspundere sporită organelor colective în administrarea fondurilor

CADRUL juridic nou creat este menit să așeze la baza activității de conducere din toate unitățile economice criteriul eficienței cu multiplele sale laturi și criteriul întăririi autogestiei economico-financiare a fiecărei unități, ca bază pentru dezvoltarea generală a societății, a creșterii nivelului de trai al întregului popor. Întărirea autogestiei economico-financiare are un cadru larg de aplicare în condițiile îndeplinirii autoconducerii muncitorești a unităților economice din țara noastră, principiu menit să asigure participarea largă a colectivului de oameni ai muncii din fiecare unitate la luarea de hotărâri privind dezvoltarea acesteia și a nivelului lor de trai.

Încredințarea patrimoniului fiecărei unități economice — prin contractul angajament — colectivului de oameni ai muncii și acordarea dreptului de gospodărire în condițiile legii și ale cadrului arătat incumbă totodată și răspunderi. Sfera răspunderii derivă în primul rând din prerogativele colectivelor de oameni ai muncii în gospodărirea patrimoniului încredințat în calitatea lor de proprietari, producători și beneficiari, din modul de exercitare a acestora în gospodărirea judicioasă a fondurilor, în conformitate cu cadrul juridic stabilit prin lege și prin contractul angajament. Răspunderea se circumscrie în primul rând la desfășurarea activității de gospodărire cu respectarea cerințelor stabilite.

Atit Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie a.c. cit și Legea cu privire la contractul angajament, prevăd răspundere pentru consiliul oamenilor muncii și pentru toți oamenii muncii din fiecare unitate. Astfel, consiliul oamenilor muncii poartă răspunderea directă pentru modul cum gospodărește fondurile unității, pentru luarea de măsuri în vederea creșterii accentuate a productivității muncii, folosirea inten-

sivă a capacităților de producție, valorificarea superioară a materiilor prime, respectarea normelor de consum, utilizarea rațională a forței de muncă, îndeplinirea planului, luarea de măsuri pentru reducerea cheltuielilor etc.

Fiecare om al muncii, prin semnarea angajamentului individual, își asumă răspunderea să folosească cu maximă eficiență mijloacele materiale și financiare încredințate, să realizeze integral sarcinile de producție, să respecte normele tehnologice și de disciplină a muncii, să asigure folosirea cu randament superior a mașinilor și utilajelor, să respecte normele de consum la materiile prime, materiale, combustibil și energie, să-și desfășoare activitatea în condiții calitativ superioare cu respectarea prevederilor legale și a sarcinilor de serviciu încredințate.

Răspunderile directorului unității stabilite prin angajamentul individual se referă îndeosebi la gestionarea cu maximă eficiență a întregului patrimoniu al unității, luarea tuturor măsurilor pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin acesteia. Documentele recent publicate cu privire la gospodărirea patrimoniului unităților prevăd răspunderi și pentru miniștri, conducătorii celorlalte organe centrale și locale, directorii generali în ce privește realizarea indicatorilor de plan pe ansamblul unităților, în condiții de maximă eficiență.

Biroul executiv al consiliului oamenilor muncii din fiecare unitate este stabilit de lege drept gestionar colectiv al patrimoniului încredințat prin contractul angajament și răspunde direct pentru luarea măsurilor necesare în domeniul utilizării fondurilor materiale și financiare, respectarea disciplinei de plan și financiare, a dispozițiilor legale, a prevederilor bugetului de venituri și cheltuieli.

Răspunderile statuate pentru organele arătate și cele stabilite prin angajamentele semnate în funcție de specificul fiecărui sector în parte constituie o altă latură de perfecționare a mecanismului economico-financiar din țara noastră, menite să contribuie la întărirea autoconducerii muncitorești, autogestiei economico-financiare și să asigure îndeplinirea obiectivelor politicii economice a partidului în fiecare unitate.

În concepția de perfecționare a mecanismului economico-financiar, stabilirea cadrului de îndeplinire a gospodării patrimoniului fiecărei unități și a răspunderilor corespunzătoare în acest domeniu a fost legată de cointereresarea oamenilor muncii în realizarea și depășirea sarcinilor de plan. Astfel, corespunzător sarcinilor de îndeplinire a gospodării fondurilor încredințate în condiții de eficiență maximă și a răspunderilor stabilite s-au prevăzut în programul aprobat măsuri noi menite să sporască gradul de cointereresare a colectivului de oameni ai muncii. Din-

tre aceste măsuri menționăm îndeosebi pe cele referitoare la :

- perfecționarea sistemului de retribuire prin legarea directă a retribuției și veniturilor fiecărui om al muncii de munca depusă, de executarea obligațiilor la locul de muncă ; stabilirea unei legături directe între veniturile oamenilor muncii și rezultatele în producție, fără a fi plafonate veniturile ; asigurarea fondurilor necesare majorării retribuției pe seama creșterii mai rapide a productivității muncii, extinderea și generalizarea acordului global ; sporirea ponderii părții variabile în totalul veniturilor personalului muncitor prin mărirea adaosului de acord, a fondului de participare la beneficiu, a fondului de premiere și a sporului de vechime ;

- retribuirea personalului muncitor din întreprinderile de comerț exterior pe bază de cote aplicate la valoarea importului și exportului, fără a fi plafonate veniturile ;

- retribuirea personalului muncitor necuprins în acord în funcție de îndeplinirea normelor și normativelor de muncă ;

- eliberarea fondului de retribuire de către bănci în limita fondului calculat în funcție de realizarea producției fizice în strânsă corelare cu creșterea productivității muncii, a planului de export, a valorii producției nete, a producției marfă vindută și încasată și a altor indicatori de plan.

Aceste măsuri sînt menite să stimuleze colectivele de oameni ai muncii în îndeplinirea și depășirea planului, în creșterea productivității muncii, a producției pentru export, reducerea costurilor de producție, creșterea calității produselor, sporirea beneficiilor.

Evident, cadrul perfecționat în ce privește gospodărirea eficientă a fondurilor, răspunderile și elementele noi de cointereresare a oamenilor muncii în îndeplinirea sarcinilor implică exigență sporită în fiecare unitate socialistă cu privire la utilizarea cât mai rațională a resurselor materiale, de muncă și bănești, în folosirea integrală a capacităților de producție existente, a bazei materiale a fiecărei unități, precum și în înlăturarea oricăror imobilizări de fonduri în stocuri materiale, produse fără desfacere, creanțe neincasate etc.

Gospodărirea judicioasă și eficientă a fondurilor implică desfășurarea activității fiecărei unități în condiții de echilibru financiar, de echilibru între încasări și plăți, fără credite restante și plăți restante, cu respectarea fermă a angajamentelor de plată către furnizori, bănci și buget, precum și eliminarea oricăror cheltuieli neeconomice.

GH. BOULESCU

PLATFORMELE INDUSTRIALE: CONCEPT ȘI ORGANIZARE (II)

DE ASEMENEA, numai în circa 50 la sută din unitățile platformelor există preocuparea pentru realizarea centralizată a activității de întreținere și reparații, execuția SDV-urilor sau de prelucrare automată a datelor, în timp ce activitățile de cercetare-proiectare, producție, funcționale (planificare, aprovizionare, desfacere, financiar-contabilitate etc.) și de deservire sint. practic, necentralizate în totalitate.

Concentrarea rațională a întreprinderilor pe platformă este de natură să pună în valoare superioritatea proprietății socialiste; platforma fiind o formație organizatorică distinctă, sistemul de organizare și conducere pentru fiecare obiectiv în parte trebuie să fie împletit cu acela al întregii platforme, întrucât, date fiind intercondiționările mari care există, numai o funcționare corectă a sistemului va putea asigura fiabilitatea sistemelor. Toate acestea obligă la găsierea unor forme și metode de conducere eficiente care să asigure îmbinarea cerințelor atît la nivel teritorial, cît și departamental și care să aibă la bază principiile și orientările ce caracterizează politica economică a țării noastre.

În aceste condiții, apreciem că ar fi utilă organizarea unui consiliu de coordonare economico-socială a platformei care să aibă în componența sa: președinții consiliilor oamenilor muncii și directorii unităților platformei, reprezentanții ai ministerelor sau centralelor de resort, reprezentantul Băncii finanțatoare, reprezentantul proiectantului general, reprezentantul antreprenorului general, reprezentanții titularilor principalelor utilități și servicii, reprezentantul Consiliului popular municipal.

Principalele atribuții ale consiliului de coordonare economico-socială a platformei ar urma să se refere la următoarele domenii: realizarea corelată și într-o concepție unitară a obiectivelor de investiții; coordonarea unitară a utilităților comune și soluționarea litigiilor ce pot apare; atingerea parametrilor proiectați ai capacităților de producție, realizarea planului național unic de dezvoltare economico-socială la toți indicatorii, asigurarea cooperărilor între întreprinderile din platformă, dintre acestea și unitățile din afara platformei; asigurarea, pregătirea și perfecționarea întregului personal; protecția mediului ambiant, asigurarea unitară a corelării problemelor de producție cu cele ecologice de pe platformă; soluționarea probleme-

lor social-culturale (locuințe, cămine, creșe, grădinițe, cantine-restaurant, dispensare, cluburi, baze sportive, etc.).

Abordare corelată a problemelor de producție cu cele ecologice

PREJUDICIILE pe care activitatea umană le provoacă mediului ambiant și necesitatea de a realiza o percepție mai acută a implicațiilor acestora au intrat din ce în ce mai mult în ultimii ani în atenția specialiștilor. Un consens din ce în ce mai larg întru-nește concepția potrivit căreia pentru ca civilizația să poată ieși din impasul actual este necesar ca industria, agricultura, transporturile să fie orientate de așa manieră încît să satisfacă în mod concomitent două exigențe majore: asigurarea mijloacelor de existență pentru o populație în creștere și respectarea cerințelor ineluctabile ale ecosistemului ³⁾.

În aceste împrejurări se impune tot mai mult elaborarea și adoptarea unei politici economice de largă perspectivă, în care să-și găsească locul o strategie ecologică concretizată în acțiuni speciale de protejarea mediului înconjurător integrate în programele de dezvoltare economică, precum și crearea unor mecanisme economico-sociale de înfăptuire a acestor programe ca și în realizarea unui cadru legislativ și instituțional adecvat.

Rezultatele obținute de România în domeniul creșterii economice relevă modul de soluționare favorabilă a unui număr mare de probleme, printre care un loc însemnat îl ocupă cele privind utilizarea pe scară tot mai largă a factorilor de mediu, concomitent cu accentuarea treptată a protejării lor. Tocmai în acest scop sint întreprinse o seamă de măsuri practice corespunzătoare. Astfel, la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, în Raportul prezentat, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că: „o mai mare atenție trebuie acordată folosirii raționale a apei în procesele tehnologice, diminuării pierderilor și consumurilor specifice, reducerii poluării și păstrării calității apei, ca factor esențial al echilibrului ecologic. Vor trebui aplicate în mod riguros prevederile legii cu privire la oerotirea mediului înconjurător, asigurind echilibrul naturii și ambianța corespunzătoare vieții poporului nostru în prezent și în viitor“.

Pe măsura dezvoltării economice, problemele protecției mediului au căpătat dimensiuni crescînde și de o complexitate tot mai ridicată, ceea ce a impus conceperea la nivelul societății a unui sistem de largă perspectivă și cu participare, individuală, colectivă și institu-

țională, în scopul, pe de o parte, de a cunoaște și controla categoriile principale de resurse poluante și de elemente ce degradează factorii de mediu, iar pe de altă parte, de a cuprinde o gamă largă și eficientă de acțiuni în vederea realizării politicii de protejare a mediului înconjurător, ca parte integrantă a politicii de dezvoltare economică și socială a României.

Întrucît dezvoltarea industriei s-a realizat cu precădere prin concentrarea în platforme și zone industriale este firesc ca, prin modul în care acestea sint organizate și conduse, să se dea răspuns unor componente constructive, tehnologice, de echipare socială și de corelare a problemelor de producție cu cele ecologice. De aceea, studiul ecologic al proiectului platformei industriale prin intervențiile de specialitate trebuie în mod necesar să rezolve o serie de probleme printre care semnalăm: descrierea și studierea micro-sistemului ecologic cu toate componentele sale; analiza principalelor elemente modificatoare care se întrevăd în zonă în afara obiectivului considerat; nominalizarea și tratarea detaliată a tuturor factorilor perturbatori; conturarea și precizarea în documentații a unui set de acțiuni preliminare, pentru evitarea unor perturbații ale mediului; asigurarea utilizării unor echipamente și tehnologii antipoluante precum și a instalațiilor de protecție pentru situațiile de disfuncționalitate a celor dintîi; tratarea echilibrată a relațiilor unității economiei cu mediul exterior ei, cît și a relației în interiorul microsistemului care pune în contact factorul uman cu mediul interior al unității, impunind proiectarea corespunzătoare a ecosistemelor locale ⁴⁾.

Experiența confirmă tot mai mult concluziile cu privire la faptul că protecția mediului influențează favorabil atît productivitatea muncii totale, cît și soarta bunurilor deja realizate. Totodată, apreciem că activitatea de protejare a mediului poate fi considerată o muncă productivă deoarece ea contribuie la asigurarea echilibrului ecosistemelor, necesar producției în numeroase ramuri; efectuate cu eficiență, cheltuielile pentru protecția mediului natural sint cheltuieli care de fapt conduc la crearea de plus-produș, de venit net. Iată de ce apare necesar ca problemelor de mediu să li se acorde o deosebită atenție în cadrul tuturor platformelor industriale. În această optică ar fi poate util ca în cadrul consiliilor de coordonare economico-socială a platformelor, propuse anterior, un colectiv special să urmărească tocmai aceste probleme care devin tot mai acute.

Alexandru GAVRILUC

³⁾ Vezi Maria Popescu, Dezvoltarea și mediul — fațetele aceleiași medalii, Revista Economică nr. 27, 1982, pag. 20.

⁴⁾ Vezi și Mihail Dumitrescu, Strategii de dezvoltare și problematica platformelor și zonelor industriale în țara noastră, Analele Academiei „Stefan Gheorghiu“ 1/1982, pag. 14.

IMPLINIREA a 165 de ani de la nașterea lui Karl Marx și comemorarea unui secol de la încetarea sa din viață au fost marcate, într-un fel sau altul, pe toate continentele, în toate colțurile lumii. Faptul că cei care se călăuzesc după și prețuiesc gândirea și opera lui Marx l-au sărbătorit pe fondator, iar adversarii săi n-au putut trece sub tăcere aceste prilejuri, este încă o dovadă că autorul „Capitalului”, conducător al clasei muncitoare, ocupă un loc proeminent în galeria marilor figuri ale istoriei, iar marxismul își păstrează actualitatea. Aceste aniversări au evidențiat felul cum au evoluat atitudinile față de gândirea lui Marx, față de teoria lui economică — probleme de care ne vom ocupa în mod deosebit mai departe — au relevat ce atitudini se confruntă în prezent, acestea constituind un ax central al luptei ideologice contemporane.

În țara noastră marcarea datelor legate de viața lui K. Marx a coincis cu împlinirea a 90 de ani de la crearea P.M.S.D.R., desfășurându-se sub semnul activității novatoare, revoluționare pe care Partidul Comunist Român, secretarul său, general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dus atât în domeniul teoretic, cât și în cel al practicii, deschizând drumuri noi, elaborând și aplicând soluții originale, corespunzătoare cerințelor obiective, condițiilor economico-sociale, politice, culturale, spirituale din România, necesităților progresului multilateral al patriei. Esta larg recunoscut că cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. a inaugurat un suflu înnoitor în gândirea și în practica construcției socialiste din țara noastră, al cărei inițiator și promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Abordând într-o manieră largă, realistă, dialectică, fără prejudecăți, ansamblul concepției făurite de Marx, tezaurul de gândire al clasicilor socialismului științific, tovarășul Nicolae Ceaușescu a elaborat o viziune creatoare asupra marxismului, aducând o prețioasă contribuție la dezvoltarea acestuia, la dezbateră fructuoasă a marilor probleme ce frământă mișcarea comunistă și muncitorească, forțele progresiste la ora actuală. Această viziune încorporează marxismul în lumina realităților contemporane, îi conferă dimensiunile și valorile filtrate de timpul necruțător, proiectează perspectiva viabilității verificate de viață și a viitorului

Gândirea marxistă contemporană: spirit creator, largă receptivitate (I)

ce-l va îmbogăți cu noi valențe incontestabile. Atitudinea creatoare a P.C.R. față de teoria marxistă a fost exprimată cu claritate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a subliniat: „Intemeietorii socialismului științific au fost gânditori revoluționari, nu profeti care să prezică un viitor imaginar și să stabilească precepte imuabile, valabile pentru orice etapă de dezvoltare. Ei au elaborat o concepție revoluționară unitară despre lume, despre comunism, bazându-se pe analiza materialist-dialectică a dezvoltării economice și sociale. Nu o dată ei au subliniat că această concepție revoluționară nu este încheiată, ci, dimpotrivă, constituie numai o bază de pornire care trebuie continuu dezvoltată și perfecționată, pe baza noulor cuceriri ale științei și cunoașterii umane.”) Aceste idei reprezintă o fructuoasă călăuză metodologică pentru cercetătorii din țara noastră în domeniul științelor economice, celor sociale în ansamblu.

ÎN TIMPUL VIEȚII lui Karl Marx, care, descoperind legile obiective ale dezvoltării sociale, a dovedit inevitabilitatea pieirii capitalismului și a trecerii la socialism, atitudinea gânditorilor și militanților politici față de doctrina lui economică îi împărțea în adepți sau adversari ai acesteia, treptat numărul primilor crescând în diferite țări. Într-un anumit fel, delimitările se făceau atunci mai ușor. De atunci, situația în lume, pe tărîmul ideilor și al practicii sociale s-a schimbat foarte mult, istoria rezervând un destin de individiat concepției materialist-dialectice, economiei politice marxiste, socialismului științific. Marx și Engels au avut marele merit de a fi transformat socialismul din utopie în știință, iar apoi, după dispa-

riția lor fizică, ideile marxiste despre socialism au devenit din știință teoretică și ideal o realitate palpabilă, parcurgând un drum presărat cu piedici și abateri; ascendent. La mai puțin de patru decenii de la moartea lui Marx aceste idei s-au materializat în primul stat al muncitorilor și țăranilor, iar acum, după un secol, socialismul constituie o realitate istorică ireversibilă, o orinduire social-economică puternică, cu rînduile și legile sale proprii, diferite de cele ale capitalismului. Practic, în zilele noastre, nu unii teoreticieni sau alții, grupuri restrinse de oameni, ci aproape întreaga lume se raportează într-un fel sau altul la socialism, la teoria revoluționară creată de Marx.

În bună măsură, capacitatea transformatoare a marxismului, a teoriei sale economice se datorează faptului că el a exercitat de la început o forță de atracție asupra minților luminate ale vremurilor, asupra revoluționarilor și asupra maselor prin concordanța sa cu realitățile, prin spiritul său viu, novator și îndemnul la acțiune. Ca un copac viguros, marxismul a prins rădăcini trainice, la scurt timp după apariția sa, în numeroase țări, inclusiv în România, fertilizând gândirea progresistă, formînd și evidențiind un numeros detașament de gânditori cetezători și revoluționari de diferite naționalități — printre care la loc de frunte s-a situat V.I. Lenin — atașați idealurilor clasei muncitoare, ale popoarelor lor, ce și-au înscris cu demnitate numele în istoria frământată a ultimului secol.

Prin opera individuală și comună a acestor revoluționari, cu meritele și limitele ei, prin lupta partidelor revoluționare ale clasei muncitoare și a maselor, marxismul și-a confirmat viabilitatea în condiții istorice și naționale diferite, și-a dovedit puterea de previziune și s-a dezvoltat. Marxismul zilelor noastre și teoria lui economică încorporează în sine această valoroasă contribuție internațională colectivă; el s-ar fi mumificat dacă s-ar fi limitat la litera celor scrise de Marx și Engels, dacă n-ar fi fost receptiv la noul adus de teorie, de practica revoluționară; și de științele contemporane, la fenomenele și tendințele ce se afirmă în viața economică, politică și socială din diverse țări și din întreaga lume. Viața a demonstrat că nimeni nu este un depozitar tes-

FIȘE

BERTRAND DE JOUVENEL

PROGRESUL ÎN OM

Contribuții la o critică
a civilizației puterii

● „Progresul în om” (sau
„Contribuții la o critică a civi-

lizației puterii”) este cea mai recentă apariție pe care EDITURA POLITICĂ o pune la îndemina cititorului din țara noastră în reputata colecție „Idei contemporane”. Autorul volumului este, la rîndul său, un cercetător de prestigiu în domeniul științelor sociale — Bertrand de Jouvenel. Unul dintre pionierii reflecțiilor sistematice asupra viitorului — sub dimensiunile sale economice, sociale, politice, umane — Bertrand de Jouvenel se dezvăluie în paginile cărții — care a fost concepută ca o selecție reprezentativă din bogata operă științifică a autorului — în plenitudinea originalității sale creatoare. Astfel, după cum arată Pavel Apostol în „Prefața” lucrării, substanța epistemologică a acestui gânditor în problemele

studiilor asupra viitorului constă în următoarele aserțiuni: viitorul și trecutul se raportează unul față de celălalt asemenea categoriilor de posibilitate și realitate; o gândire asupra viitorului trebuie să fie compatibilă cu un proiect de acțiuni realizabile în viitor ce se pot însă insera în acțiuni realizabile în prezent; viitorul se caracterizează prin incertitudine, dar și prin putința de a acționa în vederea obținerii unei stări care nu există încă, și prin libertatea alegerii.

Reacții la criza economică

● Caracterul mondial al actualei crize economice se manifestă, într-un fel sau altul, în majoritatea țărilor lumii. Acesta

este un adevăr peremptoriu care ghidează și acțiunile de politică economică din R. P. Albania, apreciază doctorul în științe economice Sabah Hilmi în articolul „Comment notre pays fait face aux retombées de la crise économique mondiale” publicat în numărul 2 al revistei „L'ALBANIE NOUVELLE”. Numai că efectele crizei mondiale asupra țării au un caracter mediat și pot fi considerabil atenuate. Măsurile preconizate vizează câteva domenii cheie ale economiei între care S.H. amintește: a) menținerea echilibrului balanței comerciale; b) diversificarea structurală a producției, ridicarea calității produselor, a nivelului competitiv al acestora; c) instituirea unui regim ferm de economisire a resurselor.

amentar al interpretării marxismului, după cum nimeni nu deține monopolul aplicării creatoare și al îmbogățirii lui.

Atît marxistii, cît și adversarii lor afirmă că lumea s-a schimbat de cînd Marx și-a elaborat opera sa. Deosebirea dintre unii și ceilalți constă nu în recunoașterea producerii schimbărilor, ci în răspunsurile la întrebarea: în ce sens s-a transformat și se transformă lumea? În sensul prevăzut de Marx sau contrar? Chiar o cercetare sumară arată că istoria a dat dreptate lui Marx, tezelor sale fundamentale.

Este o realitate că în ultimul secol capitalismul — societate pe care Marx a cercetat-o amănunțit — a parcurs diverse stadii și faze ale dezvoltării, dar adevărurile esențiale descoperite de Marx cu privire la raporturile dintre capital și muncă, bazate pe exploatarea muncii salariale și însușirea plusvalorii de către capitaliștii proprietari ai mijloacelor de producție, cu privire la legea plusvalorii ca lege fundamentală a mișcării modului de producție capitalist, la inevitabilitatea pieirii societății capitaliste au rămas nezdruccinate. Schimbările petrecute în orînduirea capitalistă sînt însemnate, dar ele n-au modificat bazele determinante ale acesteia. Desigur, capitalismul zilelor noastre — cu baza sa tehnico-materială dezvoltată ce încorporează producția automatizată, folosirea calculatoarelor electronice, a roboților, energiei atomice, materialelor sintetice și a altor cuceriri ale revoluției științifico-tehnice, cu dominația monopolurilor gigantice, a capitalului financiar și a societăților transnaționale, cu intervenția intensă a statului în economie și programarea proceselor economice — se deosebește substanțial de vechiul capitalism. Aceasta nu înseamnă, însă, că el n-ar mai fi perimat din punct de vedere istoric, că s-ar fi revitalizat sau că s-ar fi izbăvit de insoțitorii săi permanenți, cum sînt crizele economice, șomajul, inflația, alte perturbări, care îl zguduie puternic.

Deși teza lui Marx cu privire la înfăptuirea revoluției în țările dezvoltate nu s-a adevărat, totuși socialismul s-a instaurat și se dezvoltă pe o bună parte a globului, capitalismul a încetat de mult să mai fie un sistem atotcuprinzător, sfera dominației sale s-a îngustat simțitor. Cu toate că are de depășit numeroase greu-

ități, generate de faptul că a învins într-un șir de țări care au avut în trecut un nivel scăzut de dezvoltare economică, generate de lipsa experienței în edificarea unei societăți nemaicunoscute în istorie, de piedicile puse de țările capitaliste, precum și de anumite moșteniri ale trecutului, socialismul și-a afirmat pe un plan larg și într-un răstimp scurt posibilitățile sale de progres, exercită o puternică forță de atracție asupra multor popoare, arătînd sensul înaintării societății umane.

Pe aceeași magistrală a progresului omenirii se înscriu revoluțiile de eliberare națională, în urma cărora s-au prăbușit secolarele imperii coloniale și au apărut zeci și zeci de state noi, popoare ținute sub jugul asuprii s-au ridicat la creația conștientă a unor economii naționale independente, a unui trai omenesc și a unui viitor mai drept. Cu forța lor de convingere, faptele confirmă și îmbogățesc teza marxistă că istoria omenirii este istoria dezvoltării forțelor de producție și a relațiilor sociale, evidențiind — așa cum a subliniat cu claritate tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la plenara largită a C.C. al P.C.R. din iunie 1982 — că ea este atît istoria luptelor de clasă, cît și a luptelor împotriva asuprii și dominației strălne, pentru eliberare națională și dezvoltare de-sine-stătătoare. Semnificativ pentru direcția în care bate vîntul istoriei este faptul că într-un șir de țări ale „lumii a treia” alternativa socialismului ca mijloc de soluționare a problemelor economice și sociale cu care sînt confruntate aceste țări și omenirea este amplu dezbătută, unele dintre ele exprimînd deschis opțiunile lor pentru socialism. În zilele noastre comunismul, socialismul nu numai că au încetat de mult a mai fi o „stafie” ce speria pe guvernanți și reacționari, dar au devenit o realitate atrăgătoare, ideile respective circulă pe toate continentele.

În mod firesc, procesele revoluționare de eliberare socială și națională ce consacra viabilitatea marxismului, însăși evoluția acestuia de-a-lungul unui secol, realitățile complexe ale economiei și lumii contemporane au făcut ca atitudinile față de marxism și teoria lui economică să constituie un peisaj mult mai diversificat și nuanțat decît în trecut. În acest peisaj există și acum adversari hotărîți ai mar-

xismului. Unii dintre aceștia încearcă să declare marxismul complet învechit, depășit, ca și cum cele petrecute în lume ar fi înfirmat valabilitatea lui, ceea ce este în flagrantă contradicție cu procesele reale ce confirmă liniile directoare ale marxismului. Alții consideră că teoria economică marxistă ar fi fost valabilă numai pentru capitalismul liberei concurențe, iar după ce acesta a cedat locul altui stadiu, ea n-ar mai putea oferi răspunsuri noilor probleme ridicate de epoca actuală. De fapt, înseși tentativele unor economiști burghezi de a crea noi școli prin asocierea unor părți ale marxismului cu keynesismul sau cu alte curente demonstrează impasul încercărilor economiei politice burgheze de a da răspunsuri și soluții viabile problemelor actuale; aceste tendințe constituie, în același timp, o recunoaștere implicită a potențialului științific al teoriei reale.

Economia politică marxistă poate și trebuie să dea răspuns problemelor actuale în spiritul creator ce stă la baza sa, nu prin repetarea unor teze cunoscute ce nu-și au adresă în condițiile actuale, ci pornind de la realități, relevînd conceptelor sale conținutul ce-l au în prezent, îmbogățindu-și arsenalul teoretic cu noi acțiuni și metode de cercetare. Adresînd un îndemn la îndrăzneală teoretică creatoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Nu trebuie să ne fie teamă că o lege sau alta, că o teză sau alta despre dezvoltarea economico-socială, despre partid trebuie schimbată. Aceasta este o legitate a însăși dialecticii sociale. Nu trebuie să căutăm în operele clasicilor dacă au spus sau nu ceva despre fenomenele de astăzi. A gândi așa înseamnă a acționa, dogmatic, înseamnă a fi nu revoluționar, ci conservator, a rămîne în urma dezvoltării sociale.”²⁾

dr. Gheorghe BADRUS

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, 60 de ani de slujire devotată a poporului, de luptă pentru dreptate socială și libertate națională, pentru construirea socialismului și ridicarea bunăstării maselor, pentru independența patriei, colaborare internațională și pace, Editura politică, București, 1981, p. 32.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la adunarea festivă din Capitală consacrată aniversării a 60 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, Editura politică, București, 1981, pag. 32.

Strategii în aprovizionare

● Există un consens quasi-unanim în rîndul specialiștilor în aprovizionare din cadrul diverselor întreprinderi franceze în a aprecia că principala trăsătură a acestei activități economice o reprezintă necesitatea de a gândi în „termeni de risc” — constată François Roche într-un comentariu pe marginea lucrărilor unei întruniri profesionale a responsabililor cu aprovizionarea, publicat în numărul din 26 mai al revistei L'USINE NOUVELLE. Elementele de risc, se arată în continuare, vizează cîteva segmente ale aprovizionării cum ar fi gestiunea stocurilor, nivelul de calitate al produselor livrate, calitatea comunicării între furnizor și

beneficiar. Pentru a preîntîmpina deficiențele ce pot surveni în fluxul de aprovizionare și a diminua riscurile, în practica specialiștilor din întreprinderile franceze s-a conturat o strategie ale cărei repere constau, potrivit celor relatate de F.R., în: diversificarea surselor de aprovizionare astfel încît să se evite poziția de monopol a unui anumit furnizor; aprecierea costului global al aprovizionării și nu numai din perspectiva costului propriu-zis al produsului; realizarea unei bune colaborări și cunoașteri sub aspect tehnico-economic între furnizor și beneficiar.

Licențe tehnologice

● Propunîndu-și să răspundă întrebării: care ar putea fi cea

mai eficientă strategie industrială pe care o poate adopta în domeniul componentelor electronice, o întreprindere, societate, trust, etc cu resurse modeste?, Bernard Haudeville formulează în articolul „Les stratégies américaines et japonaises dans le domaine des composants électroniques” publicat în revista „PROBLEMES ECONOMIQUES” (nr. 1827) o serie de concluzii. Cea mai importantă este aceea a promovării unei politici selective de dotare tehnologică care ar consta în a acorda întîietate achiziționării de licențe. Această opțiune ar fi justificată de cîteva factori. Pe de o parte, puternicul monopol al producătorilor americani și japonezi ar condamna încercările unor întreprinderi mai

FIȘE

mici la a redescoperi ceea ce a fost deja inventat. Pe de altă parte, firmele angajate în industria de înaltă tehnologie se comportă tot mai mult ca gestionare ale unui portofoliu de invenții pe care nu le pot aplica decît în parte datorită costurilor ridicate ale implementării; în aceste condiții achiziționarea unei licențe, susține B.H., poate fi o soluție eficientă deoarece nivelul concurențial este practic nul, cumpărătorul dobîndind și dreptul de a perfecționa în continuare invenția achiziționată.

APRECIATĂ drept o „prioritate a priorităților”, dezvoltarea intensivă și modernizarea agriculturii reprezintă o orientare principală a actualului cincinal — alături de asigurarea bazei de materii prime și energie —, orientare de care depinde evoluția industriei, a întregii economii naționale și ridicarea bunăstării întregii națiuni. Subordonată acestui scop, cercetarea economică este chemată să aprofundeze studiul diverselor laturi ale relațiilor economice din agricultură, în vederea cunoașterii mai temeinice a mecanismului de acțiune a legii economice, pentru utilizarea conștientă a her în activitatea practică de conducere a proceselor de producție din agricultură. În acest cadru se înscrie lucrarea „Renta funciară diferențială și politica agrară în România” (*), apărută în *Ediția Politică*, rod al cercetărilor desfășurate de Gheorghe Tănăsescu și Gheorghe Peter, autori cunoscuți pentru contribuția lor la aprofundarea procesului de cunoaștere a diverselor aspecte ale dezvoltării agriculturii noastre.

Studierea și utilizarea legii rentei funciare diferențiale în socialism au un rol esențial în activitatea de organizare științifică a agriculturii, în procesul de intensificare a ei. Făcând un mare efort de investigare a datelor noi și revela-toare, dar și operind o binevenită selecție a acestora, autorii nu numai că oferă un bogat material de reflecție, bine sistematizat și în același timp clar și argumentat, ci relevă cititorului și modul de gândire care a stat la baza elaborării acestui material, în lumina orientărilor celor mai noi desprinse din documentele de partid.

Principalele aspecte ale acțiunii legii rentei funciare diferențiale în socialism, cum sint: crearea venitului net în agricultură, transformarea lui în rentă diferențială, pirghiile pentru repartizarea venitului net în agricultură ș.a., au constituit obiect al unor am-

ple dezbateri și studii atît în țara noastră cît și în celelalte state socialiste. Nu de puține ori opiniile exprimate asupra uneia ori alteia din problemele rentei funciare în socialism au fost extrem de controver-sate, așa încît numeroasele elemente de natură pricipial-teoretică, cît și deopotrivă practică, suscită încă discuții, implicînd noi abordări și de-terminări în condițiile specifi-ce ale agriculturii noastre — fapt ce ne determină a subli-nia deosebita utilitate a lucrării recent apărute.

Cartea la care ne referim răspunde cerințelor etapei ac-

practicii economice în dome-niul economiei agrare. Au-torii demonstrează cu date concrete mecanismul de acți-une a legii rentei diferențiale în agricultura noastră, relie-find implicațiile sale economi-ce și sociale deosebit de semnificative. Din întreaga investigație întreprinsă de autori se desprinde faptul că cercetarea și stăpînirea diverselor aspecte legate de renta funciară dif-ferențială în agricultura socia-listă prezintă utilitate pentru practica economică sub diverse aspecte cum sint: zonarea rațională a producției agricole, profilarea și specializarea uni-

ales la maximizarea produc-ției, a plusprodusului agricol și a rentei diferențiale prin op-timizarea amplasării culturilor. Calculele efectuate privind variantele de optimizare a structurii culturilor reliefează că prin modificarea structurii suprafețelor cultivate în uni-tățile agricole poate avea loc o însemnată creștere a efici-enței cheltuirii resurselor, re-flectată într-o substanțială sporire a producției și a veni-tului net obținut.

În același timp, ca urmare a profunzimii cercetării întreprinse de autori sint oferite idei interesante cu privire la cunoașterea efectelor rentei funciare asupra cos-tului produselor agricole și a acumulărilor, a contribuției la întărirea autogestunii și auto-finanțării în agricultură, la înfăptuirea în practică a prin-cipiilor repartizării după muncă. Cercetarea categoriilor econo-mice legate de renta funciară diferențială vădește o impor-tanță deosebită în activitatea de imbinare a intereselor ge-nerale ale societății cu cele colective și personale, repre-zentînd un element util pen-tru soluționarea diverselor aspecte economice ale dezvoltă-rii agriculturii noastre în ve-derea realizării cerințelor ce decurg din sarcina înfăptuirii noii revoluții agrare preconizate de partid în actualul cin-cinal.

Actualitatea temei abordate, valoarea științifică și aplica-bilitatea soluțiilor oferite, con-tribuția adusă la cercetarea și cunoașterea relațiilor de rentă diferențială în socialism reco-mandă lucrarea în discuție ca pe o realizare originală meri-torie, deosebit de utilă specia-liștilor și cercetătorilor. Volu-mul constituie totodată un pri-lej de amplificare a dialogului și confruntării de opinii între specialiștii din producție și cei din cercetare pentru găsi-rea și aplicarea a noi soluții menite să contribuie la dez-voltarea substanțială a agri-culturii noastre, la sporirea contribuției sale la produce-rea venitului național și im-plicit la sporirea bunăstării populației.

lector dr. Vasile ZAHARIA
Cluj-Napoca

Contribuții la analiza rentei funciare diferențiale

tuale, aducînd o contribuție importantă la cercetarea com-plexelor probleme interdepen-dente ale rentei diferențiale în socialism, exprimînd opinii rigurose fundamentate referi-toare la cunoașterea condiții-lor producerii rentei, sfera de extindere a sa în cadrul celor două forme ale proprietății socialiste în agricultură, for-marea valorii sociale și a celei individuale, raportul dintre valoarea și prețul produselor agricole, calcularea costului de producție în agricultură și a venitului net, evidențierea cantitativă a rentei diferențiale și a formelor ei, proporția și pirghiile economice prin care statul preia o parte din venitul net suplimentar creat în unitățile agricole ș.a.

Frin amplitudinea proble-maticii abordate, lucrarea nu constituie numai un aprofun-dat studiu al unor concepte de natură teoretică, ci răspunde deopotrivă unor cerințe ale

tăților, planificarea producției, concentrarea producției, stabi-lirea unor prețuri fundamen-tate economice pentru produ-sele agricole și pe această bază perfecționarea schimbu-lui de activități dintre sat și oraș, fundamentarea judicioasă a tarifelor pentru plata lu-crărilor agricole efectuate de stațiunile de mecanizarea a-griculturii, stabilirea cît mai judicioasă a mărimii impozi-tului agricol și a altor forme de prelevări la buget din veni-tul net creat în agricultură.

Unul din meritele lucrării constă după părerea noastră, în concluziile și ideile cu apli-cabilitate practică ce se des-prind din cercetarea proble-melor rentei funciare în agri-cultura socialistă. Ele se referă pe de o parte, la perfecționarea metodelor de cuantificare a rentei diferențiale, iar pe de altă parte la accelera-rea procesului de intensificare a producției agricole, și mai

* Gheorghe Tănăsescu, Gheor-ghe Peter, „Renta funciară dife-rențială și politica agrară în Ro-mânia”, Edit. Politică, București 1962.

Criza economiei mondiale în oglinda Raportului anual 1983 al B.R.I. (I)

ECONOMIA capitalistă continuă să fie confruntată cu fenomenele impletite ale crizei economice și monetare, ale căror efecte negative se resimt în toate țările.

O analiză mai amănunțită a principalelor manifestări persistente ale crizei, respectiv șomajul, dobinzile ridicate, instabilitatea cursurilor de schimb, evoluțiile negative ale comerțului mondial, sporirea datoriei externe, inflația arată că măsurile parțiale, într-un domeniu sau altul, într-o țară sau alta, nu pot fi suficiente. De asemenea, reiese clar că mecanismele pieței nu pot aduce echilibrul și stabilitatea fără să fie dirijate. Se simte nevoia unor măsuri globale, complexe și corespunzătoare interdependenței economiilor lumii, adoptate pe baza unor tratative între toate țările și care să ducă la o redresare economică simultană în întreaga lume. O prezentare pe scurt a evoluțiilor în anul 1982-1983 (primul trimestru) și unele prognoze privind principalele fenomene enunțate, pe baza elementelor oferite de recent publicatul raport anual al Băncii Reglementelor Internaționale¹⁾ din Basel, justifică afirmația de mai sus.

Șomajul la cote ridicate

ÎN CURSUL anului 1982, în țările capitaliste dezvoltate industrial s-a înregistrat o puternică creștere a numărului șomerilor. În majoritatea acestor țări, procentul șomajului a atins niveluri fără precedent din 1945. Dacă anul 1980 a fost considerat un an cu șomaj foarte ridicat — conform criteriilor de după război — numărul celor fără de lucru a crescut de atunci cu mai mult de 50%, astfel că îngrijorările sînt justificate, cu atît mai mult cu cît procentul șomerilor este mai mare în rîndul tinerilor. Încercările de a explica creșterea excesivă a șomajului prin afirmația că a crescut mult populația activă în anii 1980—1982 nu corespund realităților. Așa cum subliniază raportul anual al B.R.I. din Basel, „se poate considera în mod rezonabil, drept cauză directă a acestui nou salt înainte al șomajului slaba activitate economică din cursul ultimilor trei ani și în mod deosebit, căderea brutală a producției anul trecut²⁾”. În procente față de populația activă, evoluția mediei anuale a șomajului în țările „grupului celor zece” plus Elveția este prezentată în tabelul de mai jos.

Evoluția șomajului
(media anuală din populația activă, în %)

Țări	1974	1976	1978	1979	1980	1981	1982	1983 (martie)
S.U.A.	5,6	7,7	6,1	5,9	7,2	7,6	9,7	10,3
Canada	5,3	7,1	8,4	7,5	7,5	7,6	10,8	12,6
Japonia	1,4	2,0	2,2	2,1	2,0	2,2	2,4	2,6
R.F. Germania	2,7	4,6	4,4	3,8	3,9	5,6	7,7	9,3
Franta	2,3	4,3	5,3	6,0	6,4	7,8	8,8	8,8
Anglia	2,6	5,2	5,5	5,1	6,5	10,2	12,0	13,0
Italia	5,4	6,7	7,2	7,7	7,6	8,4	9,1	9,8 *)
Olanda	3,3	5,5	5,1	5,1	5,9	9,0	12,3	16,3 **)
Suedia	2,0	1,6	2,2	2,1	2,0	2,5	3,1	3,6
Belgia	2,6	5,7	7,0	7,2	7,9	9,4	11,0	12,2 *)
Elveția	0,0	0,7	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,8

*) Cifre nedesezonalizate

**) Statistică nouă, de la 1.1.1983

Sursa : B.R.I.

Dacă teza contribuției primordiale a factorului demografic la creșterea numărului șomerilor nu se poate accepta, cu atît mai puțin își găsește fundamentare teoria avansată de unii economiști că datorită „salariilor excesive”, îndeosebi în țările Europei de vest s-a forțat înlocuirea mîinii de lucru scumpe cu mașini automate. Un alt factor invocat pentru explicarea șomajului este creșterea productivității muncii. În realitate se

constată că productivitatea crește într-un ritm tot mai mic, inclusiv în Japonia unde salariile reale sînt destul de „suple”. Ceea ce reprezintă însă factorul esențial al agravării șomajului este reducerea continuă și generală a investițiilor încă din 1973. Deși unii economiști afirmă că această situație s-ar datorita, așa cum spuneam, „salariilor excesive”, se poate susține că factorii principali au fost încetinirea creșterii economice și „dobinzile anormal de ridicate”.

O contribuție la slăbirea investițiilor în producție a avut și instabilitatea mare a cursurilor valutare și posibilitatea obținerii de beneficii mari, în termen scurt, prin speculații pe piețele monetare. Există pericolul, în țările industrializate — spune raportul B.R.I. — de „a se cădea în capcana creșterii slabe”, care duce la o majorare a numărului șomerilor structurali.

Așa cum se vede din tabelul alăturat, creșterea șomajului este generală și cei mai mulți analiști apreciază pentru anul 1983 că perspectivele sînt sumbre. După cum scria revista „Newsweek” în iunie 1983, „nimeni nu crede că actuala redresare va fi suficient de viguroasă pentru a provoca o reducere semnificativă a șomajului în următorii doi-trei ani”. Corespondentul ziarului „Financial Times” comunica din Amsterdam la 9 martie 1983 că la cei 744 500 șomeri din Olanda din ianuarie 1983 se vor mai adăuga sigur încă 100 000 în cursul acestui an. Experți mai pesimiști prevăd că numărul șomerilor va continua să crească în această țară pînă în 1986, ajungînd la 1 milion.

În Japonia șomajul a atins cel mai ridicat nivel din ultimii 30 de ani, respectiv 1 620 000 de persoane la 1 ianuarie 1983. Raportul centrului Henley pentru prevederea evoluției economiei subliniază că și în Anglia „șomajul va continua să crească puternic”, datorită creșterii economice reduse (1,7% în 1983, 2,7% în 1984 și 1% în 1986).

Dobinzile înalte — factor de agravare a manifestărilor crizei

EXISTĂ o unanimitate în a se aprecia că dobinzile ridicate practicate în S.U.A. au avut și au o influență negativă asupra economiei mondiale contribuind substanțial la adîncirea tuturor fenomenelor crizei economice și monetare.

Referindu-se în general la dobinzile nominale, raportul B.R.I. subliniază că „ele s-au menținut la un nivel foarte ridicat pe o durată greu de suportat”. Dacă în toamna anului 1981 în S.U.A. s-a manifestat o tendință de scădere a dobînzilor, care în prima jumătate a anului atinseseră 18-20%, ele au reînceput să crească în trimestrul I-al anului 1982 apropiindu-se de nivelul primului semestru 1981. Dobinzile s-au menținut excesiv de ridicate (16-17%) pînă la mijlocul anului 1982. Descrerea înregistrată în al doilea semestru, de aproximativ 4-5 puncte, a lăsat totuși un nivel de dobînzii „anormal de ridicat, în majoritatea țărilor, pentru o perioadă de recesiune”. Aceasta cu atît mai mult cu cît dobînzile la creditele pe termen lung au întîrziat să se reducă. Trebuie evidențiat că nivelul foarte ridicat al dobînzilor pe termen lung este cu atît mai nejustificat cu cît dobînzile reale (dobînda nominală minus procentul de inflație) în S.U.A. depășesc 7%, în timp ce se consideră că normal el ar trebui să se situeze între 3 și 4%.

Pentru a avea o imagine completă asupra nivelului ridicat al dobînzilor este necesar să se aibă în vedere că dobînzile nominale pe termen scurt de pe piețele monetare se aplică între bănci și debitori de prim ordin. Pentru ceilalți solicitanți de credite se aplică o diversitate de tipuri de „prime de risc” care se adaugă la dobînda pieței. Acestea sînt cu atît mai mari cu cît termenul este mai lung și solicitantul prezintă mai puține garanții. Deși aceste prime s-au mai redus în ultima perioadă,

¹⁾ Banque des Règlements Internationaux, 53 -ème Rapport annuel, 1 Avril 1982 — 31 Mars 1983. Bâle, 13 juin 1983.

ele depășesc încă cu 1,5 puncte nivelul lor din 1978. Incidența lor asupra investițiilor nu se mai cere comentată.

Nivelul ridicat al dobânzilor în S.U.A. s-a repercutat puternic asupra piețelor financiare internaționale. Pe aceste piețe dobânzile au început să crească din 1977. Fluctuațiile mari ale dobânzilor au determinat o trecere aproape integrală la formula creditelor cu dobândă variabilă (Roll-over). Creditele acordate pe mai mult de șase luni se reînnoiesc din 3 în 3 sau din 6 în 6 luni când se recalculează dobînda în funcție de dobînda interbancară oferită pe piața monetară a Londrei (LIBOR, — inițialele denumirii engleze), la care se adaugă o primă (spread) convenită inițial. Aceasta variază între 0,5 și 2%, în funcție de debitori, de durata creditului și de nivelul lichidităților pe piață. Această evoluție a mărit vulnerabilitatea țărilor debitoare.

Creșterea vertiginoasă a dobânzilor începînd din 1979, nivelurile extrem de ridicate la care s-a ajuns, cu toate variațiile periodice înregistrate, au determinat o majorare, tot mai greu de suportat, a costului serviciului datoriei externe. Totalul dobânzilor nete pe care le-au avut de plătit în 1982 țările în curs de dezvoltare nemembre ale O.P.E.C. a atins cifra de 43,5 miliarde dolari, față de 11 miliarde în 1978, ceea ce evident că le-a răpit posibilitatea de a accelera programele de dezvoltare și de stabilizare a economiilor lor. Ele au reușit, cu toate condițiile nefavorabile, să-și reducă simțitor deficitele balanțelor comerciale, dar roadele le-au cules băncile creditoare. Raportul dintre dobânzile nete și export pentru ansamblul țărilor nemembre ale O.P.E.C. a ajuns în 1982 la 23%. Pentru trei țări mari debitoare (Brazilia, Mexic și Argentina), dobânzile au ajuns în 1982 să reprezinte 51,5% din valoarea exporturilor lor.

Un alt factor negativ al politicii dobânzilor ridicate a fost supraevaluarea dolarului pe piețele monetare. Aceasta a determinat o majorare anormală a dobânzilor și în celelalte țări industrializate pentru a se împiedica o scădere masivă a cursului monedei lor și exodul fondurilor ce se transferau la băncile americane, unde primeau dobânzi mai mari.

Manifestările crizei monetare în domeniul cursurilor de schimb au desigur și alte cauze, care se împletesc între ele și determină instabilitatea piețelor valutare.

Evoluția cursurilor de schimb

În martie 1983 s-au împlinit zece ani de cînd a fost generalizat regimul cursurilor flotante. Speranțele exprimate atunci, că se vor mări limitele de manevră pentru politici monetare independente, contribuind astfel la păstrarea schimbului liber de bunuri și servicii s-au dovedit nejustificate, iar efectele a-desea contrarii.

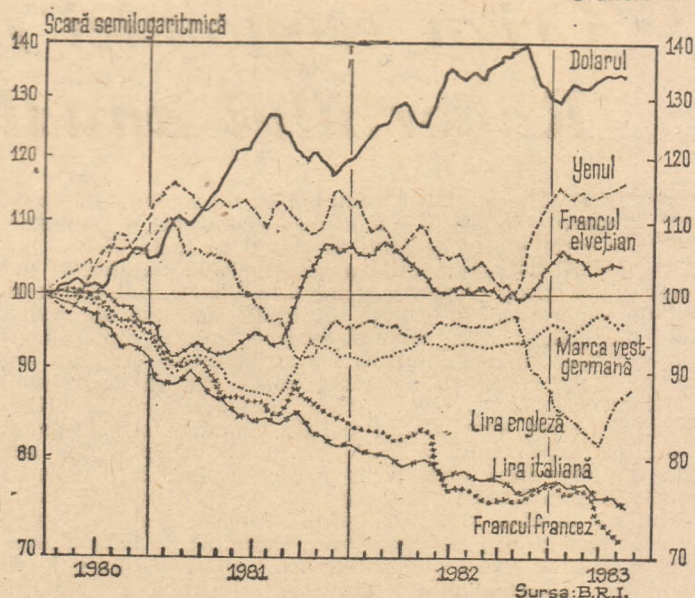
Data fiind importanța cursului de schimb în repartiția resurselor în aproape toate economiile, diferențele mari înregistrate între cursurile reale, complet nejustificate în raport de puterea lor de cumpărare, au avut consecințe economice nefaste. Este cunoscut că o depreciere puternică a cursului de schimb exercită presiuni în sensul creșterii prețurilor interne, în țara în cauză, tinzînd să întărească anticipările inflaționiste.

Frecvența mare și de amploare a modificărilor cursurilor, atît a celor nominale cît și a celor reale (calculate în raport de prețurile relative cu ridicata ale mărfurilor industriale) s-a accentuat din toamna anului 1977. Pînă la finele lui 1978 caracteristica dominantă a fost scăderea dolarului. Între 1978—1980 fluctuațiile continue și instabilitatea excesivă au determinat intervenții masive pe piețele monetare și unele schimbări în politica monetară a S.U.A., cu scopul de a influența fluxurile de fonduri și a ridica cursul dolarului subevaluat. Moneda care totuși s-a depreciat mult față de dolar, în acest timp, a fost yenul japonez — cu circa 38% între 1978 și 1980.

Începînd din semestrul doi 1980, în urma creșterii masive a dobânzilor, numeroase fonduri speculative ca și fonduri în căutarea unui refugiu bine remunerat, s-au îndreptat spre S.U.A. Rezultatul a fost o creștere continuă a cursului dolarului S.U.A., provocînd pierderi mari țărilor importatoare de mărfuri cotate în dolari, în special de petrol. Situația a devenit paradoxală. După cum spunea Jean Marcel Jeanneney, președintele observatorului francez al conjuncturii economice, o țară ale cărei balanțe comerciale și de plăți, sînt puternic deficitare, a cărei monedă este evident supraevaluată, care are un deficit bugetar enorm, ar fi fost de așteptat — după teoria economică clasică — să înregistreze o fugă a fondurilor și o scădere importantă a cursului monedei sale. Cu dolarul se produce însă contrariul^{*)}. Explicația dată este că dolarul, ca monedă de plăți internaționale, este acceptat și ținut în re-

zerve de toate statele și este considerat și principala monedă de refugiu. Dobînzile mari atrag dolarii ce sînt deținuți de străinătate în depozite sau plasamente în titluri de stat, în S.U.A. Astfel, sînt finanțate de străinătate — fără efort pentru S.U.A. — atît deficitele de balanță cît și deficitele bugetare, datorate în mare măsură cheltuielilor de înarmare.

Graficul nr. 1

Revalorizarea dolarului, cu toată scăderea de la finele anului 1982, a atins 14% la începutul lui mai 1983, față de decembrie 1981 (față de cursul din octombrie 1978 creșterea este de 50%).

Pintre celelalte monede yenul a fost cel mai instabil. De la mijlocul lui mai 1982, cu fluctuații permanente în sus și în jos, a scăzut pînă în noiembrie cu 17%, în ciuda nivelului de inflație redus și a excedentului de balanță de plăți curente. Explicația ar fi nivelul scăzut al dobânzii care a determinat o masivă emigrare de fonduri. Sînt însă și păreri că scăderea cursului a fost „dirijată” pentru a mări competitivitatea mărfurilor.

Din noiembrie 1982 pînă în ianuarie 1983, cursul dolarului a scăzut cu 9%, în timp ce yenul s-a întărit cît 22%. Celelalte monede, marca R.F.G., francul elvețian, care au scăzut în prima perioadă s-au redresat în ultimele două luni. Creșterea cursului dolarului a reînceput în februarie, martie 1983. Variațiile cursurilor de schimb efective sînt ilustrate de graficul nr. 1.

Trebuie subliniat că efectele negative provocate comerțului internațional au fost datorate și fluctuațiilor în sus și în jos, de la o zi la alta, ale monedelor folosite în tranzacții. Spre exemplificare arătăm că urcarea cursului dolarului la 7,67 franci francezi în 2 iunie 1983 a fost definită de ziarul „Le Monde” „o veritabilă catastrofă pentru balanța comercială a Franței (o creștere a dolarului cu 10 centime reprezintă 2 miliarde de franci deficit suplimentar, avîndu-se în vedere importurile care se plătesc în dolari).

Instabilitatea piețelor monetare a fost resimțită și în cadrul Sistemului Monetar European (S.M.E.). Țările membre, pentru a reuși să mențină cursul monedelor în limitele de intervenție de $\pm 1,25\%$ (lira italiană $\pm 3\%$) față de cursurile centrale stabilite — au trebuit să recurgă la trei modificări ale cursurilor centrale, de la începutul lui 1982.

Efectele nefaste ale instabilităților cursurilor sînt aproape unanim recunoscute. Economia mondială are nevoie de cursuri de schimb stabile, care să contribuie la dezvoltarea comerțului internațional. Perspectivele imediate nu arată vreo schimbare de atitudine. Este posibil să se ajungă la unele înțelegeri de intervenții pe piețele monetare pentru limitarea unor fluctuații foarte mari. Instabilitatea se va menține însă atîta timp cît nu se va extinde o convergență în politicile monetare și nu se va ajunge la crearea unui nou sistem monetar internațional, bazat pe un regim de cursuri fixe, un etalon marfă (sau chiar multimarfă), dobânzi rezonabile și o cooperare monetară în folosul tuturor țărilor.

Dorel OPRESCU

*) Interviu acordat revistei „Investor” și publicat la 6 iunie 1983

R.P. POLONĂ

PROGRAMELE STABILIZĂRII ECONOMICE

ANUL trecut și în prima jumătate a acestui an scena politicii social-economice din Polonia a fost dominată de elaborarea, aplicarea și perfecționarea complexului de măsuri și instrumente menite să scoată țara din situația de criză în care se afla, să restabilească echilibrul intern și extern al economiei naționale, să asigure utilizarea rațională, eficientă a întregului potențial material, financiar și uman. Este vorba — după cum se subliniază frecvent în presa poloneză — despre o acțiune profundă, de anvergură, care vizează în mod corelat toate ramurile și domeniile de activitate, acțiune ale cărei efecte pozitive se fac și se vor face simțite în mod treptat, în cursul actualului deceniu.

Deja în 1982, în special în semestrul II al anului, s-au conturat o serie de rezultate favorabile, exprimate, înainte de toate, în frînarea tendințelor negative, care s-au manifestat anterior. În unele ramuri industriale — extracția cărbunelui, producția de energie electrică, metalurgia neferoasă, într-o serie de subramuri ale construcțiilor de mașini, în industria sticlei și a ceramicii, în cea a hirtiei, a confecțiilor, a zahărului, precum și în poligrafie — s-au înregistrat nivele ale producției superioare celor din 1981. Această evoluție este confirmată de datele publicate asupra producției industriale pe sem. I a.c. care evidențiază — între altele — creșteri la extracția de cărbune și la producția de energie electrică, comparativ cu perioada corespunzătoare din 1982. De asemenea, s-a reușit să se echilibreze balanța comercială externă, ea încheindu-se anul trecut cu un sold activ, în special în schimburile cu țările nesocialiste (un excedent de 124,7 mlrd. zlotți).

Anul 1982 a fost primul an de aplicare a reformei economice, bazată — la nivelul întreprinderii — pe trei principii: autonomie, autoconducere și autofinanțare; se apreciază că promovarea mecanismelor economice și a reformei prețurilor a conferit un caracter mai real gestiunii economice și a condus la îmbunătățirea situației financiare a întreprinderilor. Totodată, — după cum s-a relevat în cursul unor dezbateri recente — aplicarea reformei a evidențiat necesitatea introducerii unor modificări de sistem, care să determine intensificarea acțiunii mecanismului economic, o mai bună corelare a intereselor întreprinderii cu cele ale societății în ansamblu (în domeniul finanțării întreprinderilor, al concordanței dintre structura producției și cerințele sociale, al stabilirii prețurilor la produse ș.a.), reducerea presiunilor inflaționiste. O serie de modificări (vizînd întărirea controlului statului asupra fixării prețurilor, intensificarea rolului stimulatîv al acestora și al impozitului asupra beneficiilor, etc.) au fost deja introduse la începutul acestui an; altele — urmîrind stimularea creșterii producției și îmbunătățirea eficienței activității economice, sporirea interesului întreprinderilor față de extinderea exporturilor, dezvoltarea sistemului de comenzi guvernamentale ș.a.m.d. — se află în curs

de elaborare și vor fi puse în aplicare de la 1 ianuarie 1984.

Un instrument important al strategiei social-economice a R. P. Polone în viitorul apropiat îl constituie planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1983—1985, aprobat recent de către Seim (inclusiv două programe adiacente: de combatere a inflației și de economisire). Prevederile planului — orientate mai mult după posibilități decît după nevoi — țin seama, după cum se menționează în hotărîrea respectivă, de principalele condiționări care decurg din actuala situație internă a Poloniei și din situația internațională. Obiectivele fundamentale ale politicii social-economice pe perioada 1983—1985 constau în: asigurarea populației cu alimente, paralel cu reducerea dependenței de importul de produse alimentare (în primul rînd de cereale); satisfacerea cît mai deplină cu putință a nevoilor de locuințe; îmbunătățirea aprovizionării populației cu bunuri de larg consum; protejarea categoriilor sociale cu cele mai scăzute venituri împotriva consecințelor crizei. Obiectivele menționate urmează a fi realizate în condițiile restabilirii concomitente a echilibrului economic general al țării.

Potrivit estimărilor, în perioada examinată venitul național va putea crește cu 10—12% (rămînînd însă inferior nivelului atins în 1978), livrările de mărfuri de larg consum și servicii (în prețuri constante) — cu 24%, creșterea anuală a prețurilor ar urma să fie redusă la 11—13%, va fi asigurată lărgirea considerabilă a exporturilor ș.a.m.d. Obținerea rezultatelor amintite este condiționată de sporirea eficienței economice, reflectată în reducerea — în medie anuală pe o unitate de produs în industrie — a consumului de materiale cu 1,9—2,2% și a consumului de energie cu 2,5—3,0%, precum și în ridicarea productivității muncii în sfera producției materiale cu 4,1% pe an (în industrie — cu 6,4% pe an). Sporirea eficienței va fi asigurată, de asemenea, prin realizarea unor transformări structurale în întreaga economie; în cadrul industriei, de exemplu, aceasta se va exprima prin dezvoltarea prioritară a unor ramuri cum sînt construcțiile de mașini electrice, industria chimică și cea a hirtiei și lemnului.

Ca parte integrantă a planului trienal, programul de economisire (aprobat în aprilie a.c.) urmărește lichidarea fenomenelor de risipă în toate sectoarele economice, exploatarea rațională a capacităților de producție, gospodărirea judicioasă a resurselor de materii prime, materiale și energie, a resurselor umane, eliminarea diverselor pierderi. El se etalează pe două părți, și anume: acțiuni imediate de economisire, care nu necesită investiții, și campanii de lungă durată, legate de modernizarea economiei. În ansamblu, se prevede reducerea — în 1985 față de 1982 — a consumului de materiale în formarea producției industriale cu circa 6%, sporirea — pe calea realizării de economii — cu mai mult de 10% a venitului național (produs de

un lucrător ocupat în economia națională).

În sfîrșit, un al treilea instrument cheie al strategiei economice, de astă dată pe un termen mai lung, îl constituie Programul de dezvoltare a agriculturii și complexului alimentar pînă în anul 1990. Axat pe problema social-economică considerată a fi cea mai arzătoare, programul prevede obținerea — la sfîrșitul anilor '80 — a unui nivel al producției agricole de natură să asigure aprovizionarea cu alimente a populației și un sold activ în schimburile comerciale externe cu produse agricole. În acest scop se va extinde și consolida baza tehnico-materială a agriculturii, prin dezvoltarea prioritară a ramurilor industriale furnizoare de tractoare (mărirea producției acestora de la 55 mii de unități în 1982 la 64 mii în 1985 și la 100 mii în 1990) și de diverse mașini agricole, prin sporirea livrărilor de îngrășăminte chimice (de la circa 180 kg/ha în 1982 la 205 kg/ha în 1985 și la 230 kg/ha în 1990), de insecticide și erbicide, intensificarea acțiunilor de protejare a solului etc. Concomitent, se va acorda o atenție susținută dezvoltării capacităților de prelucrare a produselor agroalimentare, modernizării industriei alimentare (care va primi în 1985 cu peste 60% mai multe utilaje și instalații decît în 1980, fabricate în proporție de nouăzecimi de industria autohtonă), extinderii micii industrii cu profil alimentar, perfecționării mecanismelor de plată și a structurilor organizatorice ale comerțului cu produse alimentare, specializării agriculturii și a întregului complex alimentar pentru export ș.a.m.d.

Printre direcțiile de bază ale comerțului exterior al Poloniei în următorii ani figurează în primul rînd dezvoltarea schimburilor comerciale și a colaborării cu țările socialiste. În acest context colaborarea și cooperarea româno-polonă cunoscută și extindere și adîncire continuă în domeniul de larg interes reciproc, în spiritul orientărilor convenite cu prilejul convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Wojciech Jaruzelski, prim secretar al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Polone. Recent, la cea de a XVI-a sesiune a Comisiei guvernamentale româno-polone de colaborare economică și tehnico-științifică au fost convenite măsuri privind dezvoltarea conlucrării în industria minieră, petrolieră și în metalurgia neferoasă, adîncirea cooperării în producția de mașini și utilaje pentru industriile electronică, electrotehnică, siderurgică, chimică, construcția de mașini agricole, de autovehicule ș.a. Aceste acțiuni, ca și cele vizînd lărgirea și diversificarea schimburilor comerciale bilaterale pe anul 1983 și în perspectivă, sînt menite să conducă la ridicarea pe trepte superioare a colaborării dintre cele două țări și poboare, în interesul construcției socialiste în România și Polonia, al cauzei generale a socialismului.

N. POPOV

PIAȚA INTERNAȚIONALĂ A ÎNCĂLȚĂMINTELOR

PRINCIPALUL domeniu de utilizare a pieilor îl reprezintă industria încălțămintei. Aproximativ 80% din producția de piei grele este destinată fabricării de tălpi pentru încălțămintă, iar circa 65% din producția de piei ușoare este utilizată la fabricarea de fețe și căptușeli pentru încălțămintă.

Porțiadă de la această situație, rezultă că evoluția pieilor încălțămintei este influențată, pe lângă cererea populației ca element determinant, și de disponibilitățile de piei și concurența înlocuitorilor pieilor naturale.

Semnificativ pentru influența exercitată de disponibilitățile de piei constituie situația creată în ultimii ani pe piața pieilor și a încălțămintei. Reducerea sacrificărilor, de animale și, implicit, a producției de piei s-a repercutat și asupra producției de încălțămintă care în ultimii ani a înregistrat un regres pe plan mondial, situându-se la circa 8 miliarde perechi (din care 5 miliarde încălțămintă din piele, din care 15% se produc în Europa de Vest, 24% în țările socialiste, 36% în Asia, 6% în America de Nord etc.).

O serie de studii efectuate în diferite țări ale lumii relevă faptul că limita superioară a consumului de încălță-

minte din piele se situează actualmente în jurul unui nivel de 2,5—2,7 perechi locuitorului. Situația consumului de încălțămintă cu fețe din piele al țărilor dezvoltate din punct de vedere economic în apropierea acestei limite de saturare conduce la concluzia că tendința prezentă de stagnare a consumului de încălțămintă cu fețe din piele în aceste țări este o tendință de durată. Criza economică a afectat, ca și în cazul altor bunuri de consum, industria încălțămintei din toate țările lumii. În ultimii doi ani se înregistrează o reducere sau stagnare a cererii de import în majoritatea țărilor mari importatoare. Totodată, înrăutățirea situației economice din țările capitaliste dezvoltate face ca acestea să recurgă la măsuri protecționiste suplimentare care afectează și țările exportatoare de încălțămintă, în primul rând țările în curs de dezvoltare și țările socialiste.

Valoarea exportului mondial de încălțămintă se ridică la circa 10 miliarde dolari, din care circa 70% aparține țărilor capitaliste dezvoltate. Din rîndul acestora se detașează net Italia — primul exportator mondial (40% din exporturile țărilor nesocialiste), urmată de Spania (10%), Franța (7%),

R. F. Germania (5%).

Valoarea exportului de încălțămintă al țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare a crescut în ultimii ani de 12 ori, ponderea lor în exportul mondial fiind de 21%. Dintre ele, printre cei mai mari exportatori de încălțămintă din piele se numără Uruguay, Brazilia și altele. Se constată totodată apariția unor producători ca Filipine, Malaezia, Pakistan, Egipt, Maroc care își dezvoltă rapid exporturile, prezența lor făcându-se simțită pe piețele S.U.A. și multor țări vest-europene. Țările socialiste au o pondere de 10% în exportul mondial, în descreștere în ultimii ani.

Peste trei sferturi din valoarea exporturilor mondiale de încălțămintă este deținută de încălțămintă din piele, care are prețul pe pereche de 1,5—4 ori mai ridicat decât încălțămintă din locuitori.

În privința structurii cererii, în afara orientării permanente spre încălțămintă din piele, se constată tendința principalilor exportatori mondiali de a se orienta către categoriile de încălțămintă sensibile la modă, ca și către cea pentru sport și plimbare, care cunosc o cerere mai mare și care asigură totodată posibilitatea obținerii unor prețuri mai ridicate.

Principalul importator mondial continuă să fie S.U.A. (circa 650 mil.

perechi în 1982 din care 170 mil. perechi încălțămintă din piele), urmate de țările Pieței comune (300 mil. perechi, cu 1/3 din total încălțămintă din piele), U.R.S.S. și țările Orientului Apropiat și țările africane,

ultimele fiind și cele mai departe de limita de saturație a consumului și în același timp cele mai dependente de importuri.

Ioana MAȘU
I.E.M.

Reorientări pe piața fosfaților

PIAȚA internațională a fosfaților cunoaște în prezent restructurări majore, favorabile producătorilor din țările în curs de dezvoltare. Pînă nu demult, această piață fusese dominată de consorțiul american al producătorilor de îngrășămintă fosfatice Phoschem, organizație care, fiind exceptată de la legile americane anti-trust reușise să mențină mai mulți ani de-a rândul prețurile internaționale la un nivel deosebit de ridicat, chiar peste nivelul prețurilor interne din S.U.A. Recent însă, supraestimările firmei în legătură cu capacitatea de absorbție a pieței la prețuri ridicate, au făcut ca Phoschem să piardă teren în fața concurenței din ce în ce mai serioase din partea producătorilor din țările în curs de dezvoltare. La această situație contribuie și poziția favorizată de care se bucură Marocul și Tunisia pe piața C.E.E.

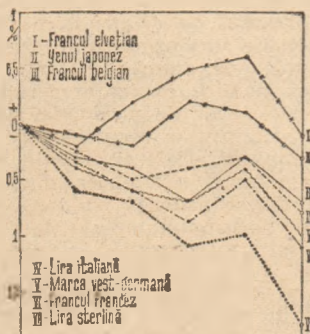
Dacă pînă nu demult, cu excepția Iordaniei, puține țări din lumea a treia dispuneau de tehnologia producerii de îngrășămintă fosfatice,

în prezent tot mai mulți producători din aceste țări se orientează cu precădere către obținerea de îngrășămintă, renunșând la rolul de simpli exportatori de rocă fosfatică. Astfel, în Maroc se află în construcție opt fabrici care vor produce la mijlocul deceniului fosfat de amoniu. Principalele piețe de desfacere pentru țări ca Maroc, Iordania și Tunisia se anunță a fi în viitor India, Pakistan și R. P. Chineză, date fiind atît prețurile competitive cît și distanțele reduse care le separă și adaptarea rapidă a condițiilor de desfacere pe aceste piețe. Astfel, Tunisia a preluat deja unele piețe controlate pînă acum de producătorii americani, iar Iordania — pe baza împrumuturilor primite de la Corporația financiară internațională și-a consolidat pozițiile în India. În sfîrșit un alt element nou îl constituie formarea unei societăți mixte de către India și Senegal, pentru construirea unei fabrici de prelucrare a fosfaților în Senegal, ca perspective de desfacere pe piețele africane.

EVOLUȚII MONETARE

INTERVALUL 11—15 IULIE 83 a fost, din nou, caracterizat printr-o evoluție ascendentă a cursului dolarului S.U.A. față de restul valurilor occidentale. Menținerea amănunțit de creștere a dobânzilor la depozitele în dolari alimentată și de zvonurile privind o posibilă creștere a taxei oficiale a scontului), precum și publicarea cifrelor privind creșterea producției industriale în S.U.A. în luna iunie a.c. cu 1,1% (date ajustate), ceea ce reprezintă o creștere de 5,2% față de situația din luna iunie 1982, alături și de unele prognozi privind posibila creștere economică în trim. III/83 peste cifrele avansate emise de Administrația S.U.A. au fost factorii care au contribuit la menținerea unui trend de depreciere a cursului dolarului pe piețele valutare.

Lira sterlină a înregistrat deprecierea cea mai accentuată în relația cu dolarul, respectiv 1,8% (1,5175 dolar/1 liră pe 15 iulie față de 1,5450 dolar/1 liră cursul de referință din 8 iulie), perspectivele economice, mai puțin optimiste decât prognozele inițiale, jucind un rol important în această mișcare. Creșterea cu numai 0,1% a producției industriale brut în trim. I 83 (date revizuite), după o creștere de 0,9% în trim. IV 82 a afectat corespunzător cursul francului francez pe piețele de schimb, care înregistrează o depreciere în sfîrșitul perioadei prezentate de circa 1,2% (726 franci/dolar pe 15 iulie, comparativ cu nivelul de referință de 737,35 franci/dolar). Deși investirea în industria prelucrătoare se vor reduce în termenii reali în acest an cu numai 1% (comparativ cu o reducere de 6,5% în 1982), marca vest-germană a înregistrat pe ansamblul intervalului analizat o depreciere de circa 1% respectiv cota la 2,60 mărci/dolar pe 15 iulie, față de 2,5750 mărci/dolar cursul de referință.

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în intervalul 11—15 VII; bază: 8 VII 1983

Lira italiană și francul belgian s-au situat la încheierea din 15 iulie cu 0,8% sub cotația din 8 iulie, respectiv la 1537 lire/1 dolar față de (1535 lire/1 dolar) și 52 franci/1 dolar (comparativ cu nivelul de 51,62 franci/1 dolar).

Yenul japonez, care a beneficiat de unele prognoze privind creșterea surplusului comercial în acest an financiar și în următorul, precum și a celui a contului curent (care ar putea atinge cifra de 19,5 miliarde dolari), ca de altfel și de un procent al creșterii economice de 3,5% în anul fiscal 1983 (care se va termina în martie 1984), față de o creștere de 3,3% în anul fiscal 1982, a înregistrat pe ansamblul acestei săptămîni o depreciere de numai 0,3%. Francul elvețian a evoluat în jurul cotației de 2,12 franci/1 dolar, situându-se la finele intervalului prezentat în ușoară depreciere față de dolar.

Dobînzile la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni au înregistrat creșteri (se dau nivelele din 15 iulie, comparativ cu cele din 8 iulie la eur-dollar (10,625% și 10,5%), eurolira sterlină (10,375% și 10,25%) și eurofrancul elvețian (5,0625% și 5%), în timp ce la euromarca vest-germană s-au situat în jurul nivelului de 5,925%.

Prețul metalului galben la Londra a fluctuat în jurul nivelului de 425 dolari/uncie, al doilea fixing din ziua de 15 iulie de 422,25 dolari/uncie fiind cu 3,75 dolari/uncie sub cel corespunzător din 8 iulie 1983.

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Zambia: modernizarea structurilor economice

ZAMBIA dispune de un bogat potențial natural, care-i conferă largi perspective de dezvoltare pe termen lung. Resursele sale minerale o plasează pe locul al treilea în Africa, zăcămintele de cupru fiind cea mai importantă resursă din subsolul Zambiei, urmate de cele de plumb, zinc, cobalt, mangan, argint, seleniu, uraniu, precum și cărbune sau minereu de fier de bună calitate. Există, de asemenea, un apreciabil potențial agricol, care să permită extinderea și diversificarea culturilor sau creșterea animalelor.

Deocamdată, structurile economiei zambiene sînt dominate de extracția și prelucrarea cuprului, metal care deține ponderea cea mai mare în producția industriei extractive, a industriei prelucrătoare, constituie majoritatea exporturilor țării și reprezintă principala sursă a veniturilor bugetare. Zambia face însă eforturi deosebite pentru modificarea și modernizarea structurilor sale economice, pentru consolidarea independenței naționale, prin mai buna valorificare a resurselor proprii și eliminarea dependenței de producția de cupru. Acest proces, în care statul are un rol activ, se desfășoară atât în industrie cât și în agricultură în cadrul planurilor naționale de dezvoltare. În prezent, se află în faza finală realizarea planului pe anii 1979—1983, dar există programe speciale de dezvoltare pe termen lung pentru diferite sectoare economice în parte.

În agricultură, guvernul este promotorul unui program pe perioada 1980—1990 avînd drept obiectiv principal autosatisfacerea necesităților alimentare pe plan intern și crearea unui important dis-

ponibil de produse agricole pentru export. În cadrul său sînt realizate o serie de proiecte vizînd dezvoltarea rurală integrată în ansamblu, prin intermediul fermelor mecanizate de stat, al centrelor de reconstrucție rurală și al unităților de producție ale companiei naționale pentru servicii agricole, dar și un cadru amplu de stimulare a producției în sectorul privat. În etapa actuală, are loc înființarea în fiecare provincie a țării a câte 2 ferme de stat, dispunînd fiecare de minimum 20 000 ha.

Concomitent, programul pe termen lung conține proiecte sectoriale pentru dezvoltarea principalelor culturi agricole — de arahide, soia, floarea-soarelui, grâu, orez, porumb, tutun, bumbac, etc. Se vor realiza proiecte guvernamentale de cultură irigată în regiunile Mpongwe, Mbala, Minjini și Chisamba, la care se adaugă o serie de proiecte în sectorul privat.

Eforturi similare de sporire și diversificare a producției au loc și în industria minieră, sector dominat de compania națională Zambia Consolidated Copper Mines, cea mai mare întreprindere din țară (cu aproximativ 60 000 angajați). Rezervele de cupru ale Zambiei au o durată de exploatare de peste 100 ani într-o cadență de producție de 600 000 tone/an, dar concomitent s-a ajuns la sporirea substanțială a producției de cobalt. Zăcămintele de smaralde (mai ales cele din zona Ndola) urmează să constituie o importantă sursă de export, efectuîndu-se totodată prospecțiuni pentru diamante. Există posibilități de exploatare a cositorului în zonele Choma și Kaloma și a hidrocarburilor în valea Luangwa.

Relațiile comerciale și de cooperare economică dintre România și Zambia beneficiază de un amplu cadru juridic creat printr-un tratat de prietenie și cooperare, un acord comercial, un acord de cooperare economică și tehnică, precum și o serie de acorduri și acțiuni de cooperare în domeniul cercărilor geologice, în industria minieră (inclusiv exploatarea hidrocarburilor), în industria prelucrătoare, în agricultură, în domeniul schimburilor culturale și științifice. Întreprinderile românești sînt prezente pe piața Zambiei cu importante livrări de utilaj minier, tractoare, produse chimice, materiale de construcții și alte produse. Vizita oficială de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, o efectuează în Republica Zambia va permite, fără îndoială, să se extindă și adîncească cooperarea pe multiple planuri dintre cele două țări.

Republica Democratică Somalia: preocupări pentru valorificarea resurselor naturale

SOMALIA dispune de un bogat potențial de resurse naturale, o mare parte necxploatat încă. În această situație se află mai ales resursele sale minerale, a căror valorificare constituie unul din obiectivele de bază în strategia de dezvoltare a țării. Printre zăcămintele importante, deja descoperite, se numără resurse de minereu de fier, aur, plumb, zinc, cositor ș.a. la care se adaugă resurse de oxid de uraniu estimate la 11 mii tone și oxid de thoriu estimate la 5 mii tone.

Cele mai exploatate resurse naturale sînt pășunile, iar apele din zona de coastă dețin un important potențial piscicol.

În prezent are loc înfăptuirea planului cincinal 1982—1986 care își propune investiții totale de peste 2 miliarde dolari (la care se adaugă investițiile pentru barajul Bardhere), repartizate echilibrat în cadrul sectoarelor productive între agricultură și industrie. Pentru modernizarea structurilor economice de ansamblu, producția în sectoarele neagricole urmează să sporească mai rapid (4,7% în medie pe an) față de producția în sectorul agricol (2,3% în medie pe an).

Pentru cultura agricolă și irigații se alocă circa 535 milioane dolari, printre obiectivele urmărite aflîndu-se extinderea suprafe-

țelor în cultură irigată și neirigată, creșterea densității culturilor și implicit a randamentului la hectar, în vederea sporirii autoaprovizionării pentru culturile de bază. Cea mai mare parte din investiții vor fi îndreptate spre proiectele de irigații din valea Shabelle și valea Juba. În plus, barajul Bardhere va avea un potențial de irigații de 230 mii ha începînd din 1988. Pînă în 1990 Somalia urmează să-și satisfacă necesitățile proprii de porumb, trestie de zahăr, orez etc. Pentru dezvoltarea pescuitului se prevăd investiții de circa 50 milioane dolari.

În cadrul industriei cele mai mari eforturi de investiții revin energiei electrice și industriei prelucrătoare. Proiectele electroenergetice de sporire a capacităților instalate în unități mici și de extindere a rețelei energetice constituie priorități în perioada actuală de plan. Proiectelor miniere le sînt alocate circa 20 milioane dolari, urmărind îndeosebi continuarea prospecțiunilor și începerea unor exploatări care să poată constitui materia primă pentru dezvoltarea unei industrii prelucrătoare.

Relațiile dintre România și Somalia se bazează pe legăturile de solidaritate dintre cele două țări și popoare. Întreprinderile românești sînt prezente pe piața Somaliei cu o serie de livrări de mașini și utilaje, cu o serie de produse ale industriei ușoare și sînt preocupate în permanență de realizarea unor acțiuni de cooperare în cele mai diverse domenii de interes prioritar pentru dezvoltarea potențialului economic al celor două țări.

O contribuție hotărîtoare la dezvoltarea acestor relații o au convorbirile, înțelegerile și hotărîrile adoptate cu prilejul întîlnirilor la nivel înalt. Ample perspective de colaborare sînt deschise de actuala vizită oficială de prietenie efectuată în Republica Democratică Somalia de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu.

Marin FRANCU

Balanța de plăți curente — tendințe diferențiate

ULTIMUL — cel de-al 53-lea — raport anual al Băncii Reglementelor Internaționale oferă, între altele, date interesante asupra evoluției balanței de plăți curente pe principalele grupuri de țări din lume. Astfel, după cum ilustrează graficul alăturat, cele mai ample oscilații a cunoscut în ultimul deceniu balanța de plăți curente a țărilor mem-

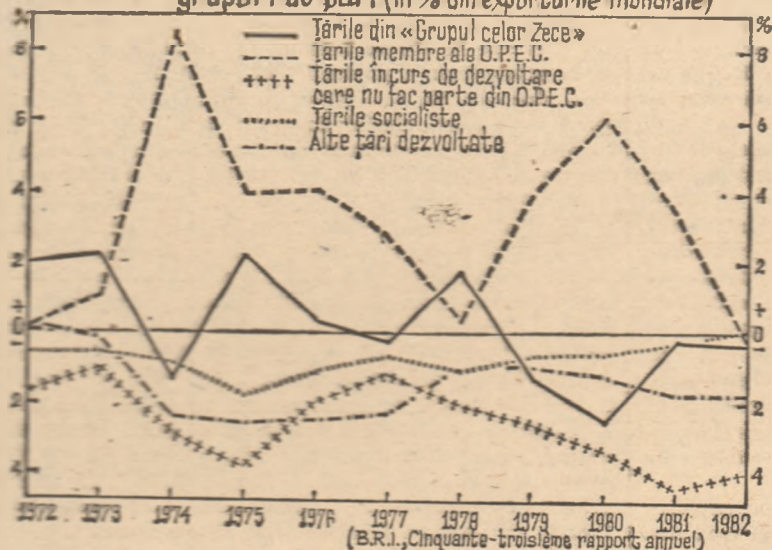
lanței respective în cazul țărilor capitaliste industrializate din „grupul celor zece” (Anglia, Belgia-Luxemburg, Canada, Franța, R.F.G., Italia, Japonia, Olanda, S.U.A. și Suedia); tendința de creștere a deficitului global al acestui grup de țări, manifestată în cursul anului trecut, pare a se prelungi și în 1983, după cum arată rezultatele publicate pentru trim. I a. c. în S.U.A., Franța ș. a. (în S.U.A., soldul negativ al balanței de plăți pe anul în curs este estimat la peste 20 mlrd. dolari).

Dintre celelalte grupuri de țări examinate, reține atenția balanța de plăți

mondiale, comparativ, cu nivelul atins în 1982. Printre cauzele menționate figurează condițiile meteorologice nefavorabile din Europa și scăderea — calificată drept „catastrofală” — a prețurilor la unele produse agricole (la un nivel apreciat ca fiind cel mai redus — în termeni reali — din ultimii 50 de ani).

Producția mondială de cereale din acest an este evaluată între 1435 și 1545 mil. tone, față de 1565 mil. tone în 1982, când și rezervele de cereale au depășit cu 4 la sută pragul considerat „critic” — în raport cu necesitățile mondiale de consum. Se consideră că recolta europeană de cereale va fi cu 3 la sută inferioară celei din 1982, și alte producții agricole — ca, de pildă, cea de legume — fiind afectate de condițiile climatice nefavorabile; o reducere a recoltei se înregistrează și în Extremul Orient și Asia de sud-est, îndeosebi în India, în timp ce în S.U.A. se află în curs de aplicare un important program de reducere a suprafețelor cultivate, în vederea sprijinirii prețurilor la produsele agricole. În sfârșit, în numeroase țări africane sectorul zootehnic este afectat de o epidemie de pestă bovină.

Balanța globală de plăți curente pe principalele grupuri de țări (în % din exporturile mondiale)

bre ale O.P.E.C., care — de la două ample excedente, înregistrate în anul imediat următor unei substanțiale majorări a prețului la petrol — au ajuns la un ușor deficit în 1982. Numeroase oscilații prezintă și curba soldului ba-

curente a țărilor socialiste, care — datorită îndeosebi măsurilor adoptate de stimulare a exporturilor și de gospodărire judicioasă a importurilor — a marcat o evoluție pozitivă în ultimii ani, devenind excedentară în 1982.

Energetica ungară — mobilizarea resurselor interne

A acțiunea conjugată a doi factori de bază — încetinirea creșterii economice și promovarea măsurilor de economisire a energiei — a condus în R. P. Ungară la menținerea consumului energetic la un nivel constant în ultimii patru ani, în vreme ce venitul național a crescut. Totodată, s-a modificat structura balanței energetice, exprimată prin scăderea ponderii petrolului. La aceasta a contribuit în mod esențial realizarea programului guvernamental de raționalizare a energiei, în cadrul căruia 11 miliarde forinți au fost investiți într-un număr de 600 de obiective de diferite dimensiuni, în vederea înlocuirii petrolului cu alți purtători de energie și mării randamentului energetic al instalațiilor.

În același timp o atenție crescândă se acordă utilizării pe scară tot mai largă a resurselor energetice secundare:

energia solară și eoliană, cea geotermală și biogazul. După opinia specialiștilor, mai ales ultimele două surse de energie au perspective favorabile, îndeosebi pentru satisfacerea nevoilor energetice pe plan local. Aceasta, deoarece în Ungaria au fost recenzate pînă în prezent 600 de izvoare termale, iar costul încălzirii cu ajutorul apei termale a locuințelor, obiectivelor economice sau social-culturale este de două ori mai scăzut decît în cazul utilizării gazelor naturale. În ceea ce privește cealaltă sursă de perspectivă, se estimează că, pe baza a peste 20 mil. tone de subproduse organice furnizate anual de agricultura ungară, se pot obține 3 mlrd. mc de biogaz, care pot acoperi în primul rînd o parte din necesarul energetic al agriculturii înseși.

Bilanț agricol provizoriu pe 1983

CONFORM estimățiilor FAO în acest an este de așteptat o reducere considerabilă a producției agricole

Șomajul tineretului

ȘOMAJUL în rîndul tinerilor sub 25 de ani din țările Pieței comune vest-europene a atins, la mijlocul acestui an, cote deosebit de înalte; conform aprecierilor din diferite surse, el afectează în prezent între 4,5 și 5 milioane de tineri. Procentul celor fără de lucru în rîndul tinerilor este de 23—25 la sută, iar în unele țări fiecare al treilea tînăr este șomer. Totodată, se afirmă tendința de creștere a duratei medii a șomajului tinerilor; în iunie a. c. mai mult de 1,5 mil. de tineri din țările C.E.E. n-aveau loc de muncă de peste un an de zile.

Însăși Comisia C.E.E. a apreciat, într-un raport recent, că șomajul în rîndul tinerilor „tinde să devină o problemă deosebit de gravă pe plan politic și social”, recomandînd mobilizarea unor resurse comunitare în vederea combaterii șomajului și armonizarea diferitelor experiențe naționale în acest domeniu. Se apreciază că relansarea economică incertă din țările C.E.E. nu este capabilă să împiedice prin ea însăși creșterea în continuare a șomajului, că pentru aceasta este necesar să se creeze anual un milion de locuri de muncă. La rîndul lor, miniștrii pentru probleme sociale ale statelor membre ale C.E.E., întruniți recent la Luxemburg, au hotărît ca — începînd din 1984 — ponderea resurselor pentru combaterea șomajului în rîndul tinerilor să sporească de la 40 la sută la 75 la sută din fondul social al Comunității. Se prevede, de asemenea, ca partea esențială a alocațiilor respective să fie destinată regiunilor mai puțin dezvoltate din cadrul C.E.E., altă parte — regiunilor afectate de restructurări industriale, iar restul — proiectelor de pregătire profesională a tinerilor.

GLOSAR

Franchising (II)

SISTEMUL desemnat prin acest termen a luat naștere în S.U.A. la sfârșitul secolului trecut și a cunoscut o dezvoltare relativ lentă, pentru a prolifera în mod deosebit în cursul ultimelor două decenii. Dimensiunile atinse sînt puse în evidență de faptul că în S.U.A. rețelele comerciale legate prin raporturi de „franchising” asigură acum peste 30 la sută din cifra de afaceri a comerțului cu amănuntul. În țările vest-europene extinderea sistemului este de dată mai recentă și nu a luat încă asemenea proporții, în Franța, de exemplu, unde este destul de dezvoltat reprezentînd numai circa 7 la sută din desfacerea de mărfuri.

Atracția exercitată de „franchising” în ultimul timp trebuie căutată în ascuțirea concurenței din țările capitaliste cu economie de piață, mai ales în condițiile recesivului persistente.

Comparativ cu entitățile care desfășoară o activitate independentă, cei ce intră într-o rețea de „franchising” pot în general să lanseze și să mențină afacerea mai lesne, avînd indiscutabil o capacitate concurențială sporită grație mărcii comerciale deja cunoscute. În fapt, pe această cale se beneficiază de clientela atrasă de o marfă ce prezintă o anumită garanție de calitate, de sprijinul permanent al firmei proprietare a mărcii în materie cu publicitate și promovare, de facilități de achiziționarea mărfii, de inovații și perfecționări ale produselor fără un efort propriu. Este de subliniat, însă, că o firmă intrată într-o rețea de „franchising” nu va mai beneficia decît de o independență relativă, trebuind să respecte o serie de standarde și condiții, să se aprovizioneze în mare parte sau chiar total dintr-o sursă unică, să se integreze unei anumite orientări inclusiv în privința dezvoltării activității, să cedeze o parte din realizări, aflîndu-se practic într-o situație de subordonare.

Pentru firma proprietară a mărcii avantajele apar mai certe, întrucît poate extinde rețeaua de desfacere mai rapid și cu resurse incomparabil mai reduse decît prin crearea de sucursale. De asemenea valorificarea potențialului de care dispune se poate face cu limitarea riscurilor proprii, preluate în parte de parteneri, precum și cu limitarea eforturilor tocmai pe planul desfacerii cu amănuntul care ridică de obicei cele mai mari probleme.

De fapt, sistemul „franchising” reprezintă una dintre multiplele forme moderne de extindere de tip monopolist, servind expansiunii la scară atît națională cît și internațională a unor mari societăți capitaliste. Pe această cale, a instalării extrem de rapide a unei rețele de „franchising” au reușit unele societăți multinaționale să pătrundă și să cucerească apoi poziții dominante pe anumite piețe ori să monopolizeze tot circuitul de la producător la consumator pentru anumite mărfuri.

Se consideră că sistemul „franchising” este departe de a fi atins plenitudinea dezvoltării, fiind de așteptat largirea activității în continuare nu numai prin multiplicare ci și prin cuprinderea altor domenii în care nu a pătruns pînă acum, mai ales în sectorul serviciilor. Acesta este temeiul afirmațiilor unor specialiști occidentali cî extinderea sistemului „franchising” va reprezenta un fenomen marcant al anilor următori.

Radu NEGREA

Turism

Teodor Bucureșcu, Călărași — Deși nu a mai înregistrat ritmurile de creștere de peste 10% din deceniul trecut, pe plan mondial încasările din turismul internațional au continuat să sporească în 1981 și 1982 (cu 1% și respectiv 6%), la 99,9 miliarde dolari, spre deosebire de comerțul mondial, care a înregistrat o scădere (cu 1% și respectiv 6%). Creșterea încasărilor din turism nu a fost însă generală; potrivit statisticilor Organizației Mondiale pentru Turism, anul tre-

cut acestea s-au redus în Africa (cu 0,8%), în Asia de sud (cu 4,5%) și în țările din Europa de Est (cu 8,2%).

De notat că sporirea încasărilor din turism a fost obținută în condițiile unei reduceri — prima de după 1974 — a numărului sosirilor la frontiere (cu 1,3%). Reducerea nu se anunță însă decît temporară, pentru că prognozele pentru anul 1984 indică o învioreare în acest domeniu.

Ca și comerțul mondial, turismul se desfășoară în cea mai mare măsură între țările industrializate, care contează cu trei sferturi din cheltuielile totale pe plan mondial și circa 70% din venituri. Cu

toate acestea, în cazul unor țări în curs de dezvoltare cum ar fi Barbados și Bahamas, încasările nete din turism reprezintă principala sursă de venituri în valută, permițînd finanțarea a 50% și respectiv 70% din importuri. În Spania proporția respectivă este de 20%, iar în Italia de 10%.

Prețul petrolului

Mihai Cristian, Tâmbărei — Problema prețului petrolului nu a figurat pe ordinea de zi anunțată a recentei conferințe ministeriale a O.P.E.C. de la Helsinki, întrucît producția actuală a țărilor membre — cuorinsă între 16,5 și 17 milioane de barili pe zi — se situează încă sub plafonul de 17,5 milioane de barili pe zi convenit la reuniunea de la Londra a țărilor membre ale O.P.E.C., din 15 martie a.c., cînd s-a hotărît și reducerea prețului de referință al petrolului brut de la 34 la 29 dolari barilul.

Nivelul actual al extracției țărilor O.P.E.C. este totuși superior celui din primele luni ale acestui an, care nu depășea 14 milioane de barili pe zi. Explicația creșterii respective a extracției nu trebuie căutată atît în înviorearea consumului, cît în reconstituirea stocurilor de petrol ale marilor companii, mult diminuate în ultimii doi ani datorită nivelului excesiv al dobinzilor, care le făcuse deosebit de costisitoare.

Pînă acum cazurile constatate de depășire a plafoanelor fixate pe țări în cadrul O.P.E.C. sau de oferire a unor prețuri mai scăzute decît cel convenit au fost izolate. Observații consideră că și celelalte țări mari exportatoare de petrol nemembre ale O.P.E.C. au respectat în ultima vreme, în mod tacit, acordul de la Londra, ceea ce a contribuit la menținerea prețului petrolului tranzacționat pe piața internațională la nivelul celui de referință.

Populație activă feminină

Elena Toboc, București — Datele referitoare la gradul de ocupare în diferite țări al femeilor din categoriile de vîrstă apte de muncă nu sînt perfect comparabile, deoarece un număr relativ ridicat de femei lucrează — fără remunerare — în gospodăria lor sau pe propriul teren agricol, fără a fi in-

registrate întotdeauna în statistici ca făcînd parte din populația ocupată. Cu această rezervă, menționăm că după cele mai recente estimări publicate de Biroul internațional al muncii, în lume exercitau în 1975 o activitate economică peste 575 milioane de femei, adică circa 35% din totalul populației feminine apte de muncă. Pe zone geografice, ponderea cea mai scăzută se întîlnește în America Latină (14,1%), iar cea mai ridicată în U.R.S.S. (46,2%); variația cea mai accentuată se semnalează în Africa (de la 1,9% la 52,2%), iar cea mai redusă în Europa de Est (de la 32,7% la 49,1%). Reține de asemenea atenția faptul că 22,1 milioane de fete în vîrstă de 10 pînă la 14 ani, adică 10,4% din tinerele din grupa de vîrstă respectivă, își cîștigau existența într-un serviciu remunerat, ca și 15,2 milioane de femei în vîrstă de peste 65 de ani (11,8%). Proporția populației active în cazul acestor grupe de vîrstă are însă o tendință de diminuare.

În țările în curs de dezvoltare majoritatea femeilor angajate lucrează în agricultură (peste 90% într-o serie de țări din Africa, față de sub 10% în majoritatea țărilor industrializate, unde peste 52% din femei lucrează în sectorul serviciilor).

Potrivit datelor publicate în Revue internationale du travail (nr. 3/1983), salariile femeilor sînt inferioare celor ale bărbaților în aproape toate țările nesocialiste și în majoritatea sectoarelor și profesiilor. În 1977 în țările occidentale industrializate, veniturile femeilor reprezentau în medie între 55 și 80% din cele ale bărbaților. Experții apreciază că alături de lupta revendicativă pentru drepturi egale, un mijloc de înlăturare a inegalităților este lupta contra segregăției profesionale prin diversificarea pregătirii și posibilităților de angajare a femeilor.

Tutun

Maria Mitrofan, București — Studiul la care va referiți privind avantajele economice de pe urma producției de tutun a fost realizat de F.A.O. la cererea Organizației Mondiale a Sănătății, preocupată — date fiind efectele profund vătămătoare pentru sănătate ale fumatului și costul lor social tot mai ridicat — să afle dacă această cultură nu ar putea fi substituită cu altele, așa cum s-a încercat să se procedeze pentru combaterea traficului unor droguri. Concluzia studiului F.A.O., produsă de

revista Cărta, a fost că tutunul, deși ocupă numai 0,3% din suprafața agricolă mondială, reprezintă o cultură prea rentabilă — atît pentru cultivatorii direcți cît și pentru cele circa 120 de țări și teritorii unde se cultivă — pentru a putea fi înlocuită în viitorul previzibil. Astfel, industria tutunului utilizează o forță de muncă numeroasă și ieftină, mai ales în țările în curs de dezvoltare în care gradul de mecanizare este scăzut. Cultura tutunului oferă producătorilor o rentabilitate mai mare decît alte plante, constituind în același timp o sursă importantă de venituri fiscale pentru autoritățile centrale și locale, ca și de încasări valutare pentru țările exportatoare. Circa un sfert din recolta mondială de tutun se exportă în stare brută; 60% din exportul mondial provine din numai nouă țări: S.U.A., Brazilia, Turcia, India, Zimbabwe, Grecia, Bulgaria, Malawi și Italia.

De notat că tutunul nu mai este utilizat azi numai pentru producerea de țigarete, ci reprezintă materia primă pentru numeroase produse chimice: sulfat de nicotină (folosit ca insecticid), tartrat de nicotină, utilizat pentru combaterea tetanosului și a otrăvirii cu stricnină, uleiuri vegetale și chiar parfumuri.

Muncitori străini

Ionel Lungu, Murfurlaz — Pe plan mondial sumele trimise în țările lor de origine de muncitorii care lucrează în străinătate sînt estimate la circa 30 miliarde de dolari pe an. Ele provin dintr-un număr relativ redus de țări în frunte cu Arabia Saudită (4,7 miliarde de dolari pe an), urmată de R.F. Germania (cu 3,5 miliarde) și Franța (cu 2,5 miliarde).

Cei mai numeroși muncitori străini continuă să lucreze în țările vest-europene, deși efectivul lor s-a redus în ultimii ani datorită crizei. După majorarea substanțială a prețului petrolului în 1973-1974, un număr creștînd de muncitori străini au început să se îndrepte spre țările arabe din zona Golfului, provenind mai ales din alte țări arabe, dar și din sudul și sud-estul Asiei. Deși numărul total al muncitorilor străini din țările arabe reprezintă numai circa jumătate din cel al muncitorilor străini din țările vest-europene, proporția lor (estimată la 30%) în totalul populației ocupate a respectivelor țări este mai ridicată decît în orice altă zonă a lumii.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 29 din 22 iulie 1983

1965—1983, 18 ANI DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C.R.

- Eveniment de însemnătate decisivă în ascensiunea socialistă a țării (Gheorghe Surpat) 2
- Conducerea de către partid — cheia afirmării și dezvoltării democrației socialiste, muncitorești (Marin Neagu) 4
- Industrializarea socialistă în strategia dezvoltării economiei românești (Dumitru Ciucur, Constantin Popescu) 6
- Reconsiderarea rolului și funcțiilor agriculturii (Ovidiu Popescu) 8
- Calitate, eficiență, creativitate — trăsături fundamentale ale dezvoltării economiei românești (Barbu Gh. Petrescu) 10
- Înalta valoare morală a unor principii de politică externă confirmate de viață (Victor Duculescu) 12

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Utilizarea eficientă a rezervelor de sportivitate a producției fizice (Virgiliu Marinescu, Vasile Dingă) 14
- Sporirea productivității muncii la nivelul dotării tehnice a întreprinderilor (Gârboșere) 15
- Eficiență economică maximă pe terenurile în pantă (Nicolae Ignat) 18
- Autogestionea în întreprinderi: răspundere, acțiuni, rezultate. Gospodărirea fondurilor în condiții de eficiență maximă (Gh. Boulescu) 19

TEORII ● IDEI

- Cea—tehnică—mediu. Platformele industriale: concept și organizare (II) (Alexandru Gavriliuc) 21
- Școli ● curente ● economiști. Gîndirea marxistă contemporană: spirit creator, largă receptivitate (I) (Gheorghe Badrus) 22
- Contribuții la analiza rentei funciare diferențiale (Vasile Zaharia) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Criza economiei mondiale în oglinda Raportului anual 1983 al B.R.I. (I) (Dorel Opreșcu) 25
- R. P. Polonă. Programele stabilizării economice (N. Popov) 27
- Tendințe — conjuncturi 28
- Zambia: modernizarea structurilor economice; Republica Democratică Somalia: preocupări pentru valorificarea resurselor naturale (Marin Frâncu) 29
- Mondorama 30
- Curier 31

IN SUPPLEMENT: Probleme ale activității consiliilor populare

IN THIS ISSUE

- 1965—1983. 18 years since the 9th Congress of the R.C.P.
- Events of a decisive importance in the socialist advancement of the country (Gheorghe Surpat) 2
 - Party leading — a guarantee for the advancement and development of the socialist, workers' democracy (Marin Neagu) 4
 - The socialist industrialization in the development strategy of the Romanian economy (Dumitru Ciucur, Constantin Popescu) 6
 - Reconsidering the role and functions of agriculture (Ovidiu Popescu) 8
 - Quality, efficiency, creativity — basic characteristics of the Romanian economy development (Barbu Gh. Petrescu) 10
 - High moral value of foreign policy principles confirmed by the life (Victor Duculescu) 12
 - Industrial platforms: concept and organization (II) (Alexandru Gavriliuc) 21
 - Schools ● trends ● economists. The contemporary marxist thought: creative spirit, large receptivity (I) (Gheorghe Badrus) 22
 - The world economy crisis reflected in the 1983 annual B.I.S. Report (I) (Dorel Opreșcu) 25

DANS LE NUMERO

- 1965—1983. 18 ans depuis le IX-e Congrès du P.C.R.
- Evénement d'importance décisive dans l'ascension socialiste du pays (Gheorghe Surpat) 2
 - La direction par le parti — une garantie de l'affirmation et du développement de la démocratie socialiste, des travailleurs (Marin Neagu) 4
 - L'industrialisation socialiste dans la stratégie du développement de l'économie roumaine (Dumitru Ciucur, Constantin Popescu) 6
 - Réconsiderer le rôle et les fonctions de l'agriculture (Ovidiu Popescu) 8
 - Qualité, efficacité, créativité — traits caractéristiques du développement de l'économie roumaine (Barbu Gh. Petrescu) 10
 - Haute valeur morale des principes de politique internationale, confirmé par la vie (Victor Duculescu) 12
 - Les plateformes industrielles: concept et organization (II) (Alexandru Gavriliuc) 21
 - Ecoles ● courants ● économistes. La pensée marxiste contemporaine: esprit créateur, large réceptivité (I) (Gheorghe Badrus) 22
 - La crise de l'économie mondiale reflétée dans le Rapport annuel 1983 de B.R.I. (I) (Dorel Opreșcu) 25

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- 1965—1983 Восемнадцать лет от IX-го Конгресса РКП
- Событие решающего значения в социалистическом восхождении страны (Георге Сурпат) 2
 - Руководство партии — гарантия утверждения и развития социалистической, рабочей демократии (Марин Нягу) 4
 - Социалистическая индустриализация в стратегии развития румынской экономики (Думитру Чукур, Константин Попеску) 6
 - Пересмотр роли и функций сельского хозяйства (Овидиу Попеску) 8
 - Качество, эффективность, творчество — основные черты развития румынской экономики (Барбу Г. Петреску) 10
 - Высокая моральная ценность внешнеполитических принципов, проверенных жизнью (Виктор Дукулеску) 12
 - Промышленные площадки: концепт и организация (II) (Александру Гаврилуц) 21
 - Школы ● течения ● экономисты. Современное марксистское мышление: творческий дух, широкое восприятие (I) (Георге Бадрус) 22
 - Кризис мировой экономики, отраженный в отчетном Докладе БМР на 1983 год (I) (Дорел Опреску) 25

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptămânal) este de 5 lei. Termen limită de încheiere a abonamentului — 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Abonindu-vă din timp și pe termene cit mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției: Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, cod 70 159, București.

Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126, București, str. 13 Decembrie,

Magazinele și raioanele comerțului de stat specializate în desfacerea produselor electronice vă oferă pentru căminul dumneavoastră :

– radioreceptoarele staționare PACIFIC și BUCIUM 3 :

- complet tranzistorizate ;
- dispun de 5–6 game de undă ;
- au sensibilitate și selectivitate în redare ;
- dotate cu picup la care pot fi audiate discurile fonografice ;

– radioreceptoarele staționare :

SUPERSON : game de undă medii și ultrascurte ; este prevăzut cu o miniorgă de lumini care creează o plăcută corelare între lumină și sunet ;

EXPRES : game de undă medii și ultrascurte ;

INTERSON : game de undă lungi și ultrascurte ;

ULTRASON : game de undă medii, scurte și lungi.

Moderne prin parametrii tehnici și funcționali, prin linia și coloritul casetelor, SUPERSON, EXPRES, INTERSON, ULTRASON, PACIFIC și BUCIUM 3 prezintă un real avantaj, consum redus de energie electrică.

Ce înseamnă îmbrăcăminte bărbătească modernă în acest sezon?

- Jachete și bluzoane gen „cămașă”, canadiană, safari, windiak, cu croială dreaptă și detalii sport (tighele, clape, buzunare aplicate etc.).
- Versiunea „sport” a costumului tradițional, obținută prin crearea unor combinații inedite între piesele clasice și variantele lor modernizate.
- Costumul clasic, pentru ocazii, cu linia suplă, revere ușor alungite (lățime : 10–11 cm), butonajul coborât (la unul sau două rinduri), pantaloni dreapți (22–25 cm la bază) și vestă.

Doriți să vă cumpărați o „piesă” modernă pentru garderoba dv. ?

Apelați la sfaturile competente ale lucrătorilor comerciali din marile magazine universale !

Recum